

Lietuvos Respublikos
Seimo
trečioji sesija

2017 m. rugsėjo 19 d.
97 ir 98 posėdžiai

Stenogramos

54

ISSN 2538-6638

Elektroninis leidinys leidžiamas nuo 2016 m. lapkričio 14 d.

E. leidinį parengė

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KANCELIARIJOS
DOKUMENTŲ DEPARTAMENTO STENOGRAMŲ SKYRIUS

TURINYS

III (RUDENS) SESIJA

2017 m. rugsėjo 19 d.

Rytinis posėdis Nr. 97

Seniūnų sueigos patikslintos 2017 m. rugsėjo 19 d. (antradienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas	7
Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo Nr. I-1234 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-354(2), Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo Nr. I-1234 25 straipsnio pakeitimo ir papildymo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-210, Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo įgyvendinimo tvarkos įstatymo Nr. I-1235 pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIIIIP-355(2), Civilinio kodekso 3.3, 3.153, 3.212, 3.217, 3.219, 3.224, 3.253, 3.254, 3.259, 3.260, 3.261, 3.269 straipsnių pakeitimo, 3.220 straipsnio pripažinimo netekusiu galios ir Kodekso papildymo 3.254 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIIIIP-356(2), Civilinio proceso kodekso 28, 404, 480, 481, 482, 483, 487 ir 582 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-357(2), Socialinių paslaugų įstatymo Nr. X-493 2, 4, 16, 18, 20, 21, 26, 29 ir 34 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-358(2), Šeimynų įstatymo Nr. XI-681 2, 4, 5, 9, 12, 18, 19, 20, 21 ir 22 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-359(2) ir Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 6, 7, 32 ¹ ir 34 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-360(2) svarstymas	7
Seimo nario R. Šarknicko kalba	8
Seimo nario M. Majausko kalba	9
Seimo narės M. Navickienės kalba	10
Seimo nario R. J. Dagio kalba	10
Seimo narės D. Šakalienės kalba	11
Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo Nr. I-1234 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-354(2) svarstymo tęsinys	12
Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo Nr. I-1234 25 straipsnio pakeitimo ir papildymo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-210 svarstymo tęsinys	19
Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo įgyvendinimo tvarkos įstatymo Nr. I-1235 pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIIIIP-355(2) svarstymo tęsinys	20
Civilinio kodekso 3.3, 3.153, 3.212, 3.217, 3.219, 3.224, 3.253, 3.254, 3.259, 3.260, 3.261, 3.269 straipsnių pakeitimo, 3.220 straipsnio pripažinimo netekusiu galios ir Kodekso papildymo 3.254 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIIIIP-356(2) svarstymo tęsinys	20
Civilinio proceso kodekso 28, 404, 480, 481, 482, 483, 487 ir 582 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-357(2) svarstymo tęsinys	21
Socialinių paslaugų įstatymo Nr. X-493 2, 4, 16, 18, 20, 21, 26, 29 ir 34 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-358(2) svarstymo tęsinys	21
Šeimynų įstatymo Nr. XI-681 2, 4, 5, 9, 12, 18, 19, 20, 21 ir 22 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-359(2) svarstymo tęsinys	21
Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 6, 7, 32 ¹ ir 34 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-360(2) svarstymo tęsinys	22
Seimo protokolinio nutarimo „Dėl Ramūno Krivičiaus peticijos“ (projektas Nr. PNP-30) priėmimas (P. Čimbaras)	23
Seimo protokolinio nutarimo „Dėl Kęstučio Giedos, Sauliaus Giedraičio, Juozo Giačo, Nikolajaus Jegorovo, Rolando Kaltenio, Mindaugo Pakamorio ir Broniaus Talmonto peticijos“ (projektas Nr. PNP-31) priėmimas (P. Čimbaras)	24
Vaikų išlaikymo fondo įstatymo Nr. X-987 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-4321(3), Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo Nr. IX-1675 8, 17 ir 25 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-946(2) ir Socialinių paslaugų įstatymo Nr. X-493 30 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-947(2) svarstymas	24

Seimo narės R. Baškienės kalba	25
Seimo nario M. Majausko kalba	25
Seimo narės M. Navickienės kalba	26
Seimo nario A. Syso kalba	27
Seimo nario R. J. Dagio kalba	28
Vaikų išlaikymo fondo įstatymo Nr. X-987 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-4321(3) svarstymo tęsinys	29
Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo Nr. IX-1675 8, 17 ir 25 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-946(2) ir Socialinių paslaugų įstatymo Nr. X-493 30 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-947(2) svarstymo tęsinys	31
Lygių galimybių įstatymo Nr. IX-1826 1 ir 16 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 15 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIIP-941 ir Neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo Nr. I-2044 16 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-942 pateikimas (J. Džiugelis)	32
Administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio pakeitimo ir Kodekso papildymo 79 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIIP-370(2) svarstymas ir priėmimas	33
Šio įstatymo priėmimas	33
Prokuratūros įstatymo Nr. I-599 1, 2, 9, 16, 19, 25, 27, 28, 29, 31, 32, 33, 36, 37 ⁵ , 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 49, 50, 52 straipsnių pakeitimo, papildymo 16 ¹ , 37 ⁷ straipsniais ir 2 priedu ir 35 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIIP-1080, Valstybės politikų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymo Nr. VIII-1904 2, 3 straipsnių, Įstatymo priedėlio pakeitimo ir 5 ¹ straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIIP-1081, Baudžiamojo proceso kodekso 342, 346, 348, 365 ² ir 365 ⁴ straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-1082 ir Bausmių vykdymo kodekso 59 ir 119 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-1083 pateikimas (M. Vainiutė)	34
Administracinių nusižengimų kodekso 417 ir 420 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-743(2) svarstymas	40
Gyvenamosios vietos deklaravimo įstatymo Nr. VIII-840 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-4230 svarstymas	41

Vakarinis posėdis Nr. 98

Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-1108(2) svarstymas	42
Seimo nario E. Gentvilo kalba (Liberalų sąjūdžio frakcijos vardu)	42
Seimo nario K. Glavecko kalba	43
Seimo nario A. Butkevičiaus kalba	44
Seimo nario M. Majausko kalba (Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcijos vardu)	44
Seimo nario J. Oleko kalba	45
Seimo nario A. Kubiliaus kalba	46
Visuomenės informavimo įstatymo Nr. I-1418 2 ir 34 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIII-396 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-1064 pateikimas (L. Kasčiūnas)	49
Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-1108(2) priėmimas	53
Šio įstatymo priėmimas	53
Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-866 pateikimas (V. Ačienė)	54
Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-867 pateikimas (A. Dumbrava)	56

Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-987 pateikimas (R. Tamašunienė)	57
Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 2, 26, 30, 31, 33, 34, 39 straipsnių ir V skyriaus pavadinimo pakeitimo, 36 ir 37 straipsnių pripažinimo netekusiais galios ir Įstatymo papildymo 34 ¹ , 34 ² ir 34 ³ straipsniais įstatymo projekto Nr. XIIIIP-793(3) pateikimas (R. Šalaševičiūtė)	59
Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo Nr. I-1367 2, 10,16, 20, 27 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-3579(3) pateikimas (A. Matulas)	63
Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo Nr. I-1367 5 ir 59 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-4838 pateikimas (V. Gailius)	65
Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-110 10 ir 22 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1068(2) pateikimas (M. Navickienė)	67
PAVARDŽIŲ RODYKLĖ	71

SANTRUMPOS

- LLRA-KŠSF – Lietuvos lenkų rinkimų akcijos-Krikščioniškų šeimų sąjungos frakcija
- LSDPF – Lietuvos socialdemokratų partijos frakcija
- LSF – Liberalų sąjūdžio frakcija
- LVŽSF – Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcija
- MSNG – Mišri Seimo narių grupė
- TS-LKDF – Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcija
- TTF – Frakcija „Tvarka ir teisingumas“

A – alternatyvus teisės aktas

ES – su Europos Sąjungos teise susijęs teisės aktas

GR – Respublikos Prezidento gražintas Seimui pakartotinai svarstyti įstatymas

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

III (RUDENS) SESIJOS RYTINIO POSĖDŽIO NR. 97 STENOGRAMA

2017 m. rugsėjo 19 d.

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkas V. PRANCKIETIS
ir Seimo Pirmininko pirmoji pavaduotoja R. BAŠKIENĖ*

PIRMININKAS (V. PRANCKIETIS). Gerbiamieji Seimo nariai, pradėdami 2017 m. rugsėjo 19 d. rytinį posėdį. (*Gongas*) Registruojamės.

Užsiregistravo 80 Seimo narių.

Gerbiamieji kolegos, turime ir malonią progą – V. Rastenis švenčia jubiliejinį gimtadienį. Su tuo ir sveikiname. (*Plojimai*)

10.02 val.

Seniūnų sueigos patikslintos 2017 m. rugsėjo 19 d. (antradienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas

Gerbiamieji kolegos, Seniūnų sueigoje darbotvarkei buvo pritarta. Ar turėtumėte kokių nors pastabų dėl darbotvarkės? Siūlau darbotvarkei pritarti bendru sutarimu. Ačiū, pritarta.

10.03 val.

Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo Nr. I-1234 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-354(2), Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo Nr. I-1234 25 straipsnio pakeitimo ir papildymo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-210, Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo įgyvendinimo tvarkos įstatymo Nr. I-1235 pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIIIIP-355(2), Civilinio kodekso 3.3, 3.153, 3.212, 3.217, 3.219, 3.224, 3.253, 3.254, 3.259, 3.260, 3.261, 3.269 straipsnių pakeitimo, 3.220 straipsnio pripažinimo netekusiu galios ir Kodekso papildymo 3.254¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIIIIP-356(2), Civilinio proceso kodekso 28, 404, 480, 481, 482, 483, 487 ir 582 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-357(2), Socialinių paslaugų įstatymo Nr. X-493 2, 4, 16, 18, 20, 21, 26, 29 ir 34 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-358(2), Šeimynų įstatymo Nr. XI-681 2, 4, 5, 9, 12, 18, 19, 20, 21 ir 22 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-359(2), Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 6, 7, 32¹ ir 34 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-360(2) (*svarstymas*)

Pirmasis darbotvarkės klausimas – Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo Nr. I-1234 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-354(2) ir lydymieji. Pranešėjas – A. Sysas. Maloniai prašysiu pristatyti iškart ir lydimouosius: Nr. XIIIIP-210, Nr. XIIIIP-355, Nr. XIIIIP-356, Nr. XIIIIP-357, Nr. XIIIIP-358, Nr. XIIIIP-359 ir Nr. XIIIIP-360.

A. SYSAS (LSDPF). Gerbiama pirmininke, gerbiamieji kolegos, kadangi išvada yra labai didelė ir ilga, bus ir kitų komitetų pristatymai, aš labai trumpai pasakysiu, kad tikrai komitetas nuoširdžiai išklausė ir apsvaistė visus siūlymus, kuriuos teikė ir Seimo nariai, o svarbiausia įvairios nevyriausybinės, vyriausybinės institucijos, mokymo įstaigos. Manau, kad buvo padarytas didelis darbas. Labai norėčiau padėkoti ir komiteto darbuotojoms, kurios dirbo ilgai ir daug, rengiant išvadą. Noriu pasakyti, kad ši išvada lenkia Darbo kodekso išvadą. Turbūt įsivaizduojate, kiek tai yra medžiagos. Aš dėkoju Seimo nariams, kurie teikė pasiūlymus dėl šio įstatymo. Mes, svarstydami komitete, dalyvaudami klausymuose, radome tam tikrus kompromisus. Tikiuosi, kad šiandien pradėjus svarstyti posėdžių salėje nebus daug nereikalingų ginčų. Mes tikrai sieksime, kad įstatymas kuo greičiau būtų priimtas.

Komitetas, apsvaustęs Teisės departamento, Seimo narių, įvairių institucijų teikiamus pasiūlymus, siūlo pritari pagrindinio komiteto patobulintam įstatymo projektui ir visiems lydimiesiems įstatymų projektams. O konkrečiai apie kiekvieną siūlyčiau kalbėti, kai mes pradėsime svarstyti kiekvieną įstatymą atskirai. Labai ačiū.

Išvados dėl visų yra tokios, kad pritarstume bendru sutarimu visiems įstatymų projektams, ir lydimiesiems. Atsiprašau, kadangi tiek daug popierių, išskyrus Nr. 210, tai yra mūsų kolegų įstatymo projektas, kuris yra inkorporuotas į pagrindinį įstatymą, tad vienintelį siūlome atmesti. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkojame SRDK pirmininkui. Toliau kviečiu J. Sabatauską pateikti išvadas. Teisės ir teisėtvarkos komiteto pirmininkas.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Gerbiami kolegos, aš įsivaizduoju, jei mūsų komiteto išvada yra 154 puslapių, tai pagrindinio komiteto išvada turbūt bus dar didesnė. Komitetas apsvaustė tiek šį įstatymo projektą, tiek lydimuosius ir, pateikdamas savo pasiūlymus pagrindiniam komitetui (bent jau dėl Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo yra 14 pasiūlymų, vienas iš jų – dėl įsigaliojimo datos, kas mums atrodo labai svarbu, kad būtų tinkamai pasirengta tam, kad data būtų 2018 m. liepos 1 d.), nesant nė vieno prieš, susilaikiusių, 7 balsais pritarė komiteto išvadai ir siūlo pagrindiniam komitetui tobulinti pagal mūsų komiteto pateiktas pastabas. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto išvadas pristatys G. Kindurys.

G. KINDURYS (LVŽSF). Gerbiamieji Seimo nariai, Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas buvo papildomas ir dėl Vaiko teisių apsaugos įstatymo projekto bendru sutarimu priėmė tokį sprendimą: siūlyti pagrindiniam komitetui įstatymo projektą Nr. XIIIIP-354 tobulinti atsižvelgiant į Seimo kanceliarijos Teisės departamento, Lietuvos Respublikos Vyriausybės, kitų suinteresuotų institucijų pastabas, kurioms komitetas pritarė, Seimo narių pasiūlymus, kuriems komitetas pritarė, ir Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto pasiūlymus. Komitetas buvo iš viso paketo dar vienam įstatymo projektui priskirtas, tai Vietos savivaldos įstatymo 7 straipsnio pakeitimo. Komitetas priėmė bendru sutarimu tokį sprendimą: siūlyti pagrindiniam komitetui įstatymo projektą tobulinti atsižvelgiant į Seimo kanceliarijos Teisės departamento, Lietuvos savivaldybių asociacijos, Vidaus reikalų ministerijos, Vyriausybės pateiktas pastabas ir komiteto pasiūlymus.

Atkreipiu dėmesį, kad Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas priėmė sprendimą pasiūlyti patobulinti 1 straipsnį, t. y. Vietos savivaldos įstatymo 7 straipsnio 22 punktą išdėstyti taip: „Savivaldybėms pagal teisės aktus priskirta vaiko teisių apsauga ir jaunimo politika“. Siūlė aiškiai apibrėžti savivaldybėms deleguojamą funkciją. Mūsų pasiūlymas yra konsoliduotame variante. Kada bus pateiktas šis projektas svarstyti, tai siūlyčiau pritari Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto pasiūlymui, nes ten yra pagrindinio komiteto pasiūlymas išplėsti naują savarankišką funkciją, o tai sudarytų turbūt problemų dėl finansavimo.

PIRMININKAS. Dėkojame. Žmogaus teisių komiteto išvadas pristatys V. Čmilytė-Nielsen.

V. ČMILYTĖ-NIELSEN (LSF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, Žmogaus teisių komitetas liepos 5 dieną apsvaustė įstatymo projektą Nr. XIIIIP-354 ir priėmė sprendimą iš esmės pritari įstatymo projektui, siūlyti pagrindiniam komitetui projektą tobulinti ir parengti projekto naują redakciją atsižvelgiant į Žmogaus teisių komiteto išvadas ir pasiūlymus. Šiai išvadai pritarė 3 balsavus už ir vienam Žmogaus teisių komiteto nariui susilaikius.

Įstatymo lydimieji projektai Nr. XIIIIP-356, Nr. XIIIIP-360 buvo taip pat apsvaustyti. Komiteto sprendimas iš esmės pritari įstatymų projektams ir siūlyti pagrindiniam komitetui tobulinti įstatymų projektus atsižvelgiant į Žmogaus teisių komiteto išvadas. Balsavimo rezultatai: už – 3, prieš nėra, susilaikė 1.

PIRMININKAS. Dėkoju. Gerbiami kolegos, dabar rengiama diskusija dėl viso įstatymų paketo. Tai diskusijai siūloma skirti iki 40 minučių. Ar sutinkame su tokiu pasiūlymu? Ačiū.

Kviečiu kalbėti Seimo narį R. Šarknicką. Ruošiasi M. Majauskas.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Labas rytas. Taigi žengiame kitą istorinį žingsnį „Matuko“ reformos link. Turiu padėkoti Valstiečių ir žaliųjų sąjungai, kuri padarė šį žingsnį per visus vyriausybės valdomus metus, taip pat dėkoju ministerijai, taip pat Dovilei, visai jūsų komandai, kad keturiais griebėtės, ėmėtės šio didelio darbo, jūs išties atlikote milžinišką darbą.

Lankiausi Kėdainių rajone, ir turbūt vieni mažiau, kiti daugiau esate girdėję istoriją apie kečius vaikus, kuriems yra penkeri metai, šešeri metai ir kurie nekalba, nes jų tėvai nekalba. Socialiniai darbuotojai nuo vaikų atsiradimo šioje žemėje lankėsi, prižiūrėjo, tačiau socialiniams darbuotojams nebuvo leista iš tėvų paimti tuos vaikus ir integruoti į kalbą, į visuomenę. Gal ir nebūtų atimami tie vaikai iš tėvų, kuriems taip pat buvo reikalinga priežiūra.

Štai vienas iš įstatymų pakeitimo projektų suteikia galimybę padėti nustatyti, kad skubiu vaiko paėmimo iš atstovų pagal įstatymą atveju vaikas galėtų būti apgyvendintas pagal savivaldybės vykdomosios institucijos patvirtintą sąrašą pas socialinius globėjus, globėjų rūpintojų šeimoje, šeimynoje, vaikų socialinės globos institucijoje, galinčioje priimti likusį be tėvų globos vaiką bet kuriuo paros metu, arba sveikatos priežiūros įstaigoje, jei reikia iširti vaiko sveikatos būklę ar suteikti jam sveikatos priežiūros paslaugas. Ir dėl viso to galima per tris dienas kreiptis į teismą. Iki šiol mes matėme, kad tas laikas būdavo vilkinamas.

J. Marcinkevičius yra parašęs, kad visa ko pradžia, man atrodo, yra ten toli vaikystėje, kur žmogus pirmą kartą supranta, kad pasaulyje jis gyvena ne vienas, kad jo rankos ir širdis privalo ką nors pridengti nuo skausmo, prievartos, melo, kad jis privalo būti žmogumi. Tai aukščiausia ir sunkiausia pareiga. Ir niekaip kitaip mes neišmokysime vaiko atlikti šios pareigos, patys nepridengdami jo nuo skausmo, prievartos ar melo. Kad ir kaip būtų gaila ir skaudu tai sakyti, tai vyksta ne kiekvienam suaugusiajam. Priešingai, kartais artimojo ranka ne tik neapsaugo vaiko nuo prievartos ar skausmo, o yra pagrindinė to priežastis.

Atsižvelgdama į tai valstybė negali tylėti ir privalo reaguoti. Šio įstatymo projekto pagrindiniai tikslai – netoleruoti ir stabdyti bet kokią smurtą prieš vaiką ir padėti smurto ir patyčių aukoms, taip pat suformuoti nuoseklią ir koordinuotą vaiko teisių apsaugos institucijų sistemą, užtikrinančią tinkamą vaiko teisių ir jo teisėtų interesų apsaugą ir atstovimą jiems.

Įstatymas suteiks platesnes teises vaiko teisių apsaugos institucijoms, užtikrins platesnę vaiko teisių apsaugą, smurto prevenciją. Tikiu, kad įstatymas padės vaikams jaustis saugesniems, taip pat padės išvengti didelių tragedijų, susijusių su pagrindinėmis vaiko vertybėmis: sveikata ar net gyvybe. Kviečiu visus pritari ti šio įstatymo projektui ir balsuoti už.

Šiuo klausimu stovėti tribūnoje ir politikuoti būtų šiek tiek egoistiška, todėl mes visi suprantame šio įstatymo prasmę. Dar kartą dėkoju už milžinišką darbą visiems, kurie prisidėjo prie šio įstatymo pakeitimo.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiami kolegos, ir už jūsų dėmesį pranešėjams. Toliau kalbės Seimo narys M. Majauskas. Ruošiasi M. Navickienė.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Dėkui posėdžio pirmininkui. Gerbiami kolegos, nedaugžodžiausiu, grįšiu prie to, nuo ko pradėjo Robertas. Kėdainiuose įvyko tragedija, ir buvo du dalykai, kurie nesuveikė. Vienas – nebuvo savalaikės pagalbos šeimai, antras dalykas – nesuveikė vaiko teisių apsauga.

Ką šitas įstatymas padaro? Iš esmės du pagrindinius dalykus – užtikrina kietesnę ir kibesnę vaiko teisių apsaugą. Kėdainiuose ji nesuveikė, kaip ir neveikia didelėje dalyje Lietuvos, nes yra skirtingi standartai. Vienur leidžia truputį pamušti, kitur leidžia truputį neprižiūrėti, trečioje vietoje galbūt leidžia tėvams truputį daugiau pagerti. Dabar mes šiuo įstatymu įkuriame (gal kam nors nepatiks) lietuviškąją „Barnevernet“, t. y. vieną tarnybą, kuri labai principingai ir labai kietai vertins vaiko teisių apsaugą ir imsis sprendimų. Ji bus už tai atsakinga. Tai yra labai labai svarbus dalykas.

Antras dalykas, šiuo sprendimu, šiuo įstatymu yra užtikrinama pagalba šeimai, ji yra decentralizuota, ji išlieka decentralizuota per kiekvieną iš savivaldybių. Labai svarbus dalykas yra ne tik, kaip šis įstatymas šiandien čia priimtas, aš tikiuosi, kad absoliuti Seimo dauguma jį palaikys, bet tai, kaip jis bus įgyvendintas, kaip bus užtikrinama pagalba šeimai savivaldybėse, kiek tam bus skiriama pinigų ir kokią kompetenciją turės tie žmonės, kurie tai įgyvendins.

Antras dalykas, kaip veiks ta lietuviškoji „Barnevernet“, nes klausimas yra gana rimtas, gana svarbus. Savivaldybės tikrai priešinsis, nenorės atiduoti tos atsakomybės, bet šiandien akivaizdu, kad savivaldybės su tuo nesusitvarko, ir aš net neabejoju, kad sprendimas centralizuoti ir užtikrinti vieną principingą, kietą tarnybą, kuri užtikrintų vaiko teisių apsaugą, yra svarbus dalykas ir tą reikėjo padaryti jau seniai.

Trečias dalykas, kuris galbūt ne taip matomas ir paviršiuje atrodo ne toks svarbus, bet gilumina prasme yra svarbus dalykas. Iki šiol laikinąją globą nustatydavo administracijos direktorius. Vadinasi, paimamas vaikas ir tada administracijos direktorius pastato kažkur šviesoforą, kur nors gatvę sulopo, trečiu sprendimu nustato laikinąją globą vaikui. Taip neturėtų būti. Normali europietiška praktika – teismai priima šiuos sprendimus ir teismai nusprendžia tokius svarbius dalykus. Taigi šis įstatymas tuos tris dalykus išsprendžia. Todėl kviečiu jį palaikyti. Labai ačiū.

PIRMININKAS. Dėkojame. Kalbės Seimo narė M. Navickienė. Ruošiasi R. J. Dagys.

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, išties tik keletas papildomų pastabų dėl Vaiko teisių apsaugos įstatymo. Jis yra šiandieną toks, koks yra jums pateiktas. Aišku, jis turėjo ir galėjo būti pateiktas daug anksčiau, ir sprendimai turėjo būti priimti daug anksčiau, gerokai anksčiau. Bet geriau vėliau negu niekada. Mano supratimu, joks įstatymas, kurį mes čia priimame, savaime negali nieko užtikrinti. Užtikrinti gali įgyvendinimas, t. y. institucijos, kurios dirbs tiesiogiai įgyvendindamos šio įstatymo nuostatas kiekvienoje savivaldybėje. Važinėdamas po savivaldybes šiandien dar tikrai matau gana daug neaiškumo akyse žmonių, kurie dirba su vaikų teisių apsauga, kurie dirba socialiniais darbuotojais. Dažnu atveju tikrai pastebimas ir nesusikalbėjimas tarpusavyje, kai nėra aiškių atsakomybių pasidalinimo laukų ir srities, todėl labai daugelis dalykų priklausys nuo to, kaip ministerijai seksis užtikrinti geresnį tarpinstitucinį bendradarbiavimą tam, kad šio įstatymo nuostatos virstų geresne ir kokybiškesne vaiko teisių apsauga.

Mano supratimu, šiandieną mes turime visas prielaidas padaryti proveržį, kad vaikai Lietuvoje būtų saugesni ir gyventų užtikrintesnę ir laimingesnę gyvenimą, tačiau dar daug ką reikia padaryti. Didžiausias dalykas šiandien, kuris man kelia nerimą, tai yra ministerijos numatytas lėšų poreikis šitam įstatymui įgyvendinti. Mes labai greitai galime priversti bet koki gerą įstatymo projektą veikti prasčiau, jeigu mes neaprupinsime jo tinkamais ištekliais. Koks yra šiandien numatytas biudžetas įstatymo projektui įgyvendinti, mano supratimu, tikrai nėra pakankamas. Jis galbūt yra toks, koks čia sutartinai atrodo, kad gali būti, kokį mes galime sau šiandien leisti, bet mano siūlymas būtų, kad mes numatytume visą kainą biudžete, kiek mums kainuotų tobulas (gerai, ne tobulas, geras) šito įstatymo įgyvendinimo užtikrinimas kiekviename Lietuvos mieste ir miestelyje.

Žinoti, kad tai yra mūsų tikslas, kad štai mes turime tokį tikslą ir turime pasiekti tokį biudžetą, nes įstatyme mes labai daug kalbame apie preventyvias priemones šeimoms, kad jos neatsidurtų tose situacijose, kai vaikas jau turi būti paimtas iš šeimos. Mes kalbame apie kompleksinę pagalbą ir paramą kiekvienai šeimai, užtikrinimą to, kad vaikai jaustųsi saugesni, pakeliui padėdami šeimą, kuri galbūt jau yra pavojaus zonoje, rizikos zonoje, bet tam reikia lėšų. Šiandien aš kol kas nematau politinės valios skirti tinkamą lėšų kiekį šitam projektui įgyvendinti.

Aš manau, mes visi turime apie tai pagalvoti, kad po keleto mėnesių, neduok Dieve, mes turėtume vėl sėdėti ir liūdėti, ir galvoti, kodėl neveikia tai, ko mes siekiame, prie ko mes daug dirbome ir kam mes atidavėme daug pastangų. Todėl labai kviečiu pagalvoti apie tai, kad įgyvendinti šitą įstatymą reikia resursų, ir skirti jų tiek, kiek reikia. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkojame. Diskusijoje kviečiamas dalyvauti Seimo narys R. J. Dagys. Ruošiasi D. Šakalienė.

R. J. DAGYS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, iš tikrųjų šitas dabar svarstomas įstatymas turi būti mums tam tikra pamoka ir iššūkis ateičiai. Mes gavome dėl 51 straipsnio virš 700 pataisų. 90 % teksto yra pakeista. Iš esmės sutvarkytas įstatymas, prie kurio prisidėjo visi. Mane džiugina tai, kad mes randame tam tikrą susitarimą ir suprantame vieną dalyką, kad vaiko teisės tai nėra prišokio reikalas. Svarstydami turime matyti balansą tarp būtinybės apsaugoti vaiką ir suprasti, kad jo atėmimas iš šeimos irgi yra neišvengiamas blogis, galimas taikyti tikrai kraštutinėmis priemonėmis, ir kad vaikas yra šeimos dalis. Todėl šitas įstatymas, nors kolega ir pakrikštijo *barnevernet*, nieko bendro su „Barnevernet“ neturi. Noriu aiškiai pasakyti, nes „Barnevernet“ principas yra tas, kad vaikas yra valstybės nuosavybė, o čia – šeimos dalis. Šitą dalyką visi mes supratome ir tą dalyką pataisėme.

Atsiranda tam tikras centralizavimas ir ypač pagalbos šeimai srityje, norint išsaugoti vaiką šeimoje. Tai yra psichologo pagalba ir kiti dalykai, kurių iki šiol nebuvo, atsakomybės prisiėmimas ir bendros sistemos kūrimas. Bet atsiranda tam tikrų mūsų naujų dalykų – tai yra pareigos

institutas. Pareigos institutas tiek šeimoje vienas kitam: tėvų – vaikui, vaiko – tėvui, motinai. Tai suteikia tam tikrą balansą ir supratimą, ko anksčiau įstatymuose nebuvo. Tai yra tam skirtas visas skyrius ir manau, kad tai iš tikrųjų bus viena iš tų priemonių, kuri keis patį požiūrį į vaiko augimą ir priežiūrą, nes be atsakomybės teisės negimsta.

Toliau. Įstatymas konstruojamas taip, kad vaiko atėmimas taikomas tikrai kraštutiniu atveju išnaudojant visas įmanomas pagalbos šeimai formas ir imantis laikinų priemonių, bet nežengiant to pagrindinio žingsnio – atėmimo, kai jo nereikia. Atsisakyta visų skundimų, kurių čia buvo pilna įstatyme prirašyta, kuriuos mes dabar matome Šilalės atveju. Šito atvejo neturėtų būti ir neturės būti, nes mes matome, prie ko priveda toks kelias.

Sutvarkytos, pakoreguotos ir kai kurios sąvokos, kurias mes čia priėmėme pavasarį bendru sutarimu, nes reikėjo patikslinti dėl Civilinio ir kitų kodeksų suderinamumo. Man atrodo, radome bendrą sutarimą, kad būtų vienodai suprantami ne vien tikrai mūsų priimti įstatymai, bet ir kodekso normos, ir visa kita. Atsiranda vaikų teisių užtikrinimas... kurie pažeidė tam tikrą teisę. Neįgaliųjų apsauga žymiai didesnė yra numatyta. Iš tikrųjų priemonių labai daug.

Ką sakė mūsų kolegė, turbūt iš principo, frakcijos nariai, atkreiptume dėmesį į finansavimo problemas, nes čia bus didžiausias pagrindas. Jeigu nebus lėšų įgyvendinti šitam įstatymui, jis gali likti toks, kaip dabar yra, su gerais palinkėjimais. Siūloma, kad jis įsigaliotų nuo liepos 1 dienos. Tam preliminariai yra numatytos lėšos, bet jos geriausiu atveju yra pakankamos tikrai pradžia. Vienas dalykas.

Kitas dalykas. Mes dar galime pasitelkti kai kurioms programoms europines lėšas, bet jų ateietyje greičiausiai neliks. Todėl turime matyti aiškiai šito klausimo finansavimo problemas, nes užkelti visas prevencines programas tikrai savivaldybėms irgi nėra tas kelias, kurį mes turėtume daryti. Tai iš tikrųjų turbūt svarstant biudžetą bus pagrindinė problema. Jeigu nebus pakankamai duodama išteklių, tas įstatymas kai ką pasieks, bet jis ta apimtimi tikrai nebus įgyvendintas ir nepasieks tų tikslų, kurių reikia. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkojame. Diskusijoje dalyvauti kviečiu Seimo narę D. Šakalienę.

D. ŠAKALIENĖ (LSF). Aš sutinku su prieš tai kalbėjusiais kolegomis – mes iš tikrųjų padarėme labai didelį darbą. Labai džiaugiuosi, kad vis dėlto galiausiai pavyko Socialinių reikalų ir darbo komitete turėti konstruktyvią diskusiją ir priėti prie išvados, kad mums reikia esminių pokyčių ir kad svarbu susitarti, kaip jie galėtų vykti, kad jie praktiškai būtų įgyvendinami, kad visi juos suprastume vienodai, kad mes galėtume turėti realų rezultatą. Vasario 14 dieną šito įstatymo teksto iš tikrųjų daugelis vietų buvo labai skirtingos. Negaliu pasakyti, kad visi pakeitimai yra tie, kuriuos aš vertinu teigiamai, bet, matyt, politika tam ir yra kompromisų menas, kad mes galėtume rasti sprendimą, su kuriuo visi galėtume kaip nors gyventi.

Bent jau džiaugiuosi, kad tikrai sutariame dėl pagrindinio tikslo, kad kasmet nužudomi 24 vaikai mums yra per daug, kad 500 vaikų, sužalotų tiek, kad jie pakliūna į klinikas, mums yra per daug. Aš manau, kad tai yra tas esminis tikslas, kurio turėtume siekti ir galbūt vis dėlto rasti laiko įsigilinti į šitą reformą tiek, kad pamirštume asmenines simpatijas ar antipatijas, kad pamirštume kai kam labai svarbius populistinius proveržius ar mėginimus kaltinti savo kolegas dėl šiuo metu vis dar blogai veikiančios sistemos padarytų klaidų.

Norėčiau, kad tie, kas dar neturėjo laiko ar motyvacijos įsigilinti į šitą reformą, įsidėmėtų keletą esminių dalykų. Aš jūsų prašau tiesiog suprasti, kodėl tikrai labai svarbu neatidėliojant priartinti svarstymo stadijoje šitam paketui, ir tikiuosi, kad kaip įmanoma greičiau bus priėmimo stadija, nes 60 savivaldybių iš esmės kabo tarp dangaus ir žemės. Žmonės nežino tiksliai, ką jiems reikės daryti ir kaip jiems reikės daryti. Nepaisant to, per visą šitą mūsų ginčų, neapsisprendimų laikotarpį jie jau rengiasi, jie jau iš tikrųjų tam pokyčiui yra psichologiškai pasirengę ir pradėjo daryti gana daug dalykų kitaip.

Bet esminis dalykas, ką mes visi turime žinoti ir pagaliau kalbėdami atsakingai neklaidinti visuomenės. Vasario 14 dieną buvo priimtos pataisos dėl dabar galiojančio įstatymo. Jos iš esmės tik apibrėžia visas smurto prieš vaiką formas ir jas uždraudžia. Tačiau šitas įstatymų paketas yra tas pagrindas, stuburas, kurio reikia, kad mes galėtume iš tiesų įvykdyti reformą, kad Kėdainių, Šilalės ir visų kitų atvejų būtų mažiau. Būkime realistai, mes jų visiškai neišnaikinsime, bet kad

jų būtų mažiau ir kad žmonės aiškiau žinotų, ką jie daro, turėtų įrankius kokybiškai, profesionaliai dirbti.

Šitas įstatymas ir jau faktiškai Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos visi parengti įstatymo lydimieji aktai duos... Pagaliau pirmą kartą Lietuvoje mes turėsime sistemą, kai žmonės, kurie turi padėti šeimoms, kurie turi apsaugoti kiekvieną vaiką nuo buitinio moralizavimo, galės pereiti prie tikslinės, efektyvios, profesionalios pagalbos teikimo; kai mes atsisakysime stigmos, kad visos šeimos yra geros ir yra trupučiukas tų blogų šeimų, kurias reikia kaip nors atskirai išskirti. Visoms šeimoms gali prireikti pagalbos ir pagalba turi būti teikiama *proaktyviai*, t. y. nelaukiant, kol šeima iš esmės atsidurs griuvėsiuose, kai jau nebeįmanoma nieko pataisyti, bet atpažinti pirmuosius signalus.

Ankstyvasis reagavimas, profesionalus reagavimas, tikslus diagnozavimas, kokios pagalbos reikia šeimai, ir jos suteikimas, gebėjimas aiškiai atskirti paslaugos teikimo funkciją ir kontrolės funkciją – tam taip pat reikia centralizacijos. Kai po vienu stogu yra ir paslaugos teikimas, ir tos paslaugos kontrolė, mes turime ir interesų konfliktą, ir nesusikalbėjimą, ir galiausiai kompetencijų neatskyrimą, supainiojimą, kas ką turi atlikti, na, ir tą visada amžiną kaltų paiešką.

Aš labai norėčiau, kad vis dėlto mes, įgyvendindami tą įstatymą, kaip jau minėjo kolegė Monika ir kiti kolegos, taip pat suprastume, kad jo įgyvendinimas bus trečias labai labai svarbus žingsnis, kai mums reikės, priimant Biudžeto įstatymą, aiškiai suprasti, kad kiekvienas euras, kiekvienas euro centas, investuotas į pagalbą šeimoms ir vaikams, iš esmės keis mūsų visuomenės gerovės suvokimą, iš esmės keis, kaip jaučiasi šeimos Lietuvoje, iš esmės keis žmonių požiūrį į savo valstybę. Ar valstybė ignoruoja ir muša, ar valstybė ištiesia pagalbos ranką, kai tau tik pradeda jos reikėti, kai tu dar nesi sužlugęs ir apimtas nevilties. Turėkime omenyje, kad ta reforma yra kur kas daugiau negu tik apie vaiko teisių apsaugą. Dėkui.

PIRMININKAS. Dėkojame. Daugiau diskutuoti niekas neužsirašė. Toliau posėdžiui pirmininkaus Seimo Pirmininko pirmoji pavaduotoja R. Baškienė.

10.34 val.

Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo Nr. I-1234 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-354(2) (svarstymo tęsinys)

PIRMININKĖ (R. BAŠKIENĖ, LVŽSF). Laba diena, gerbiami kolegos. Laukia labai sukaupto dėmesio reikalaujanti mūsų darbo akimirka. Tikrai labai nuoširdžiai kviečiu Socialinių reikalų ir darbo komiteto pirmininką į tribūną. Mes svarstysime Seimo narių pasiūlymus, jų išties labai daug.

Savo ruožtu noriu dar kartą visiems padėkoti, nes prie šito teisės akto nepaprastai daug dirbo Socialinių reikalų ir darbo komitetas, gerbiamieji Seimo nariai, tie, kurie buvo iniciatoriai: D. Šakalienė, R. Karbauskis, M. Navickienė, T. Tomilinas. Ypač ačiū Dovilei, nes komitetuose mes visa da matėme jus kaip iniciatorę daugelio pasiūlymų.

O dabar, gerbiamasis pirmininke ir gerbiami kolegos, gal sutarkime dėl darbo tvarkos. Pradedame pirmąjį mūsų įstatymo projektą, pagrindinį, t. y. Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIII-354(2). Daugeliui pasiūlymų komitetas pritarė iš dalies. Jeigu pasiūlymų autoriai sutinka su komiteto pozicija, mes tada greičiau galėtume pritarti. Jeigu jūsų bus tokia pozicija, tada nereikės nuomonės už, nuomonės prieš. Pradedame.

I skyrius. 1 straipsnis „Įstatymo paskirtis“. Yra gauta Seimo narių pasiūlymų (pirmą kartą perskaitau, o po to mes sutarsime, kaip vadinsime šią grupę Seimo narių, kurie teikė tikrai daug pasiūlymų). Seimo nariai: R. J. Dagys, A. Širinskienė, A. Dumbrava, E. Vareikis, E. Jovaiša, D. Kaminskis, V. Kravčionok, P. Saudargas, P. Urbšys, R. Martinėlis, E. Pupinis, S. Tumėnas, K. Starkevičius, S. Jovaiša, S. Šedbaras, L. Talmontas, M. Mackevičius, I. Rozova, J. Narkevičius, Č. Olševskis, Z. Jedinskis, K. Bartkevičius, K. Pūkas, R. Andrikis, J. Imbrasas, V. Kamblevičius, R. Žemaitaitis, P. Čimbaras, V. Rinkevičius, L. Kasčiūnas. Toliau mes šią kolegų grupę vadinsime R. J. Dagys ir kiti. (*Juokas salėje*) Taip, kad būtų greičiau.

Jie pateikė pasiūlymą 1 straipsnio 1 dalį išdėstyti kitaip. Yra komiteto nuomonė pritarti iš dalies. Ar kolegos sutinka su komiteto nuomone?

R. J. DAGYS (*TS-LKDF*). Sutinka.

PIRMININKĖ. Sutinka. Seimo nariai D. Šakalienė, T. Tomilinas taip pat pateikė pasiūlymą dėl 1 straipsnio. Komiteto nuomonė – pritari iš dalies. Kolegos sutinka? Sutinka.

Seimo narys R. J. Dagys ir kolegos dėl 1 straipsnio 2 dalies pateikė savo pasiūlymą. Komiteto nuomonė – nepritari. Komiteto pirmininką prašau išsakyti argumentus.

A. SYSAS (*LSDPF*). Ačiū, pirmininke. Jeigu leisite, aš dar keletą žodžių. Norėčiau padėkoti už diskusiją, kuri buvo ir šiandien šioje salėje. Aš labai norėčiau, kad mes pozityviau žiūrėtume į savo darbą ir į šią įstatymų paketą, nes girdėjau niūroko pasisakymų. Manau, kad mes šiandien svarstome ne biudžetą – mes svarstome vaiko teises, ir aš manau, kad jeigu mes priimsime šią įstatymą, kitas žingsnis svarstant biudžetą – jo įgyvendinimo lėšų poreikis.

Kalbant apie šią siūlymą, Teisės departamentas...

PIRMININKĖ. Atsiprašau, gerbiamas pirmininke. R. J. Dagys norėtų pateikti. Komitetas nepritarė.

A. SYSAS (*LSDPF*). Prašom.

R. J. DAGYS (*TS-LKDF*). Aš nesiūlau jo svarstyti, kadangi ta formuluotė kitoje vietoje yra ir kitai perkonstruotas įstatymas.

PIRMININKĖ. Ačiū. Tada ir komiteto nuomonės nereikia. Taip pat dėl šio straipsnio yra Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto pasiūlymas, kuriam komitetas pritarė iš dalies. Komitetas sutinka?

Žmogaus teisių komitetas pateikė pasiūlymą. Valstybės valdymo... Atsiprašau, tai yra Socialinių reikalų ir darbo komitetas. Taip pat pritarė iš dalies. Sutinka. 1 straipsnį baigėme.

2 straipsnis „Pagrindinės šio įstatymo sąvokos“. Pirmoji sąvoka „atvejis“. Yra Seimo narių D. Šakalienės ir T. Tomilino pasiūlymas. Komitetas pritarė iš dalies. Teikėjai sutinka.

Antrasis – „atvejo vadyba“. Seimo nariai D. Šakalienė ir T. Tomilinas pateikė pasiūlymą. Komitetas pritarė iš dalies. Sutinkate? Taip, matau, sutinka.

A. SYSAS (*LSDPF*). Sutinka.

PIRMININKĖ. Trečioji sąvoka „atvejo vadybininkas“. R. J. Dagys ir kolegos pateikė pasiūlymą. Komitetas pritarė iš dalies. Sutinka.

D. Šakalienė ir T. Tomilinas taip pat pateikė pasiūlymą dėl šios sąvokos. Komitetas pritarė iš dalies. Teikėjai sutinka. Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas taip pat pateikė pasiūlymą. Komiteto nuomonė – pritari iš dalies. Prieštaravimų nėra.

Ketvirtoji sąvoka „bendruomenėje teikiamos paslaugos“. Seimo narys R. J. Dagys. Pritarta iš dalies. Sutinka. D. Šakalienė – pritari iš dalies. Sutinka.

Penktoji sąvoka „fizinė bausmė“. D. Šakalienės ir T. Tomilino pasiūlymas. Pritarta iš dalies, sutinka.

Šeštoji sąvoka „kompleksinė pagalba“. Pasiūlymų nebuvo gauta.

Toliau buvo gautas pasiūlymas dėl sąvokos „smurtas prieš vaiką“. Seimo narių D. Šakalienės ir T. Tomilino pasiūlymas, jam komitetas pritarė iš dalies. Kolegos sutinka. Žmogaus teisių komitetas taip pat pateikė pasiūlymą dėl šios sąvokos. Pritarta iš dalies. Komitetas neprieštarauja. Sutarėme.

Dėl vienuoliktos sąvokos „vaikas“ Seimo nario J. R. Dagio pateiktas pasiūlymas. Pritarta iš dalies. Sutinka.

Dėl 12 sąvokos „vaiko atstovai pagal įstatymą“. R. J. Dagys. Pritarta iš dalies. Sutinka? D. Šakalienė taip pat sutinka. Dėkoju.

„Vaiko interesai“ – 13 sąvoka. R. J. Dagys. Pritarta iš dalies. Sutinka. Seimo nariai D. Šakalienė, T. Tomilinas taip pat sutinka.

14 sąvoka „Vaikui nesaugi aplinka“. Komitetas pritarė iš dalies R. J. Dagio pasiūlymui. Sutinka. Ir D. Šakalienė, iniciatorė, taip pat sutinka su komiteto nuomone. Pritarta iš dalies.

2 straipsnį baigėme.

3 straipsnis „Smurto prieš vaiką formos“. Fizinis smurtas. D. Šakalienės ir T. Tomilino pasiūlymas. Komitetas pritarė iš dalies. Sutinka kolegos.

Psichologinis smurtas. Vėlgi yra D. Šakalienės ir T. Tomilino pasiūlymas. Komitetas pritarė iš dalies. Sutinka. Dėkoju.

Seksualinis smurtas. D. Šakalienės ir T. Tomilino pasiūlymas. Komitetas pritarė iš dalies. Sutinka.

Nepriežiūra. Seimo narių D. Šakalienės ir T. Tomilino pasiūlymas. Komitetas pritarė iš dalies. Kolegos sutinka. Dėkoju.

4 straipsnis „Vaiko teisių ir laisvių apsaugos įgyvendinimo principai“. 9 papunktis „Prieinamumo principas“. Seimo nario R. J. Dagio ir kolegų pasiūlymas. Komitetas pritarė iš dalies. Sutinka teikėjai.

„Privataus gyvenimo neliečiamumas.“ R. J. Dagys ir komanda sutinka, nes komiteto nuomonė – pritarti iš dalies.

„Vaiko teisių ir kitų jo atstovų pagal įstatymą dalyvavimas.“ R. J. Dagys teikia pasiūlymą. Komitetas pritarė iš dalies. Sutinka. Žmogaus teisių komitetas teikia pasiūlymą. Komitetas pritarė iš dalies. Prieštaravimų nematau. Taip pat dėl 4 straipsnio Seimo nariai D. Šakalienė ir T. Tomilinas teikė pasiūlymus. Komitetas jiems pritarė iš dalies. Kolegos sutinka su komiteto nuomone. 4 straipsnį baigėme.

5 straipsnis „Įstatymai ir kiti teisės aktai, nustatantys vaiko teises ir laisves bei reguliuojantys jų apsaugą.“ Dėl 5 straipsnio R. J. Dagys teikia pasiūlymą. Komitetas pritarė iš dalies. Dėkoju.

II skyrius „Pagrindinių vaiko teisių ir laisvių įgyvendinimas“. D. Šakalienė teikia pasiūlymą. Pritarta iš dalies. Ir R. J. Dagys teikia pasiūlymą. Pritarta iš dalies. Teikėjai sutinka su komiteto pozicija.

6 straipsnis „Vaiko teisė gyventi ir sveikai vystytis“. Seimo narys R. J. Dagys teikia pasiūlymą dėl šio straipsnio 1 punkto. Komitetas pritarė iš dalies. Kolegos sutinka. Dėkoju. R. J. Dagys teikia pasiūlymą dėl šio straipsnio 2 dalies. Pritarta iš dalies. Kolegos sutinka. Dėkojame. A. Širinskienė teikia pasiūlymą šį straipsnį išdėstyti kitaip – vaiko teisė būti sveikam. Komitetas pritarė iš dalies. A. Širinskienė sutinka?

A. SYSAS (LSDPF). Sutinka.

PIRMININKĖ. Sutinka. Dėkoju. D. Šakalienė ir T. Tomilinas siūlė sujungti 6 ir 7 straipsnius. Komitetas pritarė iš dalies. Liko 6 ir 7 straipsniai, bet su komiteto pasiūlymu pareiškėjai, pasiūlymo teikėjai sutinka. Dėkoju.

Lietuvos Vyriausybės nutarimas. Čia viskas aptarta ir komitetas savo poziciją išsakė. Baigėme 6 straipsnį.

7 straipsnis „Vaiko teisė turėti tėvus“. Vyriausybės nutarimas. Komiteto argumentai. Jų mums nebūtina... Ar norite, pirmininke? Ne, nereikia. Mane patikslino, kad nereikia. Komiteto pozicija išsakyta.

8 straipsnis „Vaiko teisė mokytis“. Dėl 10 dalies ar dėl viso šio straipsnio yra D. Šakalienės ir T. Tomilino pasiūlymas. Komitetas pritarė iš dalies. Kolegos sutinka su komiteto nuomone.

9 straipsnis „Vaiko teisė į identišumą ir jo išsaugojimą“. D. Šakalienė ir T. Tomilinas teikia pasiūlymus. Dabar, kolegos, matote, kad numeriai mums truputį pasislinko dėl jūsų pateiktų pasiūlymų, bet einame pagal pagrindinį. Buvo jūsų pasiūlymai. Pritarta iš dalies. Sutinka kolegos. R. J. Dagio pasiūlymui pritarta iš dalies. Šitos sąvokos įtrauktos. Sutinkame. 9 straipsnį baigėme.

10 straipsnis „Vaiko teisė į privatų gyvenimą, asmens neliečiamybę ir laisvę, kitas teises“. Seimo nario R. J. Dagio pasiūlymai. Komitetas pritarė iš dalies. Sutinka. D. Šakalienė. Komitetas pritarė iš dalies. Taip pat sutinka. Taip pat skelbiu, kad yra Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas dėl šio. Čia pritarta iš dalies komiteto nuomonei. Galime pritarti? Galime.

11 straipsnis „Vaiko teisė būti išklaustam“. Dėl šio straipsnio yra teikti Seimo nario R. J. Dagio pasiūlymai. Komitetas pritarė iš dalies. D. Šakalienės pasiūlymui komitetas pritarė iš dalies. Ir gerbiamieji kolegos su tuo sutinka.

12 straipsnis „Vaiko teisė gyventi ir bendrauti su savo tėvais ir giminaičiais“. Yra gautas Seimo narių D. Šakalienės ir T. Tomilino pasiūlymas, kuriam komitetas pritarė iš dalies. Kolegos sutinka. R. J. Dagio pasiūlymui komitetas pritarė iš dalies. Kolega sutinka.

13 straipsnis „Vaiko teisė į tinkamas gyvenimo sąlygas“. D. Šakalienės pasiūlymui komitetas pritarė iš dalies. Kolegė sutinka.

14 straipsnis. R. J. Dagys teikia pasiūlymą dėl šio straipsnio 1 dalies. Komitetas pritaria iš dalies. R. J. Dagys sutinka. D. Šakalienė ir T. Tomilinas teikia pasiūlymą dėl šio straipsnio. Komitetas pritaria iš dalies. Kolegos taip pat sutinka.

15 straipsnis „Vaiko teisė į gyvenamąsias patalpas“. D. Šakalienė ir T. Tomilinas. Pritarta komiteto iš dalies. Kolegos sutinka.

16 straipsnis „Vaiko teisė gauti viešąją informaciją“. D. Šakalienė teikia pasiūlymą, komitetas pritaria iš dalies. Kolegos sutinka su komiteto nuomone.

17 straipsnis „Vaiko turtingos teisės“. D. Šakalienė ir T. Tomilinas teikia pasiūlymą. Komitetas pritaria iš dalies. Kolegos sutinka. R. J. Dagys teikia pasiūlymą. Komitetas pritarė iš dalies, taip pat sutinka. Jums teikiamas 17 straipsnis su komiteto formuluotėmis.

18 straipsnis „Vaiko teisė į saviraiškos laisvę, poilsį ir laisvalaikį“. R. J. Dagys teikia pasiūlymą dėl 2 ir 3 dalių. Komitetas pritaria iš dalies. R. J. Dagys sutinka. D. Šakalienė ir T. Tomilinas teikia pasiūlymus dėl šio straipsnio 1, 2 ir 3 dalių. Komitetas pritaria iš dalies. Kolegos sutinka su komiteto nuomone.

19 straipsnis „Vaikų su negalia teisės“. R. J. Dagys teikia pasiūlymus dėl 3 dalies. Pritarta iš dalies. D. Šakalienė ir T. Tomilinas teikia pasiūlymus dėl minėto straipsnio. Pritarta iš dalies. Kolegos su komiteto pasiūlymu sutinka.

20 straipsnis „Vaiko teisė būti apsaugotam nuo smurto“. R. J. Dagys teikia pasiūlymus dėl šio straipsnio 1 dalies. Pritarta iš dalies. Kolega sutinka. D. Šakalienė ir T. Tomilinas teikia pasiūlymus dėl 19 straipsnio, dėl šio straipsnio minėtų punktų. Komitetas pritarė iš dalies. Kolegos taip pat sutinka.

21 straipsnis „Vaikų, priklausančių Lietuvos Respublikos tautinėms bendrijoms, mažumoms teisės“. R. J. Dagys. Norite pateikti ar sutinkate su komiteto pozicija? Nepritarta jūsų pasiūlymui.

R. J. DAGYS (*TS-LKDF*). Sutinku.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Nesvarstome.

22 straipsnis „Vaiko užsieniečio prieglobsčio prašytojo, pabėgėlio, nelydimo nepilnamečio užsieniečio teisės“. D. Šakalienė ir T. Tomilinas teikia pasiūlymą. Komitetas nepritaria. Ar kolegė D. Šakalienė nori kalbėti? Sutinka su komiteto nuomone?

D. ŠAKALIENĖ (*LSF*). Sutinku.

PIRMININKĖ. Atsiimate. 22 straipsnis. Mes jam pritarėme tokiam, kokį jį suformulavo komitetas.

23 straipsnis „Vaiko teisių užtikrinimas kituose įstatymuose“. Seimo nario R. J. Dagio pasiūlymas, komitetas nepritarė, nes pritarė Seimo narių D. Šakalienės ir T. Tomilino pasiūlymui. Jūs norite? Nenorite. Atsiima. Lieka tokia pozicija, kokią suformulavo komitetas, įvertinęs D. Šakalienės ir T. Tomilino pasiūlymus.

24 straipsnis „Vaiko ugdymas naudotis savo teisėmis ir laisvėmis“.

R. J. Dagio pasiūlymas. Komitetas pritarė iš dalies. Jūs sutinkate su pozicija? Sutinkate. D. Šakalienė ir T. Tomilinas. D. Šakalienė nori kalbėti šiuo klausimu. Prašom.

D. ŠAKALIENĖ (*LSF*). Aš manau, kad vis dėlto svarbu dėl to, kad ir rašomas protokolas, ir šiame posėdyje esantiems Seimo nariams būtų aišku. Aš absoliučiai su dauguma visų pasiūlymų sutinku ir sutinku, kad pritaria iš dalies. Yra keletas klausimų, įskaitant vaiko ugdymą naudotis savo teisėmis ir laisvėmis, dėl kurių aš vis dėlto manau, kad būtų galima padiskutuoti ir patobulinti. Norėčiau pateikti tam tikrus pasiūlymus, tačiau gerbdama visų laiką ir siekdama aiškumo, atsižvelgiant į tai, kad viso projekto yra išdėstyta nauja redakcija, pasikeitusi numeracija, formuluotės, įtrauktos kitos normos ir t. t., manau, kad būtų efektyvu šiuo metu pritari pateiktam projektui. Dėl visų kitų savo pateiktų pasiūlymų neturėsiu daugiau pastabų, pritarėsiu, kaip sudėliojo komitetas, ir tikiuosi, kad per savaitę iki priėmimo mes dar galėsime atskirais klausimais pasitarti vėliau.

PIRMININKĖ. Ačiū. Pirmininkas. Prašom.

A. SYSAS (*LSDPF*). Gerbiamasis posėdžio pirmininke, gerbiamieji kolegos, kadangi ir svarstydamo eigoje tų pasiūlymų ir pataisų vis dėl to paties straipsnio, tos pačios eilutės ejo, mes sutarėme,

kad užbaigsime svarstymo stadiją, o prieš priėmimo stadiją mes tikrai pažadėjome, nes Dvilė yra pateikusi maždaug 30 įvairių pamąstymų ir pasiūlymų, sakė, 35, tai mes juos apsvarstysime. Jeigu atsiras kitų Seimo narių siūlymų, tai irgi pažiūrėsime. Labai ačiū.

PIRMININKĖ. Puiku. Labai dėkoju už tokį sutarimą. Išties mes galėsime sklandžiai dirbti ir ateiti į priėmimą jau po komiteto atitinkamo atsakingo ir labai nuoširdaus darbo įvertinant pasiūlymus. Sutarėme, kad pritarta iš dalies jūsų pasiūlymams dėl 24 straipsnio, ir jūs su tuo sutinkate.

III skyrius „Vaikas ir socialinė aplinka“. 25 straipsnis „Vaiko apsaugos nuo neigiamos socialinės aplinkos įtakos bendrosios nuostatos“. Seimo narys R. J. Dagys teikė pasiūlymą dėl 2 dalies. Komitetas nepritarė. R. J. Dagys. Atsiima. Dėkoju. Komiteto pirmininkas komentuoti nenori, nes atsiima.

A. SYSAS (LSDPF). Galiu, mes kitoje vietoje visa tai įrašėme.

PIRMININKĖ. Puiku. R. J. Dagys teikė pasiūlymą dėl šio straipsnio 3 dalies. Komitetas pritarė iš dalies. R. J. Dagys sutinka. Seimo nariai R. J. Dagys ir kiti kolegos teikė pasiūlymą dėl 4 ir 5 dalių. Pritarta iš dalies. Sutinka. R. J. Dagio pasiūlymas dėl 6 dalies. Komitetas nepritarė. Seimo narys atsisako pasiūlymo, todėl nesvarstysime.

Seimo nariai D. Šakalienė ir T. Tomilinas teikė pasiūlymą dėl šio straipsnio. Pritarta iš dalies. D. Šakalienė, kaip ir minėjo, sutinka su tuo.

26 straipsnis „Vaiko apsaugos nuo psichiką veikiančių medžiagų ir priklausomybės sukeliančių veiksnių bendrosios nuostatos“. R. J. Dagio pasiūlymas dėl šio straipsnio 1 ir 2 dalių. Pritarta iš dalies. Komiteto nuomonei kolega pritaria, sutinka. D. Šakalienės pasiūlymas dėl šio straipsnio. Pritarta iš dalies, kolegė sutinka.

27 straipsnis „Vaiko apsauga nuo psichiką veikiančių medžiagų ir atsakomybė už vaiko įtraukimą į draudžiamųjų medžiagų vartojimą“. D. Šakalienė. Pasiūlymui komiteto pritarta iš dalies. Sutinka, dėkoju.

28 straipsnis. R. J. Dagys, pasiūlymas dėl 3 dalies. Jam nepritarta. Kolega, norite kalbėti?

A. SYSAS (LSDPF). Ne.

PIRMININKĖ. Komiteto argumentai. Ar, kolega, sutinkate su jūsų pasiūlymu dėl 28 straipsnio 3 dalies, kad komitetas nepritarė, nes pritarė D. Šakalienės ir T. Tomilino siūlymui?

A. SYSAS (LSDPF). Komitetas pritarė kitokiai redakcijai.

PIRMININKĖ. Kitokia redakcija. D. Šakalienė ir T. Tomilinas dėl šio įstatymo straipsnio teikė pasiūlymus. Komitetas pritarė iš dalies. Sutinkame.

29 straipsnis „Vaiko apsauga ir atsakomybė už vaiko teisių pažeidimus“. Yra Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas dėl 1 dalies.

A. SYSAS (LSDPF). Mes atsižvelgėme į Teisės ir teisėtvarkos komiteto siūlymą, tik kita formuluotė, esmė liko.

PIRMININKĖ. Dėkoju komiteto nuomonei nepritari. R. J. Dagys teikė pasiūlymus dėl šio straipsnio 2 ir 3 dalies. Komitetas pritarė iš dalies. Seimo narys su pasiūlymu sutinka.

D. Šakalienė ir T. Tomilinas teikė pasiūlymus dėl šio straipsnio. Pritarta iš dalies. Kolegos sutinka.

30 straipsnis „Asmenų, pripažintų kaltais padarius nusikalstamas veikas, darbo apribojimai“. R. J. Dagio pasiūlymas dėl šio straipsnio 1 dalies. Pritarta iš dalies. Kolega sutinka. Yra Vyriausybės pasiūlymas. Komiteto nuomonė – pritari iš dalies. Pritariame. Teisės ir teisėtvarkos komitetas teikė nuomonę. Socialinių reikalų ir darbo komitetas pritarė iš dalies. Prieštaravimų nėra. Ir Vyriausybės pasiūlymas, kuriam komitetas nepritarė.

A. SYSAS (LSDPF). Perteklinė nuostata.

PIRMININKĖ. Perteklinė. Manytina, kad ši nuostata yra perteklinė. Galime pritari? Galime. D. Šakalienė ir T. Tomilinas dėl viso šio straipsnio taip pat teikė pasiūlymą. Pritarta iš dalies. Galime pritari ir sutariame.

Seimo narė R. Šalaševičiūtė teikė pasiūlymą. Kadangi pasiūlymas dėl projekto Nr. XIIP-321, kuris komiteto sprendimu yra sujungtas su projektu Nr. XIIP-354, buvo jūsų pasiūlymas, kuriam komitetas iš dalies pritarė, ar sutinkate?

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (*LSDPF*). Sutinku.

PIRMININKĖ. Sutinka. Gerbiamoji R. Šalaševičiūtė sutinka su komiteto nuomone ir mes 30 straipsnį apsvarstėme.

IV skyrius „Pagrindinės vaiko tėvų ir kitų vaiko atstovų pagal įstatymą teisės, pareigos ir atsakomybė“. 31 straipsnis. Dėl šio straipsnio yra gautas R. J. Dagio ir kolegų pasiūlymas. Pritarta iš dalies. Kolega sutinka. D. Šakalienė teikė pasiūlymą. Komitetas pritarė iš dalies. D. Šakalienė sutinka. Dėkoju.

32 straipsnis „Kitų asmenų įgaliojimas atstovauti vaikui“. Seimo narys R. J. Dagys. Pasiūlymui pritarta iš dalies. Sutinka. D. Šakalienė teikė pasiūlymą dėl šio straipsnio. Komitetas pritarė iš dalies. Sutinka. Seimo narys R. J. Dagys ir kolegos dėl šio straipsnio 1 ir 3 dalies. Komitetas taip pat pritarė iš dalies. Kolegos sutinka.

V skyrius „Vaiko teisių apsaugos užtikrinimas“. Seimo narė R. Šalaševičiūtė teikia pasiūlymą. Komitetas pritarė iš dalies. Kolegė R. Šalaševičiūtė sutinka su komiteto nuomone. Dėkoju.

Pirmasis skirsnis „Pagrindinis vaiko apsaugos institutas“. Prašom, pirmininke.

A. SYSAS (*LSDPF*). Kolegos, paprašysiu netriukšmauti, nes ir pirmininkei sunku, ir čia girdėti sunku. Jeigu kas nori pakalbėti, tai...

PIRMININKĖ. Ačiū už deramą pastabą, nes mes čia nuoširdžiai įsigilinę į įstatymą, nebežvelgiame. Salėje prašytume ir N. Puteikio, ir gerbiamojo P. Urbšio, ir visų kitų kolegų, jeigu reikia pasitarti, – už salės, galbūt ten tolėliau.

Pirmasis skirsnis „Pagrindinis vaiko apsaugos institutas“. 33 straipsnis. Dėl jo pasiūlymų nebuvo gauta.

Antrasis skirsnis „Prevenčinės pagalbos vaikui ir šeimai organizavimas“. Dėl pavadinimo, dėl kurio buvo teiktas D. Šakalienės ir T. Tomilino pasiūlymas, pritarta iš dalies. Kolegos sutinka su tokiu pavadinimu? Sutinka. Dėkoju.

34 straipsnis. Pasiūlymų nebuvo gauta.

Trečiasis skirsnis, 35 straipsnis „Pareiga pranešti apie galimą vaiko teisių pažeidimą“. Gautas Seimo nario D. Kaminsko pasiūlymas dėl šio straipsnio 2 dalies. Komitetas pritarė iš dalies.

D. KAMINSKAS (*LVŽSF*). Sutinku.

PIRMININKĖ. Seimo narys sutinka su komiteto nuomone. Dėkoju.

Seimo narys R. J. Dagys ir kolegos teikė pasiūlymą dėl šio straipsnio. Pritarta iš dalies. R. J. Dagys sutinka su komiteto nuomone. Seimo nariai D. Šakalienė ir T. Tomilinas. Pritarta iš dalies. Sutinka. Taip pat gautas Vyriausybės pasiūlymas. Komiteto nuomonė – pritarti iš dalies. Galime pritarti? Galime.

36 straipsnis „Reagavimas į pranešimą apie galimą vaiko teisių pažeidimą“. Dėl jo yra gauta Seimo narės D. Šakalienės ir T. Tomilino pasiūlymų. Pritarta iš dalies.

Verčiame kitą puslapį, ir daugiau pasiūlymų nebuvo gauta. D. Šakalienė sutinka, ir galime teigti, kad 37 straipsnį mes jau turime tokios redakcijos, kokią suformulavo komitetas.

Ketvirtasis skirsnis – „Atvejo vadybos organizavimas“, 37 straipsnis „Atvejo vadyba“. Gautas D. Šakalienės ir T. Tomilino pasiūlymas. Jam komitetas pritarė iš dalies. Kolegos sutinka.

38 straipsnis. Pasiūlymų nebuvo gauta. Dar kartą maloniai prašau P. Urbšio, N. Puteikio, M. Navickienės ir visų. Kolegos, labai prašau, didžiulis triukšmas salėje! Nieko negirdime. Ačiū.

A. SYSAS (*LSDPF*). Mus stebi vaikai. Mes priimame įstatymą vaikams, o jūs čia kalbate pamokos metu.

PIRMININKĖ. Taip, vaikai pamokos metu nekalba, teisingai.

Tęsiame toliau. 39 straipsnis „Veiksmai nustačius pirmąjį grėsmės vaikui lygį“. D. Šakalienė ir T. Tomilinas teikia pasiūlymą. Komitetas pritaria iš dalies. Kolegos sutinka.

40 straipsnis „Veiksmai nustačius antrąjį grėsmės vaikui lygį“. Seimo narys G. Kinduryš teikė pasiūlymą, komitetas nepritarė. Kolega G. Kinduryš. Jūs atsiimate?

A. SYSAS (*LSDPF*). Mes komitete padiskutavome ir supratome vienas kitą.

PIRMININKĖ. Suradote bendrą kalbą. Puiku. Taip pat Seimo narys G. Kinduryš teikė pasiūlymą ir dėl kito straipsnio, bet jau čia tos pačios nuostatos. Jūs siūlėte „rekomendacijas“ išbraukti

ir rašyti žodį „nurodymus“ ir sutikote su komiteto pasiūlymu, todėl jau svarstyti nebereikia, nes mes sutarėme praėjusį kartą, kad nesvarstome.

Dėl šio straipsnio taip pat buvo gautas Seimo narės D. Šakalienės ir T. Tomilino pasiūlymas. Pritarta iš dalies. Kolegos sutinka su komiteto nuomone pritarti iš dalies ir naują redakciją.

41 straipsnis „Atvejo vadybininkas ir jo sudaromas pagalbos planas“. R. J. Dagys teikė pasiūlymą ir atsiima, nebesvarstome. Seimo narys G. Kindurys, ta pati sąvoka „rekomendacijos“ keisti į „nurodymus“, nebesvarstome, nes jau aptarėme. D. Šakalienė ir T. Tomilinas teikė pasiūlymus dėl šio straipsnio. Pritarta iš dalies. D. Šakalienė sutinka su komiteto nuomone. 41 straipsnį apsvairstėme.

Penktasis skirsnis. 42 straipsnis „Kreipimasis į teismą dėl leidimo paimti vaiką iš jo tėvų ir kitų jo atstovų pagal įstatymą“. Dėl šio straipsnio yra gautas Lietuvos Respublikos Vyriausybės pasiūlymas. Komitetas pritarė iš dalies. Galime pritarti. D. Šakalienė ir T. Tomilinas taip pat pateikė pasiūlymą. Komitetas pritarė iš dalies. Galime pritarti. Kolegos sutinka.

Ir buvo Lietuvos Respublikos Vyriausybės pasiūlymas, kuriam komitetas nepritarė. Ar galime nepritarti?

A. SYSAS (LSDPF). Galime (...).

PIRMININKĖ. Galime nepritarti. Dėkoju.

43 straipsnis „Vaiko laikinas apgyvendinimas“. Dėl šio straipsnio buvo gautas taip pat Lietuvos Respublikos Vyriausybės pasiūlymas. Komitetas nepritarė, motyvuodamas, kad pritarta Seimo narių D. Šakalienės ir T. Tomilino anksčiau aptartiems pasiūlymams. Galime nepritarti?

Pirmininke, gal norite?

A. SYSAS (LSDPF). Aš labai trumpai. Gerbiamieji kolegos, čia kai kur vis Vyriausybė... Mes nepritariame, nes Vyriausybė rašė vieną išvados redakciją, mes keitėme tą redakciją. Todėl tai, ką paminėjo Vyriausybė, viskas yra. Nesupraskite, kad komitetas atmetė visus Vyriausybės siūlymus, paprasčiausiai pasikeitė turinys ir forma.

PIRMININKĖ. Ačiū, pirmininke, už paaiškinimą. Jis buvo labai laiku.

VI skyriaus 44 straipsnis „Teisę pažeidžiančių vaikų teisių užtikrinimo ypatumai. Bendrosios nuostatos“. Seimo narė D. Šakalienė ir T. Tomilinas teikia pasiūlymus. Komitetas pritarė iš dalies, ir kolegė sutinka su komiteto pozicija.

45 straipsnis „Pagalba teisę pažeidusiam vaikui“. D. Šakalienė ir T. Tomilinas teikia pasiūlymus. Komitetas pritarė iš dalies, kolegos sutinka.

46 straipsnis. D. Šakalienė ir T. Tomilinas teikia pasiūlymą, komitetas pritarė iš dalies. Kolegos sutinka su komiteto nuomone.

VII skyrius „Vaiko teisių apsaugą užtikrinančios institucijos“. 47 straipsnis. Lietuvos Respublikos Vyriausybės pasiūlymas pagal jų nutarimą. Komiteto nuomonei pritarta iš dalies. Seimo narių D. Šakalienės ir T. Tomilino pasiūlymas, jam komitetas pritarė iš dalies. Kolegos sutinka su komiteto nauja redakcija. 47 straipsnį būsime apsvairstę.

48 straipsnis „Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos kompetencija vaiko teisių apsaugos srityje“. Seimo nariai D. Šakalienė ir T. Tomilinas teikia pasiūlymą. Komitetas pritarė iš dalies. Kolegos su komiteto nuomone sutinka.

49 straipsnis „Kitų ministerijų kompetencija vaiko teisių apsaugos srityje“. Ir čia mes turime Lietuvos Respublikos Vyriausybės pasiūlymą papildyti įstatymą 6 dalimi ir komiteto nuomone pritarti iš dalies. Galime pritarti? Galime.

Seimo nariai D. Šakalienė ir T. Tomilinas teikia pasiūlymą taip pat dėl šio straipsnio. Komiteto nuomone... pritarta iš dalies naujai straipsnio redakcijai ir pasiūlymui. Galime pritarti?

A. SYSAS (LSDPF). Galime.

PIRMININKĖ. D. Šakalienė pritaria, taip pat ir Seimo nariai su tuo sutinka.

50 straipsnis „Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos kompetencija vaiko teisių apsaugos srityje“. M. Navickienė, D. Šakalienė teikia pasiūlymą dėl šio straipsnio 1 dalies. Pritarta iš dalies. Kolegės sutinka? Sutinka su komiteto pozicija.

Taip pat teiktas pasiūlymas dėl 1 šio straipsnio dalies. Taip pat sutinka kolegės su komiteto nuomone pritarti iš dalies?

Ir dar vienas M. Navickienės ir D. Šakalienės pasiūlymas dėl 2 dalies 1 punkto. Komiteto pozicija – pritarti iš dalies. Kolegės sutinka su komiteto pozicija ir būsime...

Dar yra...

A. SYSAS (LSDPF). 12.

PIRMININKĖ. Taip, yra dėl kitos dalies, trečiosios, 12. M. Navickienė ir D. Šakalienė taip pat teikė pasiūlymą, pritarta iš dalies. Kolegės sutinka. Dėl to paties straipsnio D. Šakalienė ir T. Tomilinas teikia pasiūlymą dėl viso šio straipsnio. Komitetas pritarė iš dalies. Kolegos sutinka su komiteto nuomone. Tad 50 straipsnį turime suredaguotą pagal komiteto poziciją ir pritarimą. Galime pritarti.

51 straipsnis „Tarpžinybinė vaiko gerovės taryba“. Dėl šio straipsnio yra gautas Seimo narių D. Šakalienės ir T. Tomilino pasiūlymas. Komitetas pritarė iš dalies jūsų pasiūlymui. Jūs su tuo sutinkate ir dėkojame už pritarimą.

52 straipsnis „Savivaldybės institucijų ir įstaigų įgaliojimai vaiko teisių apsaugos srityje“. Gautas D. Šakalienės ir T. Tomilino pasiūlymas, kuriam komitetas pritarė iš dalies. Sutinkame su pasiūlymu. Ir kolegos sutinka.

53 straipsnis „Nevyriausybinių organizacijų kompetencija vaiko teisių apsaugos srityje“. Čia vėlgi yra pasiūlymas kolegų D. Šakalienės ir T. Tomilino. Komitetas pritarė iš dalies. Pritariame ir dėkojame.

Įgyvendinimo straipsnis. Įgyvendinamasis Europos Sąjungos teisės aktas, 2 straipsnio nuostatos. D. Šakalienė ir T. Tomilinas dėl 2 straipsnio teikia pasiūlymą. Komitetas pritarė iš dalies, kolegos sutinka su komiteto nuomone.

Vyriausybė teikė pasiūlymą. Pritarta iš dalies. Sutinka. R. Šalaševičiūtė teikė pasiūlymą. Jam komitetas nepritarė. Ar jūs sutinkate su komiteto?..

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (LSDPF). Sutinku, aišku, o ką daryti?

PIRMININKĖ. Sutinka. Dėkoju kolegei. Ir Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas, pritarta iš dalies. Komiteto prieštaravimo neturime. Galime pritarti? Galime.

Vyriausybės dar papildomai yra, bet dėl sujungimo pozicijos, Teisės ir teisėtvarkos komiteto, Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto, Žmogaus teisių komiteto, Sveikatos reikalų komiteto nuomonės ir argumentai, kuriuos jau aptarėme. Gerbiamieji kolegos, gerbiamas pirmininke, ačiū, jūs nuosekliai sekėte ir padėjote visus pasiūlymus apsvarstyti.

Gerbiamieji Seimo nariai, nuomonė už, nuomonė prieš. Nuomonė už – R. Šarknickas.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Kviečiu visus palaikyti.

PIRMININKĖ. Na štai, gana atsakingai dirbome ir argumentas aiškus. Kviečiu balsuoti po svarstymo dėl Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo Nr. I-1234 pakeitimo įstatymo projekto. Jis yra sujungtas su įstatymų projektais Nr. XIIIIP-354, Nr. XIIIIP-321, Nr. XIIIIP-473, Nr. XIIIIP-606(2). Dabar mes balsuojame už antrąjį įstatymo projekto Nr. XIIIP-354 redakciją.

Balsavo 96 Seimo nariai: už – 96. Vienbalsiai. Dėkoju, kolegos. Po svarstymo pritarta.

Palinkėsime komitetui atsakingo darbo ir lauksime šio įstatymo projekto plenarinių posėdžių salėje jau priėmimo stadijoje.

R. JUKNEVIČIENĖ (TS-LKDF). Aš labai atsiprašau, įskaitykite mano balsą už.

PIRMININKĖ. Žinoma. R. Juknevičienės balsas už, ji taip pat pritaria Vaiko teisių pagrindų įstatymo projektui po svarstymo.

11.11 val.

Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo Nr. I-1234 25 straipsnio pakeitimo ir papildymo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-210 (svarstymo tęsinys)

Lydymieji įstatymų projektai. Aš dėkoju, kad tribūnoje jau yra pranešėjas A. Sysas. Mes turėtume aptarti Vaiko teisių pagrindų įstatymo Nr. I-1234 25 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą. Komiteto nuomonė.

A. SYSAS (LSDPF). Pritarti. Pastabų nėra, siūlau priimti.

PIRMININKĖ. 1-2b.

A. SYSAS (LSDPF). 1-2b. Minutėlę, aš susirasiu jį. Čia septyni lydimieji. Susiradau. Labai ačiū. PIRMININKĖ. Taip, Nr. XIII-210.

A. SYSAS (LSDPF). Radau, radau, radau. Komitetas siūlo atmesti atsižvelgiant į tai, kad yra Seimo Žmogaus teisių komiteto, vaiko teisių apsaugos įstaigų pateikta nuomonė, kad abejotinas Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo straipsnio pakeitimo ir papildymo įstatymo tikslingumas. Pažymėtina, kad Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatyme nėra reglamentuojamos vaiko globos formos ir globos rūšys. Manytina, kad siūlomos nuostatos perteklinės, nes budinčio globotojo statusas ir globos centrų veikla jau reglamentuota Civiliniame kodekse ir Socialinių paslaugų įstatyme. Be to, komitete svarstant naujos redakcijos Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymą pritarta pasiūlymui, kad iš nesaugios aplinkos paimtas vaikas apgyvendinamas Civilinio kodekso nustatyta tvarka.

PIRMININKĖ. Dėkoju Nuomonė už, nuomonė prieš. Dėl nuomonių niekas neužsirašė. M. Majauskas. Jūs nespėjote užsirašyti? (*Balsai salėje*) Ne, čia ne ta stadija dabar, čia ne pasiūlymas. Jūs galėjote užsiregistruoti nuomonei už arba nuomonei prieš. (*Balsai salėje*) Prašau, kolega, suteksiu jums žodį, kadangi neveikia mūsų aparatūra.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Dėkoju. Aš tik noriu atkreipti dėmesį, gal komiteto pirmininkas šiek tiek išsiblaškęs. Šitas projektas iš esmės jau buvo priimtas kartu su Prezidentės teikiamomis pataisomis, kai buvo įgyvendinta budinčio globėjo tvarka. Iš esmės to projekto nereikia svarstyti, nes jis jau įgyvendinamas ir buvo priimtas. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju, kolega, už patikslinimą. Komiteto pirmininkas neišsiblaškęs, atsakingai dirba...

A. SYSAS (LSDPF). Noriu pasakyti, kad tikrai aš neišsiblaškęs ir komitetas neišsiblaškęs, ir jo sprendimas yra teisingas.

PIRMININKĖ. Kiekvieną įstatymą mes turime pabaigti, kad jis neliktų kaboti, jeigu taip galima pasakyti. Galime bendru sutarimu sutarti, kad nesvarstome, ir komiteto pozicija buvo atmesti, ir dabar šio įstatymo baigtis būtų tokia? Bendru sutarimu?

A. SYSAS (LSDPF). Taip.

11.14 val.

Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo įgyvendinimo tvarkos įstatymo Nr. I-1235 pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIII-355(2) (svarstymo tęsinys)

PIRMININKĖ. Dėkoju. Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo įgyvendinimo tvarkos įstatymo Nr. I-1235 pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIII-355(2). Pataisų nėra.

A. SYSAS (LSDPF). Komitetas siūlo...

PIRMININKĖ. Kadangi išvados jau buvo pateiktos, tai nuomonė už, nuomonė prieš. Nėra norinčių kalbėti. Galime bendru sutarimu pritarti po svarstymo? Galime. Dėkoju.

11.15 val.

Civilinio kodekso 3.3, 3.153, 3.212, 3.217, 3.219, 3.224, 3.253, 3.254, 3.259, 3.260, 3.261, 3.269 straipsnių pakeitimo, 3.220 straipsnio pripažinimo netekusiu galios ir Kodekso papildymo 3.254¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIII-356(2) (svarstymo tęsinys)

Civilinio kodekso tam tikrų straipsnių pakeitimas, sujungti Nr. XIII-356 ir Nr. XIII-472. Čia antroji redakcija. Dėl jo yra gauta pasiūlymų ir juos turime aptarti.

Dėl 1 straipsnio pasiūlymų negauta, dėl 2 straipsnio nebuvo. Dėl 3 straipsnio – Lietuvos Respublikos Vyriausybės teiktas pasiūlymas, komitetas pritarė iš dalies. Galime pritarti. Dėl 4 straipsnio pasiūlymų nebuvo gauta, dėl 5 straipsnio yra Vyriausybės pasiūlymas, jam komitetas pritarė iš dalies. Galime pritarti. Dėl 6 straipsnio nebuvo, dėl 7 straipsnio yra Vyriausybės pasiūlymas,

jam pritarta iš dalies. Galime pritarti. Dėl antros dalies 2 punkto yra Vyriausybės pasiūlymas. Komitetas nepritarė.

A. SYSAS (LSDPF). Jau yra apsispręsta Civiliniame kodekse.

PIRMININKĖ. Jau apsispręsta. Galime pritarti komiteto nuomonei? Galime. Taip pat buvo gautas Vyriausybės pasiūlymas dėl 8 straipsnio 2 dalies. Komitetas pritarė iš dalies. 8 straipsnis, atsiprašau, prieš tai buvo 7 straipsnio 5 dalis. Dėl 8 straipsnio gautas Vyriausybės pasiūlymas. Komiteto nuomonė pritarti iš dalies. Galime pritarti. Dėl 9 straipsnio – taip pat Vyriausybės pasiūlymas. Pritarta iš dalies. Galime pritarti? Pritarta. Dėl 10 straipsnio – Vyriausybės pasiūlymas. Pritarta iš dalies. Galime pritarti? Pritarta. Vyriausybės pasiūlymas dėl šio straipsnio kitos dalies. Pritarta iš dalies. Atsiprašau, 11 straipsniui pritarta iš dalies. Dėl 12 straipsnio nebuvo gauta pasiūlymų. Dėl 13 straipsnio yra Vyriausybės pasiūlymas, vienas ir antras. Jiems abiem pritarta iš dalies. Galime pritarti? Galime. 14 straipsnis. Pasiūlymų nebuvo gauta. 15 straipsnis. Vyriausybės pasiūlymas, pritarta iš dalies.

Dėl viso šio įstatymo projekto nuomonė už, nuomonė prieš – R. J. Dagys. Norite kalbėti? Nenorite. D. Šakalienė. Nenorite? Galime bendru sutarimu?

A. SYSAS (LSDPF). Galime.

PIRMININKĖ. Galime bendru sutarimu.

11.17 val.

Civilinio proceso kodekso 28, 404, 480, 481, 482, 483, 487 ir 582 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-357(2) (svarstymo tęsinys)

Civilinio proceso kodekso tam tikrų straipsnių pakeitimo įstatymo projektas. Minutėlę, tuoj aptarsime visus pasiūlymus.

Dėl 1 straipsnio buvo gauti Lietuvos Respublikos Vyriausybės pasiūlymai. Pritarta iš dalies. Galime pritarti? Galime. 2, 3, 4 straipsniai. Pasiūlymų nebuvo gauta. Dėl 5 straipsnio buvo gauti Vyriausybės pasiūlymai. Pritarta iš dalies. Galime pritarti?

A. SYSAS (LSDPF). Galime.

PIRMININKĖ. Pritarta. Dėl 6 straipsnio pasiūlymų nebuvo gauta. Dėl 7 straipsnio buvo gauti Vyriausybės pasiūlymai. Pritarta iš dalies. Galime pritarti? Galime. Dėl 8 straipsnio taip pat gauti Vyriausybės pasiūlymai. Pritarta iš dalies. Ir 9 straipsnis. Pasiūlymų nebuvo gauta.

Dėl viso įstatymo projekto norinčių kalbėti už, prieš nematau. Galime bendru sutarimu? Galime. Dėkoju.

11.18 val.

Socialinių paslaugų įstatymo Nr. X-493 2, 4, 16, 18, 20, 21, 26, 29 ir 34 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-358(2) (svarstymo tęsinys)

Kitas lydimasis įstatymo projektas Nr. XIIIIP-358(2) – Socialinių paslaugų įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas. Aptarsime gautus pasiūlymus.

Dėl 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 straipsnių pasiūlymų negauta. Dėl 10 straipsnio buvo gautas Lietuvos Respublikos Vyriausybės pasiūlymas. Jam komitetas pritarė iš dalies. Galime pritarti? Galime.

Dėl viso įstatymo projekto norinčių kalbėti nėra. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime.

11.19 val.

Šeimynų įstatymo Nr. XI-681 2, 4, 5, 9, 12, 18, 19, 20, 21 ir 22 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-359(2) (svarstymo tęsinys)

Šeimynų įstatymo tam tikrų straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-359(2). Pasiūlymų nebuvo gauta. Nuomonė už, nuomonė prieš. Nėra. Galime bendru sutarimu?

A. SYSAS (*LSDPF*). Galime.

11.19 val.

Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 6, 7, 32¹ ir 34 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-360(2) (svarstymo tęsinys)

PIRMININKĖ. Galime. Ir paskutinis Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo projekto lydimasis įstatymas Nr. XIII-360(2) – Vietos savivaldos įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas. Kaip ir dėl ankstesnių, išvados jau išsakytos.

Dabar pasiūlymai. Dėl 1 straipsnio pasiūlymų nebuvo gauta. Dėl 2 straipsnio buvo gautas Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto pasiūlymas. Socialinių reikalų ir darbo komitetas pritarė iš dalies. Ar komiteto pirmininkas P. Urbšys nori kalbėti dėl šio pasiūlymo? G. Kindurys dėl šio pasiūlymo ar dėl viso? Dėl šio pasiūlymo. Minutėlę, įjungsiu.

G. KINDURYS (*LVŽSF*). Ačiū. Gerbiami kolegos, Vietos savivaldos įstatymo pakeitimas tikrai yra Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto kompetencija. Jis, nagrinėdamas būtent šį pakeitimą, išskyrė tokį dalyką, kad Vaiko teisių pagrindų apsaugos įstatyme jau yra numatyti konkretūs įgaliojimai savivaldybei. Labiausiai jie matomi, čia dabar žiūriu, 52 ir 47 straipsniuose. Kad jie būtų įgyvendinti, būtina nustatyti konkrečią funkciją savivaldybei.

Mūsų komitetas ir siūlė, kad kas nustatyta kituose įstatymuose savivaldybei, būtų įgyvendinama kaip deleguota funkcija. Mūsų formuluotė yra savivaldybėms pagal teisės aktus priskirta vaiko teisių apsauga. Nereikėtų kartoti ir pervardinti, kas yra tuose įstatymuose paminėta. Būtų visiškai aišku, kad tai yra deleguota funkcija, ir būtų aiškus finansavimas. Kadangi dabar yra pateiktas šio įstatymo papildymas, projekto 6 straipsnio pakeitimas, kur yra savarankiška ir dalis funkcijų perrašoma, tai yra sukliamas neaiškumas. Todėl labai prašau palaikyti Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto pasiūlymą.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Komiteto nuomonė.

A. SYSAS (*LSDPF*). Komitetas tik iš dalies pritarė. Noriu pabrėžti, kad ilgai mes siekėme šios sistemos centralizavimo. Ilgus metus vaiko teisių tarnybos, kurios buvo ir sukurtos (teko šiame procese dalyvauti) pirmiausia kaip įstaigos, kontroliuojančios ir prižiūrinčios, kaip laikomasi vaiko teisių savivaldybės lygiu, deja, jos buvo inkorporuotos į savivaldą ir daugeliu atvejų jos vykdė administracijos direktoriaus ir mero pavedimus, o ne užsiėmė vaiko teisių apsauga. Todėl ir iškildavo problemų, kad mes turime 60 metodikų, 60 darbo su vaikais būdų. Komitetas prieš 10 metų reikalavo centralizuoti šitą vaiko teisių priežiūrą ir aiškiai atskirti funkcijas, kurias vykdo savivalda, teikdama paramą šeimai, vaikui, ir tas, kas prižiūri. Todėl šiuo atveju mes aiškiai apibrėžiame, kad savivaldai ir toliau lieka rūpintis, prižiūrėti, dirbti su šeimomis, bet vaiko teisių tarnybos prižiūri, kad nebūtų įvairių atvejų, kurie po to sukrečia valstybę, visus mus, mes pradedame skubos tvarka taisyti vieną ar kitą dalyką. Todėl čia ir yra tam tikras atribojimas.

Aš manau, kad gali iškilti problemų, jau sakiau, dėl įgyvendinimo, bet jeigu mes nežengsime šito žingsnio, mes vėl būsimė toje pačioje situacijoje. Todėl reikia žengti žingsnį. Su visa pagarba Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetui, mes neskiriame jokių papildomų prievolių. Visą tą darbą reikėjo ir anksčiau dirbti savivaldai. Šiuo atveju mes nieko naujo nesugalvojome.

PIRMININKĖ. Ačiū komiteto pirmininkui. Nuomonė už pasiūlymą, kurį registravo Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas. Kalbės P. Urbšys.

P. URBŠYS (*LVŽSF*). Tikrai čia nėra jokio prieštaravimo. Čia kaip tik yra paliekama universalinė galimybė. Taip mes einame link vaiko teisių apsaugos centralizavimo, bet manau, kad mums nepavyks visiškai nušalinti savivaldybių nuo šito klausimo sprendimo. Mūsų siūlymas ir yra palikti tam tikrą išlygą. Ten yra savivaldybėms priskirta pagal teisės aktus. Jeigu atsiras teisės aktai, nes net ir jūs dar nežinote, kuo tas centralizavimas baigsis ir kaip jis atrodys, mūsų siūlymas ir yra, kad esant galimybei, jeigu bus priskirta savivaldybei vykdyti tam tikrą funkciją, ateitų ir finansavimas. Ir viskas.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Nuomonė prieš jūsų pasiūlymą – R. J. Dagys.

R. J. DAGYS (*TS-LKDF*). Iš tikrųjų šita pataisa nėra niek nesuteikia aiškumo, kaip tik suvelia pačią sistemą. Šito įstatymo rengėjų pagrindinė mintis buvo ir tam pritarė komitetas, kad mes turi

me aiškiai atriboti atsakomybes, kad būtų aišku, kas ir už ką atsako. Šiame priimtame įstatyme yra aiškios funkcijos, kurios priklauso ministerijai su visomis tarnybomis. Jos užtikrina vienodą požiūrį į vaikų teisių apsaugą ir užsiima tomis vadinamomis drastiškomis priemonėmis, kurių kartais reikia imtis siekiant apsaugoti vaiką.

Vaiko teisių socialiniai susiję klausimai tai yra pagalba šeimai. Visa kita atsiduria savivaldybės priežiūroje. Tai yra atskira, labai svarbi prievolė savivaldybei. Bet vieningumas turi išlikti ir atsakomybė turi būti aiški, kas atsako, kad nebūtų ribinių dalykų, kad paskui vėl nesiginčytų, kas kaltas: ar ministerijos padaliniai, kurie užtikrina, tos mobilios komandos, ar kas nors, jos turi atitinkamai veikti, ar savivaldybės administracija. Čia nėra pagalba savivaldybei, kaip tik yra blogiau. Sukeliama sumaištis ir neaišku, kas už ką atsako ir kas atsakingas. Mes vėl tokiu atveju turėsime atvejų, kai bus aiškinamasi, rodoma pirštais vienas į kitą. Mes kaip tik ir norėjome išvalyti nuo tų dalykų, kad būtų aiški atsakomybė už tas būtinas (...) priemones, kad tai būtų ministerijos atsakomybė.

PIRMININKĖ. Ačiū. Komiteto pirmininkas dar norėjo.

A. SYSAS (LSDPF). Keletas žodžių. Gerbiamieji kolegos Seimo nariai, gerbiama pirmininke, aš suprantu savivaldos nuogaštavimus – visur reikia pinigų. Tai jau būtų antras žingsnis, kai mes... Vis tiek viską mes nustatome, atribojame tam tikras teises įstatyme. Jo finansavimą mes turime užtikrinti per biudžetą. Kai mes svarstysime biudžetą, tikrai ir mūsų komitetas dės visas pastangas, kad įstatymo įgyvendinimas vėl nebūtų atidėtas dvejiems, trejiems metams, kad funkcijoms užtikrinti būtų skirtos lėšos. Tam pirmiausia reikia priimti įstatymą.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Gana aiškiai buvo išsakyti argumentai.

Balsuojame, kolegos, už Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto pasiūlymą, kas manote, kad... arba kas manote kitaip, balsuojate prieš, jeigu pritariate Socialinių reikalų ir darbo komiteto pasiūlymui ir jo pozicijai, nuomonei. Apsisprendžiame ir balsuojame, ar už Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetą, ar už pagrindinio – Socialinių reikalų ir darbo komiteto argumentus.

Balsavimo rezultatai. Balsavo 98 Seimo nariai. Už Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto pasiūlymą balsavo 36, prieš – 33, susilaikė 29. Pasiūlymui nepritarta.

Visam 2 straipsniui mes galime bendru sutarimu pritarti.

3 straipsnis. Pasiūlymų nebuvo. 4 straipsnis. Nebuvo. 5 straipsnis. Buvo Vyriausybės pasiūlymas. Ar galime pritarti Vyriausybės pasiūlymui nustatyti įsigaliojimą nuo 2018 m. sausio 1 d.? O komitetas čia siūlė kaip Vyriausybė (aš pakomentuoju), komitetas siūlo įsigaliojimą nuo 2018 m. liepos 1 d. Galime pritarti komiteto nuomonei? Galime pritarti komiteto nuomonei.

Dėl viso šio įstatymo projekto po svarstymo nuomonė už, nuomonė prieš. Nuomonių nėra norinčių kalbėti. Apsisprendžiame ir balsuojame. Balsuokite.

Balsavo 98 Seimo nariai: už – 94, prieš – 1, susilaikė 3. Po svarstymo pritarta.

Gerbiamieji Seimo nariai, dirbome puikiai, sutelktai ir padarėme ištis labai daug. Todėl, kaip ir rodo mūsų darbotvarkė, skelbiu pertrauką, truputį trumpesnę, iki 12 valandos. Pusės valandos pertrauką. Ačiū. 12 valandą tęsime mūsų darbotvarkę toliau.

Pertrauka

PIRMININKAS (V. PRANCKIETIS). Gerbiami kolegos, baigiame pertraukėlę, tęsiame posėdį. Kadangi šiek tiek lenkiame laiką, tai suteiksime žodį Seimo nariui P. Čimbarui.

12.01 val.

Seimo protokolinio nutarimo „Dėl Ramūno Krivičiaus peticijos“ (projektas Nr. PNP-30) priėmimas

Rezervinis 4 klausimas – Seimo protokolinio nutarimo „Dėl Ramūno Krivičiaus peticijos“ projektas. Pranešėjau, prašau.

P. ČIMBARAS (LSDPF). Komisija iš esmės išnagrinėjo R. Krivičiaus peticiją ir priėmė atmeti jo pateiktą pasiūlymą teisės aktu nustatyti galimybę žiūrėti televizorių ir gamintis valgyt atliekant laisvės atėmimo bausmę drausmės grupės sąlygomis.

Komisija priėmė, atsižvelgusi į Kalėjimų departamento pateiktą nuomonę ir manydama, atsižvelgdama į tai, kad nuteistieji atlieka laisvės atėmimo bausmę, ypač tie nuteistieji, kurie atlieka bausmę drausmės grupėse laikymo sąlygomis, kad jų asmeninių laisvių suvaržymas yra neišvengiamas. Būtina pažymėti, kad nuteistojo teisinė padėtis pirmiausia turi priklausyti nuo paties nuteistojo, jeigu blogai elgiasi, tai yra tam tikros sankcijos. Todėl prašau pritarti komisijos išvadai ir pritarti protokoliniam nutarimui atmesti peticijoje pateiktą pasiūlymą.

PIRMININKAS. Dėkoju. Kalbėti niekas neužsirašęs. Ar galima pritarti komisijos sprendimui bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Ačiū, pritarta. (*Balsas salėje: „Balsuojam!“*) Balsuojam? Balsuojam. Gerai.

Balsavo 73 Seimo nariai: už – 70, prieš nebuvo, susilaikė 3. Taigi Peticijų komisijos sprendimui pritarta.

12.03 val.

Seimo protokolinio nutarimo „Dėl Kęstučio Giedos, Sauliaus Giedraičio, Juozo Giačo, Nikolajaus Jegorovo, Rolando Kaltenio, Mindaugo Pakamorio ir Broniaus Talmonto peticijos“ (projektas Nr. PNP-31) priėmimas

Rezervinis 5 klausimas – Seimo protokolinio nutarimo „Dėl Kęstučio Giedos, Sauliaus Giedraičio, Juozo Giačo, Nikolajaus Jegorovo, Rolando Kaltenio, Mindaugo Pakamorio ir Broniaus Talmonto peticijos“ projektas.

P. ČIMBARAS (*LSDPF*). Ačiū, Pirmininke. Komisija taip pat rugsėjo 13 dieną išnagrinėjo K. Giedos ir kitų pareiškėjų pasiūlymą ir pasiūlė atmesti jų pateiktą pasiūlymą pripažinti netekusiu galios Bausmių vykdymo kodekso 158 straipsnio 2 punktą. Tai būtų atskiri kreipimaisi, komisija sujungė į vieną, nes yra pateiktas toks pats pasiūlymas.

Komisija priėmė sprendimą, atsižvelgusi į Teisingumo ministerijos pateiktą nuomonę, kad nusikaltimai nepilnamečio seksualinio apsisprendimo laisvei ir neliečiamumui, t. y. nepilnamečio asmens išžagininimas, seksualinis prievartavimas, privertimas lytiškai santykiuoti, lytinės aistros tenkinimas su nepilnamečiu, nepilnamečio asmens tvirkinimas, daro didelę žalą nukentėjusiems nuo tokių nusikaltimų. Taip pat komisija ir Seimas dėl tokio pat siūlymo yra priėmę sprendimą 2016 m. rugsėjo 14 d., todėl prašau pritarti komisijos išvadai priimti protokolinį nutarimą atmesti pateiktą pasiūlymą pripažinti netekusiu galios Bausmių vykdymo kodekso 158 straipsnio 2 punktą. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkojame komisijos pirmininkui. Komisija siūlo atmesti peticiją. Kviečiu balsuoti. Pasisakyti niekas neužsirašė. Kas už tai, kad būtų pritarta komisijos sprendimui atmesti peticiją?

Balsavo 85 Seimo nariai: už – 79, prieš nėra, susilaikė 6 Seimo nariai. Taigi peticija atmesta.

12.06 val.

Vaikų išlaikymo fondo įstatymo Nr. X-987 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-4321(3), Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo Nr. IX-1675 8, 17 ir 25 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-946(2), Socialinių paslaugų įstatymo Nr. X-493 30 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-947(2) (*svarstymas*)

Darbotvarkės 1-3a, 1-3b, 1-3c klausimai – Vaikų išlaikymo fondo įstatymo Nr. X-987 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-4321, projektas Nr. XIIP-946 ir projektas Nr. XIIP-947. Pranešėjas – Socialinių reikalų ir darbo komiteto pirmininkas A. Sysas.

A. SYSAS (*LSDPF*). Gerbiamasis Pirmininke, gerbiami kolegos, Socialinių reikalų ir darbo komitetas apsvaistė Vaikų išlaikymo fondo įstatymą ir jo lydimojus. Buvo gauta nemažai Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastabų ir į daugelį jų buvo atsižvelgta. Taip pat buvo gauta Seimo narių, todėl atskirai šiandien dar kartą komitetas tuo klausimu posėdžiavo, padarėme tam tikrus pakeitimus, vietoj palūkanų atsirado delspinigiai. Pats lydimojusis įstatymo projektas yra

techninis, išskyrus tai, kad kolegų M. Majausko ir I. Šimonytės pasiūlymas yra keisti ir finansinę pusę. Šiandien 4 prieš 3 komitete buvo nubalsuota pritarti mūsų kolegų pateiktiems siūlymams. Tai tokia nuomonė.

PIRMININKAS. Dėkoju. Diskutuoti užsirašę keturi Seimo nariai. Į tribūną kviečiu Seimo Pirmininko pirmąją pavaduotoją Seimo narę R. Baškiene. (*Balsai salėje*)

Dėl vedimo tvarkos. Prašau – E. Gentvilas.

E. GENTVILAS (*LSF*). Tikrai nenoriu priekabauti, bet jūs jau seniai įjungėte, kad negalima užsirašyti pasisakyti, buvo žmonių ir iš mūsų frakcijos norinčių užsirašyti, bet buvo užblokuota dar tebesant pranešėjui tribūnoje, tai nekartokime tų klaidelių. Buvo raudonas užrašas jau seniai.

PIRMININKAS. Ačiū. Atidarome ir užsiregistruokite.

R. BAŠKIENĖ (*LVŽSF*). Taip. Dėkoju, ko gero, laiką pradėsime skaičiuoti nuo dabar. Gerbiaimi kolegos, Vaikų išlaikymo fondas verčia prisiminti šiek tiek istoriją ir statistiką.

Šiandien aš tikrai džiaugiuosi, kad buvo 2007 metai, kad A. Sysas, I. Degutienė ir aš, tada dirbanti Socialinių reikalų ir darbo komitete, ėmėmės iniciatyvos, sudaryta darbo grupė, padarėme darbą. Ir išties atsirado Vaikų išlaikymo fondas. Fondas, kuris tiems vaikams, kuriems pareiḡą mokėti alimentus pamiršo jų tėvai, nors teismas juos buvo priteisęs. Šitos atsakomybės ėmėsi Vaikų išlaikymo fondas mokėdamas visą arba to išlaikymo dalį, kurią teismas priteisė. Šiuo atveju skolininkas paskelbiamas valstybės skolininku, tas žmogus, kuris pamiršo savo pareiḡą vaikams, visuomenei.

Iš tikrųjų išieškojimas ir reikalavimas, mes tada ir sakėme, emocinis pakylėjimas to, kad reikia jausti atsakomybę už savo pareiḡą vaikams, veikė tam tikru etapu. Iš tikrųjų Vaikų išlaikymo fondas veikia, kažkas pamiršo pareiḡą, kažkas nepamiršo, bet nuo 2008 m. sausio 1 d. išmokų gavėjų skaičius 55 tūkst. vaikų. 22 tūkst. vaikų gauna išmoką per mėnesį. Dabar tokia statistika. Skolininkų skaičius, štai tų neatsakingų žmonių skaičius šiandien Lietuvoje yra 38 tūkst. Ar mes sugebame su jais susitarti ir priminti jų pareiḡą? Panašu, kad nelabai. Nuo 2008 iki 2017 metų išmokėta 128 mln. eurų, išties labai daug, o išieškota tik 4 %, ir tai sudaro apie 3 mln. Kokios pajėgos ir galimybės išieškoti geriau? Svarstėme įvairiausius variantus. Ir išties šitas įstatymo projektas paskatino ne tik Vaikų išlaikymo fondui vienam su antstoliais kovoti, o galbūt perduoti „Sodrai“, kuri yra gebanti galbūt labiau. Mes žvelgiame į jų duomenis. 93 % kitų skolininkų jie sugeba surasti, tad gebėjimai didesni ir to reikia.

Išmoka. Išmoka maža, be abejo, dabar ji yra 57 eurai, ji nekito visą tą laikotarpį. Lėšų poreikis visam tam susidaro didžiulis – 14 mln. Galime padidinti šią sumą? Aš manau, galime ir reikia. Tik reikia viską skaičiuoti, reikia tai daryti atsakingai. Ir ką gi mes padarėme Socialinių reikalų ir darbo komitete? Mes labai atsakingai kreipėmės į Vyriausybę. Ir štai aš turiu mūsų komiteto protokoliniį raštą, kreipimąsi į Vyriausybę, kad pateiktų komitetui nuomonę apie mokamų išmokų, skirtų vaikams išlaikyti, dydžio ir bazinės socialinės išmokos dydžio padidinimo finansines galimybes.

Iš tikrųjų, manau, reikėtų atsakingai suskaičiuoti, pasižiūrėti, nes dabar pasiūlymas yra labai geras padidinti, tas pasiūlymas pareikalautų 14 mln., dar 14 mln.

Štai visa tai matant ir matant tuos nuskriaustus vaikus, dėl kurių išties labai reikėtų pasistengti, nes padėti moteriai, o dažniausiai tai yra moterys, paliktos vyrų, kurie nemoka alimentų, valstybė prisiima atsakomybę, valstybė padeda, bet kartu valstybė ir primena apie pareiḡą, kad skolininkas neišvengtų viso šito. Jis be senaties termino iš tiesų tampa valstybės skolininku, tačiau mes visi turime pagalvoti apie svertus. Latviai štai pasiūlė, kad jie negauna tam tikrų dokumentų ar dar kokius nors kitus būdus. Gal mums irgi reikia visiems pagalvoti, kaip geriau išieškoti, kad išieškojimas būtų ne 4 %, o bent jau 25–30 %, o, duok Dieve, ir daugiau. Manau, kad pritarti reikia ir visiems kartu galvoti, kaip galima tobulinti šią įstatymą. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkojame. Kalbės Seimo narys M. Majauskas.

M. MAJAUSKAS (*TS-LKDF*). Dėkoju. Iš tikrųjų norėčiau pirma padėkoti R. Baškienei, A. Sysui ir I. Degutienei, kurie pradėjo visą šią Vaikų išlaikymo fondo epochą ir labai teisingą politiką. Deja, situacija Lietuvoje tokia, kad labai daug šeimų skiriasi. Čia mes esame išskirtiniai Europos

Sajungoje, bet ne tik čia. Dėl labai silpnų tėvų ir vaikų santykių po skyrybų labai didelė dalis tėvų nebebendruoja su vaikais. Ir čia mes pirmaujame ne tik Europos Sąjungoje, bet ir visame pasaulyje. Yra daug civilizuotų pasaulio valstybių, kur situacija yra daug geresnė nei Lietuvoje. Ką tai lemia? Tai lemia, kad tėvai vėliau ne tik nebendruoja su vaikais, bet ir neišlaiko tų vaikų. Dabar, kai jie neišlaiko tų vaikų, įsikiša valstybė. Ir ką padarė 2007 metais R. Baškienė su A. Sysu ir I. Degutiene priešakyje? Sako, valstybė turi padėti, ir nustatė 57 eurų paramą šeimai, kurios vienas iš tėvų neišlaiko vaiko.

Šita parama nesikeitė jau daugiau nei dešimt metų, tuo tarpu MMA padvigubėjo, VDU padvigubėjo. Šiandien pagal paskutinę statistiką didžiausia visuomenės grupė, gyvenanti skurde, yra vienišos šeimos. Net 50 % vienišų šeimų yra skurdo rizikoje ir tai yra didžiausia visuomenės grupė. Todėl buvo užregistruotas siūlymas keisti tą nuostatą, kuri yra dabar įtvirtinta, tie 57 eurai, atišti nuo tų 57 eurų ir surišti su minimalia mėnesine alga, taip, kaip yra Lenkijoje, taip, kaip yra Latvijoje. Kai buvo pirmą kartą įtvirtinta, buvo padaryta 30 % minimalios mėnesinės algos, bet įkaltas absoliutus skaičius. Kadangi tas skaičius nesikeitė, dabar yra vos 15 % minimalios mėnesinės algos ir neatitinka jokių vaiko išlaikymo ir pragyvenimo standartų, yra siūlymas, ir aš labai džiaugiuosi, kad komitetas jam pritarė, pakelti tą normą, ją surišti su minimalia mėnesine alga ir padaryti taip, kad jinai būtų 0,3 MMA, tai būtų 30 % MMA, o tai reikštų, nuo 57 eurų būtų pakelta iki 114 eurų per mėnesį.

Dabar girdžiu Vyriausybės poziciją kelti, didinti minimalią algą. Labai svarbu, kad didinant minimalią algą tas bus dinamiškai surišta, ir šeimoms, kurios vienišos augina vaikus, ta parama nuosekliai didėtų. Aš manau, kad tai yra labai labai svarbus siūlymas, labai svarbus sprendimas, jeigu mes norime kovoti su skurdu, nes, kaip ir minėjau, Statistikos departamento duomenimis, tai yra didžiausia skurdo rizikoje gyvenanti visuomenės grupė.

Dar keli dalykai, kurie yra labai svarbūs. Šitas įstatymas taip pat nustato ir išieškojimą. Išieškojimas yra be galo svarbus. Tenka daug bendrauti su vienišomis šeimomis ir kalbėti apie tai, ir vienos mamos sako, duokite mums pinigų ir nemokykite mūsų gyventi, kitos sako, žinote, nubauskite tuos *svolačius*, kurie nemoka. Iš tiesų jie yra *svolačiai*, kurie nemoka ir neišlaiko savo pačių vaikų. Juos priversti sumokėti ir išlaikyti yra kelios priemonės, kurias taiko kitos Europos Sąjungos valstybės – tai yra apribojimas valstybės teikiamų paslaugų, Registrų centro, „Regitros“ arba laikinas vairuotojo pažymėjimo atėmimas. Tokios priemonės, aš manau, sugrąžintų pareigos jausmą ir priverstų tėvus išlaikyti savo vaikus.

Taigi kviečiu palaikyti šį įstatymo projektą su siūlymu dvigubinti išmokas mamoms, kurios išlaiko savo vaikus, gyvena su vaikais, kurių tėvai nemoka alimentų. Aš manau, kad tai išspręstų skurdo problemą, manau, kad tai išspręstų socialinės atskirties problemą. Tai taip pat spręstų smurto klausimus, nes yra ne vienas atvejis, kai mamos bijo skirtis, bijo gyventi atskirai, gyvena net ir su smurtaujančiu, girtuokliaujančiu vyru, nes žino, kokia alternatyva. Alternatyva yra absoliutus skurdas.

Taigi aš labai kviečiu palaikyti šį įstatymo projektą ir nesustoti čia, kalbėti apie griežtesnį išieškojimą ir valstybės paslaugų apribojimą tiems *svolačiams*, kurie neišlaiko savo vaikų. Labai ačiū.

PIRMININKAS. Dėkojame. Kalbės Seimo narė M. Navickienė.

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). Gerbiamieji kolegos, išties pati komitete pritariau pateiktam įstatymo projektui, nes manau, kad turime judėti į priekį ir lengvinti išsūkius vienišų šeimų, kurios augina vaikus. Tos šeimos, kuriose tik vienas iš tėvų nuolat rūpinasi savo vaiku, yra paliktos be jokio valstybės dėmesio. Jau nekalbu apie tai, kad, kaip ir kolega minėjo, skurdo rizika tų šeimų yra pati didžiausia. Mes matome begalę pasekmių, kylančių iš to, kad tokias šeimas valstybė yra palikusi savo dėmesio užribyje.

Šiandien suprantu, kad šituo įstatymu mes keičiame administravimo pobūdį. Mes tikimės, kad „Sodra“ išieškos alimentus geriau, negu tą darydavome iki šiol. Taip, aš manau, kad tą reikia padaryti, tačiau reikia nepamiršti ir kitų dalykų, kurie yra ne mažiau svarbūs. Visų pirma išmokos turi būti didesnės. Tikrai džiaugiuosi šiandien priimtu komiteto sprendimu dėl to. Ir pati iš-

ieškojimo strategija turi keistis, jinai turi tapti valstybine, bendra, ir mes turime suprasti, kad išieškojimo iš nemokių asmenų procesas yra labai sudėtingas. Kol mes nežengsime antro žingsnio, kol mes neapribosime tiems žmonėms valstybės teikiamų paslaugų ar kitų privilegijų, tarkim, kurias jie šiandien gali gauti nemokėdami tų alimentų ir neatsiskaitydami, turėtų nelikti jiems tokios galimybės. Aš vadinčiau, kad tai yra piktnaudžiavimas valstybės teikiamomis privilegijomis.

Dar vienas aspektas, kuris yra, mano supratimu, labai svarbus kalbant apie šią įstatymo projektą. Kaip ir siūlė Vaiko teisių apsaugos kontrolieriaus įstaiga, mes turime nepamiršti, kad reikia lengvinti ne tik administravimą administratoriui, bet ir mažinti biurokratinę krūvį tos naudos gavėjui, tai yra kad paskutinis šito įstatymo subjektas turi būti vaikas. Ir kad mes maksimaliai šią įstatymą koreguodami, aš tikiu, kad mes jį dar šiek tiek koreguosime, atsižvelgtume į tai, kad reikia mažinti pernelyg didelę administracinę našta būtent pareiškėjams, kad keičiantis vaiko atstovui būtų ne nutrauktas išmokų mokėjimas, bet būtų sustabdytas išmokų mokėjimas. Taip pat kad vaiko teisių apsaugos institucijos pareiga atsirastų informuoti fondo administraciją apie vaiko įstatyminio atstovo pasikeitimą ir kitus dalykus. Ne mažiau svarbu yra mums suprasti, kur turime uždėti loginį kirtį. Ar ant to, kad administratoriui būtų lengviau, ar ant to, kas turėtų būti to įstatymo subjektas, t. y. vaikas. Ir man atrodo, kad būtų svarbu atsižvelgti į tai, kad mokėjimą ir jo nutraukimą reikėtų sieti ne su pareiškėju, bet su vaiko, kuriam skirtos išmokos iš Vaikų išlaidų fondo, nuolatine gyvenamąja vieta, ir kiti dalykai. Apie tai daug kalbėjo vaiko teisių apsaugos kontrolierė ir, manau, mes į tai turėsime atsižvelgti, tobulindami šį įstatymą. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Kalbės Seimo narys A. Sysas.

A. SYSAS (LSDPF). Gerbiamasis Pirmininke, gerbiamieji kolegos, dėkoju, kad buvo prisiminti ir autoriai šio įstatymo, ir nebuvo daug peikiama už tai, ką padarėme. Bet aš labai norėčiau paprašyti kolegų, kai mes kalbame iš tribūnų ir šnekame, kad valstybė užmiršo vieną ar kitą grupę, prisiminkite, kad valstybė pagal savo išgales... Yra išmokos, yra kompensacijos, yra vienkartinė parama, yra daugkartinė parama, yra visokių būdų šitiems žmonėms padėti ir savivaldos lygmeniu, ir valstybės. Kai mes ateiname ir pasakome iš tribūnų: viskas, nieko nėra, tai pažiūrėkime, ar tos išmokos yra reikiamo dydžio? Čia yra kitas dalykas, ir turbūt sutiksime, kad jos yra per mažos, bet tada imkimės mokesčių rimtos reformos, surinkime daugiau pinigėlių ir nereikės kiekvieną kartą kalbėti apie mažas išmokas.

Norėčiau kalbėti būtent apie įstatymą. Noriu priminti: mūsų Konstitucijoje parašyta, kad tėvai turi rūpintis vaikais. Ir iš čia atsirado fondas ir visos šitos problemos. Kad pakeitimai pribrendo, yra senas klausimas, ir apie tai diskutuota ir praėjusioje kadencijoje. Sukūrus fondą, žmogiškieji resursai pačiame fonde yra per maži. Jiems užtekdamo tik administruoti išmokas, bet tikrai dėl surinkimo reikia didesnių pajėgumų. Ir ne veltui visur išvadose, patikrinimuose rašoma, kad bandyta išieškoti iš 13 % skolininkų. Ir žingsnis... nes šitas paketas, bent pirminėje studijoje, kaip sakiau, buvo grynai techninis, t. y. Vaikų išlaidų fondo misiją ir visus darbus perduodame „Sodrai“, koncentruojame viską vienoje rankose. Tai – ne pirmos išmokos, kurias moka „Sodra“: nedarbo, kitas išmokas, manau, išmokų mokėjimas... Bet svarbiausia kas? „Sodros“ išieškojimas, arba surinkimas išmokų, yra daug aukštesnis negu Valstybinėje mokesčių inspekcijoje. Jie turi tam patirtį, turi galimybes, ir, aš manau, mes turime pasiųsti signalą, kad... Nevartosiu to žodžio, kurį Mykolas vis vartojo, slavišką, bet tie žmonės, kurie užmiršo savo konstitucinę pareigą rūpintis vaikais, žinotų, kad valstybė iš jų išreikalaus.

Manęs jau šiandien žurnalistai klausė, ką čia vėl nurašys, kažką apiplėš. Bet jie apiplėšinėja visus mus. Nes iš bendrų mokesčių mes dengiame visas šitas jų nedorybes, taip liaudiškai pasakysiu. Todėl kryptis yra teisinga ir, aš manau, palaikau ir Mykolo pasakytą mintį, ir mes komitete ne kartą diskutavome, kad reikėtų griežtinti: būtent valstybines paslaugas galėtų gauti tik susimokėję visos skolas.

Bet tai, kas įvyko šiandien komitete, aš norėčiau išsakyti keletą žodžių. Noriu priminti, kad pagal dabartinį įstatymą maksimali išmoka yra 57 eurai. Noriu atkreipti dėmesį – 57 eurai. Sprendimą, kiek mokėti, priima teismas. Ir vidutinė išmoka yra 34 eurai. Dabar, šiandien komitetas

nubalsavo už siūlymą ne mažiau. Tai mano klausimas teisiniu požiūriu, tai ydingas sprendimas, nes teismas gali pripažinti mokėti tik 90? Aš mes išieškosime 114? Aš jau nekalbu finansiniu požiūriu – problemiška. Aš sutinku, kad išmoka labai maža, bet kuo blogesnė mama, kuri augina neįgalų vaiką, kuriam išmoka irgi 10 metų yra išaldyta? Todėl mes kalbėkime apie visų socialinių išmokų indeksavimą, padidinimą, bet bendrojoje sistemoje neišskirkime tik vieno dydžio ir spęskime tik vieną dydį.

Todėl tikrai negaliu šiandien pritarti tam, ką pasiūlė komitete kolegos, nes tai – ne sisteminis sprendimas. Jis sukels žymiai daugiau problemų, negu mes padėsime tai šeimai. Spęskime pagal galimybes ir kalbėkime, kaip biudžete tai padaryti. Atskirkime tą techninę dalį, kad mums reikia kuo greičiau perduoti, nes žmones reikia įspėti, reikia atleisti. Procedūra yra techninė, perkeliant visą instituciją į kitą vietą. Nemaišykime finansinės... Nes mes galime užstringti, ir skola nuo to tik didės.

PIRMININKAS. Dėkojame. Kalbės Seimo narys R. J. Dagys.

R. J. DAGYS (TS-LKDF). Gerbiamieji kolegos, man atrodo, kad dėl šio įstatymo projekto, turbūt dėl jo reikalingumo, apskritai yra maža ginčo. Bet reikia pažiūrėti į visą sistemą ir ką mes dabar mėginame taisyti. Savu laiku kolegos, kur pateikė jau ne kartą minėtą įstatymo projektą, kaip tik siekė, kad valstybė įsitrauktų į skolos išieškojimą, kad tie tėvai, kurie nevykdo savo pareigos, palengvintų bylinėjimąsi su... Arba silpnesnįjais pusei. Dabar mes turime įstatymą, jis veikia ir ką mes turime? Mes turime 4 % išieškojimo. Ką tai reiškia? *De facto* išieškojimo, galima skaityti, kaip ir nėra. Nes kas tie 4 %? Tai yra nieko. Iš esmės šitas įstatymas pavirto pašalpa tiems vaikams, pagalba jiems. O įstatymo tikslas nebuvo pašalpa. Įstatymo tikslas kaip tik buvo padidinti atsakomybę ir padėti tiems, kuriems nepavyksta išieškoti alimentų. Todėl perkėlus į „Sodros“ pusę yra tikimasi, kad tai sustiprins kontrolę, nes sankcijos ir kitokie mechanizmai... „Sodra“ turi daugiau instrumentų išieškoti. Bet vargu ar tai pakeis patį šito įstatymo vykdymą. Tikėtis 30 ar 40 %, vien tuo turbūt vargu ar bus... Mes šiandien žengėme vieną žingsnį, mes įvedėme tėvų atsakomybės institutą, kurio anksčiau nebuvo, kurį reikia plėtoti šiuo atveju kaip vieną vaikų teisių formą, tai mes galėsime toliau ta linkme judėti.

Tie tėvai turėtų tą atsakomybę labai aiškiai... Turėtų būti įteisinta ten, kur mes galime padaryti, tarkime, valstybės tarnyboje. Ar gali valstybės tarnyboje dirbti žmogus, kurio prievolę išlaikyti vaikus prisiima valstybė, tiksliau, mokesčių mokėtojai už jį atlieka pareigą? Turbūt ne, čia joks būtų teisių apribojimas, jeigu mes kuo greičiau priimtume šitą nuostatą. Tai būtų pavyzdys ir kartu tam tikras standartas, kaip reikia elgtis, nes jeigu mes šitos pareigos (...), tai visi kiti irgi mėgina vienaip ar kitaip išsisukti.

Aš nekalbu, kad turbūt reikėtų svarstyti visas iš valstybės gaunamas paslaugas ir peržiūrėti, kurioje vietoje būtų galima apriboti tas teises. Nes be šito mechanizmo šitas įstatymas, kaip minėjau, liks kaip pašalpų mokėjimas, to visiškai nereikia mūsų sistemai. Pašalpų mokėjimo turėtų būti kitokie mechanizmai, besiremiantys į pajams ir t. t., ir t. t. Aišku, dabar kadangi turime situaciją, kai 96 % neišmokama, palikti tas pašalpas tokio lygio, kaip dabar yra, *de facto* pašalpas, turbūt būtų irgi neracionalu. Gaila, kad iš Vyriausybės, ilgą laiką kreipdamiesi į ją spręsti šią problemą ir siūlyti kokius nors sprendimus, mes jokio atsako negavome. Svarstant šiandien komiteto posėdyje aš tą patį sakiau. Jeigu tai yra per didelė išmoka, jeigu yra kitų teisinių kokių nors niuansų, tai Vyriausybė turėjo puikią progą ir galėjo pareikšti savo nuostatą, nes kolegos M. Majausko projektas jau seniai yra pateiktas, pateikti savo matymą ir sutvarkyti šį procesą taip, kad jis būtų racionalus.

Aš nematau kitos išeities, kaip šį procesą paskatinti, kaip pritarti šioje svarstyto stadijoje M. Majausko siūlymui, ir gal tai privers Vyriausybę kaip tik ir pateikti savo problemos sprendimą. Iš tikrųjų socialinės rizikos šeimos papuola į socialiai mažiausiai apsaugotų šeimų ratą. Tą mes turime suprasti. Ir palikti taip be atsako, kad mes kada nors ten darysime, tai turbūt nebūtų labai racionalus sprendimas. Reikia daryti. O kad reikia pertvarkyti socialinio draudimo kitas išmokas, tai irgi taip pat reikia. Aš tikiuosi, kad pavyks kai ką, galbūt valdančiuosius įtikinti, kad per biudžeto svarstymą tą padarytume.

PIRMININKAS. Dėkojame.

12.41 val.

Vaikų išlaikymo fondo įstatymo Nr. X-987 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-4321(3) (svarstymo tęsinys)

Yra gautas pasiūlymas. Kviečiu M. Majauską pristatyti pasiūlymą.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Dėkoju, Pirmininke. Atsiprašau už nesklandumus, nesupratau, iš vietos ar iš tribūnos. Aš gal nedaugžodžiaudamas dar kartą paprašysiu kolegų pritarti tam, kam pritarė Socialinių reikalų ir darbo komitetas, tai siūlymui išmoką susieti su minimalia mėnesine alga ir nustatyti, kad ji būtų ne mažiau kaip 30 %. Kaip ir minėjau, šiandien vienišos šeimos yra didžiausia visuomenės grupė, gyvenanti skurdo rizikoje, net 50 %. Dabartinė nustatyta norma neatitinka jokių minimalių standartų ir aš net nelabai žinočiau, kokių argumentų reikėtų tam, kad nedidintume šio dydžio. Atkreipsiu dėmesį, kad tai nėra paprasta išmoka, nes šie pinigai, iš esmės ši norma nustato ne išmokos dydį, o, kitais žodžiais, tėvo pareigos mokėti dydį, nes šitie pinigai vėliau yra išieškomi iš tėvo. Taigi tai nėra valstybės išlaidos, o tai yra laikina paskola, taip sakykime, tėvui, kurią vėliau valstybė išsieško ir turi išsieškoti iš tėvo.

Taigi kviečiu pritarti ir noriu tik dar kartą atkreipti dėmesį, kad Vyriausybė kalba apie 600 mln. eurų paketą skurdui mažinti. Tai tikrai būtų labai apmaudu, jei šitai visuomenės grupei nesugebėtų surasti net 10 mln. Taigi, kolegos, kviečiu pritarti.

PIRMININKAS. Dėkoju. Ar turime 10 pritariančių, kad būtų ši pataisa svarstoma?

Atrodo, kad turime. Ačiū. Komiteto nuomonę norėtumėte iš čia ar iš vietos? A. Sysas.

A. SYSAS (LSDPF). Komitetas vienu balsu nubalsavo už, aš galiu tiktai... Mano asmeninė nuomonė, aš balsavau prieš, bet komiteto keturi nariai balsavo už, vienas – prieš, todėl aš nekomentuosiu. Aš užsirašiau kalbėti prieš.

PIRMININKAS. Nuomonė už – Seimo narys R. J. Dagys.

R. J. DAGYS (TS-LKDF). Gerbiamieji kolegos, aš kalbėdamas jau atkreipiau dėmesį į kai kuriuos šios problemos sprendimo niuansus. Mes negalime užmerkti akis į tai, kad ši išmoka ilgą laiką nebuvo liesta, ir ji tampa jau... jos paraminė funkcija tampa simbolinė. To mes negalime... Mes turime koreguoti ir tą sprendimą turime rasti. Komitetas įvairiomis formomis mėgino Vyriausybę, kaip minėjau, ragino šią problemą išspręsti, pasiūlyti savo sprendimus. Deja, kol kas mes tų sprendimų neturime ir aš tikrai nematau kokio nors kitokio būdo, kaip pritarti šiai pataisai. Tai turbūt tikrai iki priėmimo stadijos Vyriausybė surastų kokį nors vienokį, kitokį sprendimo būdą, atsižvelgdama į tuos niuansus, kur sakė A. Sysas anuo metu, kad reikia pažiūrėti, kaip dera su kitais, kitų įstatymų priimtais mechanizmais, kad neišsišoktų ta išmoka, lygiai taip pat su kitom socialinėm išmokom.

Bet iš principo tokio lygmens palikti dabar būtų tikrai negerai. Reikia rasti šituos dalykus. O turint omenyje, įvertinant tą situaciją, kad, tikrai aš tikiuosi, „Sodros“ išieškojimo efektyvumas, jeigu mes neuždelsime šito klausimo, bus tikrai didesnis, tai irgi galima turėti omenyje šitą rezervą, svarstant būtent šią problemą. Todėl siūlau tikrai pritarti po svarstymo, svarstymo metu šiai nuostatai ir tada ieškoti tų sprendimų kartu su Vyriausybe iki priėmimo.

PIRMININKAS. Dėkojame. Nuomonė prieš – Seimo narys A. Sysas.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, Pirmininke. Gerbiamieji kolegos, prie visų gerų intencijų, kurias mes turime, rūpesčių, aš labai norėčiau, kad mes realiai matytume, ką mes darome. Pakartosiu – šis paketas yra techninis. Reikia išspręsti tolesnį šio fondo egzistavimą ir tam reikia padaryti techninius žingsnius: perduoti, išpėti žmones, atleisti. Dabar gi mes siūlome ir finansinius dalykus.

Norėčiau pataisyti mano kolegą – ne 10 mln. Vien jūsų siūlymui reikia papildomai 15, o su tuo, kad kasmet dar 5, tai iš viso 20 mln. Skola yra 100 mln. Galbūt pirma perduokime visą šią sistemą „Sodrai“, pasižiūrėsime, kaip vyks renkamumas. Galbūt surinkimas padidės ir tuo požiūriu galime... Bet pirmiausia neužmirškime, kad yra ir visos kitos grupės, kurioms daugiau kaip 10 metų nedidintos socialinės išmokos. Mes turime matyti visumą.

Mūsų komitetas turi matyti įvairias išmokas. Minėjau tribūnoje. Kuo mama, auginanti neigiamą vaiką, yra blogesnė už tą, kuri augina sveiką vaiką, bet tėvelis pabėgo ir ji gauna didesnius pinigus? Tai mes matykime visus ir visiems reikia padidinti. Todėl aš prašau realiai žiūrėti. Mes kreipėmės į Vyriausybę. Taip, ateis biudžeto svarstymas. Kalbėkime biudžete apie tai pagal galimybes. Nubalsuoti yra lengviausia. Kaip vykdyti? Ar neužstrigs visas procesas? Mes, užuot pagreitinę surinkimą ir šio fondo funkcionavimą, galime padaryti tik blogiau. Labai noriu, kad šios mamos, čia ne vaiko pinigai, noriu atkreipti dėmesį – čia šeimai, mamai, nes tėvo nėra, o vaiką reikia auginti, kad jie gautų didesnes išmokas. Bet aš lygiai taip pat noriu, kad didesnius pinigus gautų visi, kas šiandien nuskriaustas likimo. Todėl aš negaliu pritarti šiam siūlymui šioje stadijoje.

PIRMININKAS. Dėkoju. Gerbiamieji kolegos, nuomonės išsakytos. Turime apsispręsti balsuodami. Kas pritaria M. Majausko ir I. Šimonytės pasiūlymui, balsuoja už.

Balsavo 95 Seimo nariai: už – 43, prieš – 16, susilaikė 36. Pasiūlymui nepritarta.

Dėl viso įstatymo.

M. Majauskas – replika po balsavimo.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Dėkui, Pirmininke. Iš tikrųjų labai apmaudu matyti tokį balsavimą ir matyti tokį požiūrį. Aš suprantu, kad galbūt netinka pavardė tų, kurie teikia, ar tų, kurie kalba apie tai, bet, gerbiamieji, jeigu kalbate apie skurdo problemų sprendimą, apie smurto problemų sprendimą, tai yra vienas iš esminių sprendimo būdų. Apie tai kalbėta ne vieną kartą. Ir kai deklaruojate tokį socialinį jautrumą, atjautą, bet kita ranka balsuojate prieš tokius sprendimus padėti mamoms, kurias paliko tėvai ar kurios vienos gyvena su vaikais, ir jų didžioji dalis – 50 % susiduria su skurdo rizika, aš tikrai nesuprantu ir man nuoširdžiai gaila dėl tokio valdančiosios daugumos požiūrio. Gaila.

PIRMININKAS. Dėl viso įstatymo – R. Baškienė.

R. BAŠKIENĖ (LVŽSF). Gerbiami kolegos, ištis nėra prieš ką nors, yra tai, ką ir akcentavo kolegos. Įstatymo projektas kalba apie funkcijų perdavimą „Sodrai“. Viena. Dėl dydžio iš tikrųjų bus atkreiptas dėmesys ir bus grįžtama prie šitos temos, bus kalbama su mūsų finansų ministru ir su premjeru, ir su jumis visais, ieškant geriausių sprendimų, kaip turint tą biudžetą rasti galimybę padidinti.

Gerbiamas Mykolai, dėkojame už jūsų iniciatyvą ir už tai, ką jūs darote. Kartu tarsimės, kaip galvoti apie tas mamas, kurios tikrai laukia mūsų dėmesio. Tai nėra baigtinis dalykas, nenusiminkime.

PIRMININKAS. Replika po balsavimo – R. Žemaitaitis.

R. ŽEMAITAITIS (TTF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Ištis aš prisidedu prie kolegos M. Majausko. Iš viso nesuprantu, ką valdančioji dauguma, Valstiečių frakcija kartu su socialdemokratais, daro, ar tai yra, sakyčiau, virš išūlumo, ar tiesiog nesuvokia, ką kalba. Kad reikia funkcijas perduoti „Sodrai“, aš tikrai, gerbiamoji Rima, sutinku, bet bazinio dydžio nustatymas – tai būtent čia ir šiuo įstatymu tai galėjo nutikti. Ar tai atsitiks sausio mėnesį, ar vasario mėnesį, tai įgyvendinimas. Dabar kalbate, kad nėra pinigų. Jeigu Seimo nariai dar nežino, finansų ministras V. Šapoka išplatino pranešimą apie biudžeto surinkimą. Tai nei daug, nei mažai – ši ketvirtį 152 mln. yra virš, atmetant kitus. Aš nelabai suprantu, apie ką jūs kalbate.

Dabar kolegai A. Sysui noriu atsakyti. Tai nėra mamos pinigai, tai yra pinigai vaikui. Jeigu jūs neturite mažų vaikų arba anūkų, tai reikėtų pasidomėti, kiek kainuoja būrelis, kiek kainuoja apranga, drabužiai, kad tas vaikas būtų paruoštas. Reikėtų kompleksiskai tą dalyką spręsti.

Ir trečia, baigiu. Birželio mėnesį aš atnešiau, mieli kolegos, pasiūlymą, kuris neprieštaravo Konstitucijai, tai, ką turi latviai, tai, ką turi vokiečiai ir dar penkios Europos Sąjungos valstybės narės, kad tokiems tėvams, kurie piktybiškai neišlaiko savo vaikų, teismo būdu atsirastų galimybė iki mėnesio atimti vairuotojo teises arba pasą, kad jie negalėtų išvažiuoti į užsienį, dirbti nelegaliai, ir taip mes galėtume kontroliuoti. Tą turi Europos Sąjungos valstybės narės. Jūs tada atmetėte ir aš kaip dabar prisimenu jūsų argumentus: mes vėliau tą išspręsimė, dabar netinkamas laikas, netinkama vieta. Dabar projektas buvo tinkamu laiku ir tinkamoje vietoje, bet mes vėl atmetėme.

PIRMININKAS. Ačiū. A. Sysas.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū visiems kolegoms už pastabas. Tik nereikia moralizuoti vieniems kitų. Aš prisimenu, čia daugelis salėje prisimena, kad kai mažinome, tai pradėjome nuo vaiko pini-

gų mažinti. Nereikia to moralizavimo. Žiūrėkime realiai į gyvenimą ir priimkime sprendimus tokius, kuriuos galime įvykdyti. Kadangi ponas R. Žemaitaitis nerašė to įstatymo, tai aš prisimenu, ką aš rašiau ir ką įrašėme į tą įstatymą. Kaip jis dabar pasikeitė, tai čia jau jūsų išmonė, bet rašymas buvo visiškai kita prasme.

PIRMININKAS. Ačiū. Nuomonė prieš ir nuomonė už. Nuomonė prieš – M. Majauskas. Dėl viso įstatymo.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Aš tikrai negaliu palaikyti ir atkreipti dėmesį, kad visi, kurie balsuos už, balsuos už skurdo politiką, nes šis projektas konkrečiai parašo – 1,5 bazinės socialinės išmokos. Tai yra 57 eurai per mėnesį, tai yra skurdo politika, gerbiamieji.

PIRMININKAS. Nuomonė prieš – M. Navickienė. (*Balsai salėje*) Prašau.

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, sutikdama, kad mes turime techniškai gerinti administravimą ir surinkimą, aš niekaip negaliu atsistebėti, kai šiandien Socialinių reikalų ir darbo komiteto pirmininkas sako, kad čia yra techniniai klausimai, ir plus dar sako, kad mes rūpinamės kaip valstybė vienišomis šeimomis, auginančiomis vaikus, tiek, kiek mes išgalime.

O kiek mes išgalime? Mes matome, kad 50 % vienišų šeimų šiandien skursta, ir šiandien mes, būdami Seimo nariai, galime sakyti, kad mes rūpinamės taip, kaip išgalime? Aš manau, kad mes čia sėdime tam, kad nustatytume ir nurodytume, kokie turi būti šios valstybės prioritetai. Jeigu mes dėl tų prioritetų čia, salėje, susitarsime, vadinasi, mes rasime pinigų, mes privalėsime rasti pinigų ir privalėsime matyti tą, kuriam šiandien mūsų visuomenėje gyventi yra sunkiausia.

Po visų šitų diskusijų, ką girdėjau, aš tikrai negaliu balsuoti už šį įstatymą vien tik todėl, kad man jo vadinimas techniniu ir kažkokiu, paliekant tą patį dydį, kuris tikrai yra apgailėtinas... Mes tyčiojamės iš vienišų mamų arba tėčių, auginančių vaikus, tai yra iš didelės dalies Lietuvos šeimų. Todėl negaliu balsuoti už ir raginu balsuoti prieš.

PIRMININKAS. Kadangi dvi nuomonės buvo prieš, tai viena nuomonė už – L. Staniuvienė.

L. STANIUVIENĖ (LVŽSF). Kviečiu palaikyti šį įstatymo projektą. Džiaugiuosi, kad pagaliau valstybė atsigręš į šeimas, kurioms reikia pagalbos dėl skolų išieškojimo. Balsuosiu už, bet turiu pastabą.

Apskaičiuojant palūkanas bus taikomas galiojantis teisinis reguliavimas, nustatytas palūkanų apskaičiavimu, t. y. finansų ministro nustatytas palūkanų dydis. Nesu tikra, bet man atrodo, kad finansų ministro nustatyti delspinigiai yra skiriami tik už mokestinių prievolių neįvykdymą. Vaiko išlaikymas nėra mokestis. Balsuosiu už ir kviečiu visus palaikyti.

PIRMININKAS. Dėkoju. Taip, kaip jūs kvietėte, taip ir siūlau dabar apsispręsti balsuojant dėl viso įstatymo projekto.

Balsavo 100 Seimo narių: už – 69, prieš – 13, susilaikė 18.

Repliką po balsavimo – I. Šimonytė.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Labai ačiū. Aš niekaip nesuprantu, kaip techninis funkcijos perdavimas gabetesnei institucijai gali reikšti atsigręžimą į šeimas. Aš dar kartą noriu priminti skaičius. Čia 1 mln., 5 mln. – tokiais skaičiais visi operuoja kaip labai didelė problema, bet aš noriu priminti tą skaičių, kurį yra paskelbęs Ministras Pirmininkas – 600 mln. skurdui mažinti. Tai jeigu 600 mln. negalima atrasti 14 mln. šeimoms, iš kurių didžiausia dalis skursta, man labai gaila.

Bet aš vis dėlto norėčiau tikėti tuo, ką sakė gerbiama R. Baškienė, kad iš tikrųjų Vyriausybė šį kartą atsiųs ne keturias eilutes šieno, o rimtai apskaičiuos finansines galimybes ir pasiūlys skaičių, kuris galėtų reikšmingai pagerinti šių šeimų finansinę padėtį, ir prie to klausimo bus netrukus grįžtama. Ačiū.

12.48 val.

Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo Nr. IX-1675 8, 17 ir 25 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-946(2), Socialinių paslaugų įstatymo Nr. X-493 30 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-947(2) (svarstymo tęsinys)

PIRMININKAS. Dėkojame. Gerbiami kolegos, yra du lydimieji įstatymų projektai. Dėl jų nėra užsirašiusių reikšti nuomones. Ar galime jiems pritarti bendru sutarimu? Ačiū. Pritarta. Vy-

riausybė siūlo šiuos įstatymus svarstyti skubos tvarka. Ar galime pritarti skubos tvarkai? Ačiū. Bendru sutarimu pritarta.

12.49 val.

Lygių galimybių įstatymo Nr. IX-1826 1 ir 16 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 15¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIIIIP-941, Neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo Nr. I-2044 16 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-942 (pateikimas)

Darbotvarkės 1-4 klausimas – Lygių galimybių įstatymo 1 ir 16 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 15¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIIIIP-941. Pranešėjas – Seimo narys J. Džiugelis. Ir lydymasis projektas Nr. XIIIIP-942. J. Džiugelis iš vietos.

J. DŽIUGELIS (LVŽSF). Ačiū, Pirmininke. Gerbiami kolegos, jums leidus, pristatysiu abu projektus iš karto, nes jie vienas su kitu susiję.

Bendradarbiaudami su Lygių galimybių kontrolieriaus tarnyba, mes parengėme šiuos įstatymų projektus tam, kad atvertume lygių galimybių kontrolieriui kelią ir sudarytume galimybę vykdyti stebėseną dėl Lietuvos tarptautinių įsipareigojimų. Kaip žinote, dėl Neįgaliųjų teisių konvencijos įgyvendinimo, nes iki šiol buvo tokia praktika, kad už stebėseną buvo atsakingas Neįgaliųjų reikalų departamentas, tokia praktika yra negera, nes vykdančioji valdžia pati save prižiūri. Todėl lygių galimybių kontrolieriui perdavus šias funkcijas, būtų užtikrintas skaidrumas ir tada kitos atsakingos ministerijos, ko gero, greičiau vykdytų savo įsipareigojimus. Toks mano trumpas pristatymas. Jeigu kiltų klausimų, mielai jums atsakysiu.

PIRMININKAS. Nori paklausti Seimo narė R. Morkūnaitė-Mikulėnienė.

R. MORKŪNAITĖ-MIKULĖNIENĖ (TS-LKDF). Ačiū. Iš esmės palaikydama šį pasiūlymą, aš turiu klausimą dėl to komiteto sudėties ir ar tai nepareikalaus papildomų lėšų? Galbūt žmonės dirbs kaip nors ekspertiniais pagrindais ir jiems už tai turėtų būti atlyginta. Tai, kad Lietuva ne iki galo arba labai vangiai įgyvendina ir Jungtinių Tautų neįgaliųjų konvenciją ir reikalavimus ir tų pastabų mes nuolat gauname – tai faktas, yra didelė problema. Bet man įdomu, ar tikrai šito darinio sukūrimas užtikrins, kad reikalai vyktų sėkminga kryptimi?

J. DŽIUGELIS (LVŽSF). Ačiū už klausimą. Lygių galimybių kontrolierė mane patikino, kad papildomų lėšų nereikės, papildomų žmoniškųjų išteklių taip pat, nes taip pat šiame procese dalyvaus ir techninius darbus atliks Neįgaliųjų reikalų departamentas. Jie šiuo klausimu bendradarbiaus, bet pagrindine institucija išlieka lygių galimybių kontrolierius. Biudžetui tai papildomai nekainuos. Šita pozicija, mano žiniomis, lygiai taip pat yra suderinta su Vyriausybe.

PIRMININKAS. Dėkojame. Klausia Seimo narys A. Salamakinas.

A. SALAMAKINAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Gerbiamas kolega, iš esmės jau mano klausimą paklausė. Aš dar truputį patikslinsiu. Ir Teisės departamentas, ir jūs aiškinamajame rašte rašote, kad reikės 20 tūkst. Lt metams konsultantams išlaikyti.

Antras momentas. Vis dėlto Teisės departamentas pabrėžia, kad įstatyme turi atsirasti, koks tas komitetas, kokios sudėties jis bus, ką jis darys, kaip jis darys. Įstatyme to nėra. Gal jūs galite pasakyti bent viziją, kiek žmonių bus tame komitete ir ar jie bus etatiniai, ar neetatiniai, ar jie dirbs tik visuomeniniais pagrindais?

J. DŽIUGELIS (LVŽSF). Gerbiamas kolega, nežinau, kokį įstatymo projektą jūs skaitote, nes litų jau seniai nebėra. Bet jeigu nejuokaujant, kaip ir minėjau, Lygių galimybių kontrolieriaus tarnybos vadovė A. Skardžiuvienė mane patikino, kad su turimais resursais jie galės atlikti šį darbą geranoriška valia, nes iš tikrųjų reikalinga nepriklausoma stebėseną šitam visam procesui užtikrinti.

PIRMININKAS. Nuomonė už – Seimo narė M. Navickienė.

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). Aš tikrai noriu pasidžiaugti kolegos J. Džiugelio iniciatyva ir tikrai ją palaikau vien tikrai todėl, jog matome šiandien, kad ta stebėseną nevyko pakankamai kokybiškai, buvo gana padrikas visas procesas. Kai mes kalbame apie konvencijos įgyvendinimą, apie deinstitutionalizavimo procesą, apie tai, kad neįgalieji turėtų gauti bendruomenines paslaugas, asmeninius asistentus ir turėti kuo mažiau iššūkių, tai mes tuo keliu, deja, kol kas einame labai

vangiai. Mes vis dar remiamės dažnai gydymu vaistais, izoliavimu, globos įstaigomis ir panašiai. Tikrai manau, kad mums reikia koncentruotis į efektyvesnę stebėseną, į tai, kad pagaliau neįgalieji pajustų didesnę pasitikėjimą savimi ir kartu tokių pačių institucijų vadovai, globos įstaigų vadovai, su kuriais tenka taip pat bendrauti, gautų aiškumą, iki kada, kokios būtų rekomendacijos iš ministerijos, kaip vykdyti tą deinstitutionalizavimo procesą kokybiškai ir profesionaliai, nes dabar to palaikymo tikrai ir jiems trūksta. Tikrai pasisakau už ir kviečiu palaikyti šį įstatymo projektą.

PIRMININKAS. Nuomonių prieš nėra. Ar galėtume pritarti po pateikimo bendru sutarimu? Balsuojame? Gerai, balsuojame.

Balsavo 95 Seimo nariai: už – 87, prieš nebuvo, susilaikė 8. Po pateikimo pritarta. Siūlomi komitetai: pagrindinis – Žmogaus teisių komitetas ir papildomas komitetas – Socialinių reikalų ir darbo komitetas. Galime bendru sutarimu? J. Džiugelis.

J. DŽIUGELIS (LVŽSF). Ačiū, Pirmininke. Norėjau paprašyti, kad dar būtų įtraukta ir Neįgalųjų teisių komisija.

PIRMININKAS. Prie papildomų?

J. DŽIUGELIS (LVŽSF). Taip, prie papildomų.

PIRMININKAS. Neįgalųjų teisių komisija.

J. DŽIUGELIS (LVŽSF). Taip.

PIRMININKAS. Ar taip pat galime bendru sutarimu pritarti šiam pasiūlymui? Dėkoju, pritarta. Siūloma svarstyti lapkričio 9 dieną. Tinka? Ačiū, pritarta.

12.57 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio pakeitimo ir Kodekso papildymo 79¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIIIIP-370(2) (svarstymas ir priėmimas)

Kadangi sutaupėme laiko, kol ateis ministrė, siūlau svarstyti rezervinį 1 klausimą – Administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio pakeitimo ir kodekso papildymo 79¹ straipsniu įstatymo projektą Nr. XIIIIP-370(2). Pranešėja – R. Šalaševičiūtė arba gal J. Sabatauskas malonėtų. Juliau Sabatauskai, ar galėtumėte pristatyti rezervinį 1 klausimą?

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Gerbiami kolegos, Teisės ir teisėtvarkos komitetas svarstė Administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio pakeitimo ir kodekso papildymo 79¹ straipsniu įstatymo projektą. Atsižvelgęs į Ryšių reguliavimo tarnybos, Teisingumo ministerijos bei Švietimo ir mokslo komiteto nuomones, komitetas pritarė patobulintam įstatymo projektui. Dar komitetas prašo svarstyti Seimo plenariniame posėdyje ypatingos skubos tvarka atsižvelgiant į tai, kad Švietimo įstatymo pakeitimai, su kuriais susijęs šis projektas, įsigaliojo jau rugsėjo 1 dieną. Už išvadą balsavo 9 komiteto nariai, prieš, susilaikiusių nebuvo.

PIRMININKAS. Papildomas komitetas – Švietimo ir mokslo komitetas. E. Jovaiša. Malonėkite.

E. JOVAIŠA (LVŽSF). Laba diena. Komitetas svarstė ir pritarė pasiūlymui bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Dėkoju. Norinčių išsakyti nuomones nėra. Ar galime pritarti po svarstymo bendru sutarimu? Galime. Ačiū, pritarta. Atvyko ministrė.

Komitetas siūlo priimti ypatingos skubos tvarka. Aš galiu pritarti tam ir pasiūlyti ypatingą skubą. (*Balsai salėje*) Komitetas prašė manęs.

Ar Seimas pritaria ypatingai skubai? Pritaria. Priėmimas. Ačiū. 1 straipsnis. Pataisų, pasiūlymų nėra. Ar galime pritarti bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Ačiū, pritarta.

2 straipsnis, 589 straipsnio pakeitimas. Taip pat pasiūlymų nėra. Galime pritarti bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Pritarta, ačiū.

Dėl viso įstatymo. Dėl motyvų niekas neužsirašė. Kviečiu balsuoti dėl viso įstatymo.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 89 Seimo nariai: už – 89, prieš nėra, susilaikiusių nėra. Įstatymas (projektas Nr. XIIIIP-370(2) priimtas. (*Gongas*)

13.02 val.

Prokuratūros įstatymo Nr. I-599 1, 2, 9, 16, 19, 25, 27, 28, 29, 31, 32, 33, 36, 37⁵, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 49, 50, 52 straipsnių pakeitimo, papildymo 16¹, 37⁷ straipsniais ir 2 priedu ir 35 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1080, Valstybės politikų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymo Nr. VIII-1904 2, 3 straipsnių, Įstatymo priedėlio pakeitimo ir 5¹ straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1081, Baudžiamojo proceso kodekso 342, 346, 348, 365² ir 365⁴ straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1082, Bausmių vykdymo kodekso 59 ir 119 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1083 (*pateikimas*)

Darbotvarkės 1-5a, 1-5b, 1-5c ir 1-5d klausimai – Prokuratūros įstatymo daugelio straipsnių pakeitimo, papildymo straipsniais ir 2 priedu ir 35 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1080. Pranešėja – ministrė M. Vainiutė. Ir lydimieji projektai Nr. XIIIIP-1081, Nr. XIIIIP-1082, Nr. XIIIIP-1083. Prašau.

M. VAINIUTĖ. Laba diena, gerbiamas Seimo Pirmininke, laba diena, gerbiami Seimo nariai. Dėkoju už galimybę pateikti pirmiausia Lietuvos Respublikos prokuratūros įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimus, taip pat su juo susijusius įstatymus.

Esminė Prokuratūros įstatymo naujovė, kad pritarus tokiam siūlymui būtų įtvirtintas specialaus prokuroro statusas. Iš esmės šitas įrankis, projekto rengėjų nuomone, labai pasitarnautų kovoje su korupcija, apie kurią įvairiuose kontekstuose – ir Seimo darbe, ir XVII Vyriausybės programoje – šitie klausimai yra ypač iškeliami ir pabrėžiama įvairiuose kontekstuose, kad korupcija yra galimas poveikis ir grėsmė netgi nacionaliniam saugumui.

Specialus prokuroro statusas būtų įtvirtintas naujame, t. y. 16¹ straipsnyje. Jeigu jam būtų pritarta, tokiu atveju specialus prokuroras tirtų tam tikras veikas, kurių padarymu įtariamai (čia šiek tiek trumpai pacituosiu) „valstybės ar savivaldybės institucijų, įstaigų, organizacijų vadovai ar asmenys, turintys imunitetą nuo patraukimo baudžiamajon atsakomybėn“ ikiteisminio tyrimo ir valstybinio kaltinimo atvejais.

Šią statusą suteiktų generalinis prokuroras. Tokiu atveju korupcinio pobūdžio bylų tyrimas, tikėtina, būtų greitesnis, efektyvesnis ir spartesnis. Kitaip sakant, prokuroras tokį statusą įgautų, galima sakyti, *ad hoc* ir tirtų tam tikras bylas. Detaliau gal čia laiko negaišinsiu. Su tuo yra susiję kai kurie straipsniai, kurie jau detaliau reglamentuotų specialiojo prokuroro statuso tam tikrus ypatumus: jo atlyginimą, kitas socialines garantijas ir kitus dalykus.

Taip pat labai svarbūs šito įstatymo pakeitimai yra susiję su tuo, kad prokuratūrai būtų suteikiami didesni įgalinimai ginant viešąjį interesą. Čia būtų keičiamas 19 straipsnis ir, sakykime, įgautų daugiau galių prokurorai ta prasme, kad galėtų reikalauti įvairių dokumentų ir informacijos iš įvairių institucijų, kviestų asmenis ir gautų jų paaiškinimus, gauti iš teismo išnagrinėtą bylą, kiti momentai. Manytina, kad taip pat labai pasitarnautų ginant viešąjį interesą, kas, aišku, prokuratūros viena iš svarbiausių misijų tai daryti ir yra.

Taip pat šiais įstatymų projektais yra keičiamas dar vienas toks momentas, būtų atsisakoma vienos tokios nebūdingos funkcijos – nuosprendžio vykdymo kontrolės. Tokiu būdu prokuratūra galėtų telktis ties svarbiausiais darbais, o nuosprendžio vykdymą atliktų kitos institucijos – tai pirmiausia teismai, Kalėjimų departamentas, probacijos institucijos ir panašiai.

Priėmus šią įstatymą, pirmiausia jam po pateikimo pritarus, būtų sprendžiami ir kiti labai svarbūs klausimai, kurie yra susiję su prokurorų statusu, tai būtent su jų socialinėm garantijom, atleidimo pagrindais, darbo užmokesčiu – tai labai svarbu paminėti. Kaip aš sakiau, šitas įstatymas yra susijęs su kitais įstatymais, tai tada būtų keičiamas Apmokėjimo įstatymas, jų užmokestis būtų reglamentuotas Prokurorų įstatyme, o ne Valstybės politikų ir tarnautojų įstatyme, kaip yra dabar su teisėjais, nes teisėjų atlyginimą reglamentuoja Teismų įstatymas.

Tokios būtų pagrindinės naujovės. Norėčiau atkreipti dėmesį į tai, kad šią įstatymą rengė patys prokurorai, sudaryta jų darbo grupė, Teisingumo ministerijos specialistai šito projekto rengimo darbe nedalyvavo. Rengdamiesi šitam pateikimui Seime, mes pagal savo išgales susisieki-

me su darbo grupės nariais, kurie atskleidė visus jo rengimo ypatumus. Pritarus projektams (grįžtam prie pirmo punkto, kurį aš minėjau), būtų pasiekti tikrai kilnūs tikslai kovoje su korupcija, aišku, derinant tuos visus dalykus, kurie yra nustatyti, ir sprendžiant kitus prokurorams labai svarbius klausimus. Tai trumpai būtų tiek. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausti užsirašė Seimo narys R. Martinėlis, ruošiasi V. Vingrienė.

R. MARTINĖLIS (LVŽSF). Ačiū, Pirmininke. Aš norėčiau paklausti. Generalinis prokuroras suteiks specialų statusą prokurorui, konkrečiai bylai. Ar nebus atskiras prokurorų korpusas formuojamas kažkoks, ar čia bus kiekvienai bylai suteikiamas, sakykime, toks specialus statusas?

M. VAINIUTĖ. Labai ačiū už klausimą. Atskiras korpusas nebūtų formuojamas. Pagal dabartinę nustatytą reguliavimą būtų suteikiamas tas statusas konkrečiai bylai, konkrečiam prokurorui. Kaip aš jau pristatydamą pabrėžiau, tokiu atveju tas visas tyrimas neišsitęstų ir būtų mažiau tarpinių grandžių tarp tiriančio prokuroro ir generalinio prokuroro ir tie procesai pajudėtų. Pavyzdžiui, mes ir dabar dirbdami gana dažnai krepiamės į prokuratūrą, bet turbūt ne visais atvejais sulaukiame tų sprendimų, kurie pagreitintų tuos visus korupcinio pobūdžio tyrimus.

Tiesa, nepaminėjau, Teisės departamento išvadoje irgi keliama abejonų, gal būtų galima specialiesiems prokurorams suteikti ir daugiau įgalinimų, pavyzdžiui, sakykime, jeigu yra padaryta didelė žala. Ir dar grįšiu, šiek tiek papildydama savo pristatymą, prie Teisės departamento. Tikrai ten pastabų yra nemažai, bet manytina, kad tobulinimo linkme atsižvelgus į jas būtų dar geriau sureguliuoti ir kiti klausimai, apie kuriuos aš jau trumpai buvau užsiminusi. Ačiū.

PIRMININKAS. Klausia Seimo narė V. Vingrienė, ruošiasi A. Norkienė.

V. VINGRIENĖ (LVŽSF). Dėkoju, gerbiamas Pirmininke. Gerbiama ministre, aš norėjau tikrai pasitikslinti ir pasiaiškinti, ar nevertėtų, kad korupcines bylas tirtų specializuotos institucijos, t. y. Specialiųjų tyrimų tarnyba? Tokiu atveju mažėtų ir sumaištis paskirstant tyrimus, ir mažėtų administraciniai resursai, taip pat žmogiškieji ištekliai. Be abejo, tada būtų labiau siekiama aukštesnės kompetencijos.

Dar norėtusi pasitikslinti. Kalbama, tarkime, apie tai, kad aukštas pareigas užimančių pareigūnų korupcines bylas tirtų prokurorai. Ar čia turima omeny pagal pareigūnų pareigybės lygį, pagal jų kvalifikaciją, ar einantys aukštas pareigas, ar eję, ar dar eisiantys, kaip čia iš tiesų yra?

M. VAINIUTĖ. Ačiū už klausimą. Sakykim, dėl apsisprendimo, kur turėtų tokios bylos būti sprendžiamos. Sakėte, ar Specialiųjų tyrimų tarnyba, ar Generalinė prokuratūra tai turėtų daryti. Vis dėlto visos bylos turėtų būti koncentruojamos į prokuratūrą, nes Specialiųjų tyrimų tarnybos funkcijos yra gal šiek tiek kitokios, bet, aišku, jie prisideda prevenciškai tuos klausimus sprendami.

Dėl to klausimo, sakykim, detalesnių klausimų. Noriu atkreipti dėmesį, kad, aišku, įstatymas visų dalykų nereglamentuoja ir aiškinamajame rašte yra pabrėžta, kad generalinis prokuroras ir prokuratūra turėtų priimti daug įvairių poįstatyminių teisės aktų. Turiu galvoje, pavyzdžiui, net ir šiame 16¹ straipsnyje yra paminėtas 7 punktas, kuris sako: „Specialaus statuso prokurorui suteikimo ir panaikinimo tvarką nustato generalinis prokuroras“, vadinasi, dar bus tų tvarkų, kur detalai tie klausimai bus išspręsti, bet mes šiuo atveju apsisprendžiame dėl esminio tokio instrumento, būtent specialaus prokuroro, nors, sakykim, aš irgi, rengdamasi šiam pristatymui, kėliau klausimą, ar tokį institutą turi kitos valstybės. Tiesiog iš rengėjų, kurie įsigilinę į šį klausimą geriausiai, atsakymas buvo toks, kad tokio visiškai analogiško modelio kitose valstybės nėra, bet buvo, aišku, kažkas sudėliota.

Apskritai, sakykim, dėl to specialaus prokuroro, aišku, dauguma Seimo narių žino, kad netgi ir pačią programą rengiant... Kokių veiksmų imtūsi Vyriausybė, kovodama su korupcija, tai buvo vienas iš tų punktų, sakykim, aš pati pradėdama savo pareigas eiti, domėjausi, ir tas jau buvo minima. Iš esmės tas klausimas yra diskutuojamas gana plačiai ir dabar, kaip sakoma, nugulė į teisės aktą. Ačiū.

PIRMININKAS. Klausia Seimo narė A. Norkienė. Ruošiasi V. Rinkevičius.

A. NORKIENĖ (LVŽSF). Dėkoju, Pirmininke. Gerbiamoji ministre, teikiama įstatymų projektais jūs tiesiog siūlote keisti labai nemažai įstatyminių nuostatų, pradedant prokuroro funkcijomis, darbo užmokesčiu ir panašiai. Sakykite, kokias esmines problemas, aktualias ne tik prokurorams, bet ir visai teisėsaugos sistemai, siūlote spręsti šiuo paketu? Ačiū.

M. VAINIUTĖ. Dėkoju už klausimą. Aišku, klausimas labai labai geras dėl to, kad aš čia taip trumpai pristačiau iš esmės tą specialaus prokuroro statuso įteisinimą. Bet, kaip jūs ir sakote, čia sprendžiama pakankamai daug klausimų. Kadangi mes kalbame apie keturių įstatymų keitimą, tai, sakykim, šiuo atveju, jeigu mes atsisakome tos funkcijos, nebūdingos funkcijos, nuosprendžio vykdymo kontrolės, reikia keisti Baudžiamojo proceso kodeksą, atsisakant to reguliavimo, taip pat Bausmių vykdymo kodeksą. O būtent dėl atlygimo, kaip aš jau irgi trumpai užsiminiau, nustatymo Prokuratūros įstatyme, tas įstatymas keičiamas, išbraukiant atitinkamas nuostatas iš Valstybės politikų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymo (...) ir priedėlio pakeitimo, 5¹ straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo. Tas dar yra keičiamas. Kaip mes suprantame, jie yra susiję, bet, kaip aš ir paminėjau, kadangi rengia patys prokurorai, generalinio prokuroro sudaryta darbo grupė, aš manau, kad tikrai labai gerai, kad viename įstatyme viskas yra koncentruota, ir tikėtina, kad visas tas problemas, kurios yra aktualios patiems prokurorams šiame teisės akte, siekiama išspręsti, kaip aš sakiau, ne tik tą statusą, bet ir daug kitų klausimų. Ir reputacijos klausimai, ir daugelis kitų, kurie tiesiog pradiniame pristatyme, aš kažkaip ir pernelyg aptakiai tą pristačiau. Labai ačiū už klausimą.

PIRMININKAS. Klausia Seimo narys V. Rinkevičius. Ruošiasi A. Sysas.

V. RINKEVIČIUS (LVŽSF). Ačiū, Pirmininke. Čia yra Seimo Teisės departamento daug esminių pastabų. Tikiu, kad šį projektą rengė patyrę teisininkai, kompetentingi, kvalifikuoti, na, ir Seimo teisininkai taip pat. Ką darysime su tomis pastabomis, ar į jas galima atsižvelgti, ar reikės ieškoti kompromiso, ar tiesiog kai kurie nuogaštavimai pernelyg ir ne visai teisėti? Kaip, jūsų nuomone, čia reikėtų elgtis?

M. VAINIUTĖ. Dėkui už klausimą. Pristatydama trumpai užsiminiau, kad Teisės departamentas pateikė tikrai gana daug pastabų, bet noriu atkreipti dėmesį į tai, kad mes į jas išsiskaitę darome tokią bendrą išvadą, kad esminio, tokio fundamentalaus prieštaravimo šitam pateiktam teisės aktui nėra. Sakykime, ir dėl specialaus prokuroro, kaip aš jau minėjau, kad gali būti šiek tiek ir kiti klausimai, dėl bylų, kokias tirtų, didelės žalos, pavyzdžiui, siūlymas, kad ne tik korupcinio pobūdžio, kiti dalykai, kuriuos aš irgi norėčiau pabrėžti, kad šis įstatymas derinamas su Darbo kodeksu.

Tikrai vertiname ir labai dėkojame Teisės departamentui už pastabas. Aš manau, eigoje, jeigu būtų pritarta šioje stadijoje, svarstant komitetuose, be abejo, dalyvautų tie patys rengėjai, darbo grupės, darbo grupės pirmininkas, aš manau, ir kiti nariai, ir, aišku, mes, Teisingumo ministerija, nenusišalintume ir, kiek galėtume, padėtume patobulinti tas pastabas, į jas atsižvelgi, be abejonės. Ačiū.

PIRMININKAS. Klausia Seimo narys A. Sysas. Ruošiasi P. Gražulis.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, Pirmininke. Gerbiamoji ministre, dėl specialaus prokuroro aš neklausiu, dėl kitų siūlymų jau ne vieną kartą buvo ateita į Seimą. Jūs man palengvinote klausimą, nes kai jūs pasakėte, kad šitą įstatymą rengė patys prokurorai, tai man viskas aišku. Bet aš jūsų klausiu kaip teisingumo ministrės, kuri turi būti teisinga ne tik prokurorams, bet visiems kitiems. Ar valstybėje turi būti sisteminis požiūris į darbo apmokėjimą, į socialines garantijas, ar kiekviena įstaiga turės savo darbo užmokestį, savo darbo užmokesčio dydžius, savo atostogas, savo socialines garantijas? Jūs pasakysite, kaip Darbo kodekse dabar. Bet jeigu jos atsiranda kiekviename įstatyme, mes jau turėjome tokį laikotarpį: prasideda taisymas ir tokie taisymai, kurie išbalansuoja visą sistemą. Mano klausimas jums, kaip teisingumo ministrei, ar tai, ką jūs teikiate Seimui, yra teisinga kitų institucijų atžvilgiu?

M. VAINIUTĖ. Ačiū už klausimą. Tikrai labai svarbios, vertingos jūsų išvalgos, kaip ir jūs pabrėžiate, kad negalime turbūt šitų klausimų spręsti selektyviai, bet mes dabar esame tokioje stadijoje, pavyzdžiui, dėl Valstybės tarnybos įstatymo, apie kurio modelį mes dabar diskutuojame įvairiuose kontekstuose ir panašiai. Aišku, aš manau, kad tie įstatymai turi tarpusavyje koreliuoti, bet šiame aiškinamajame rašte yra labai pabrėžiamos sąsajos su teisėjų atlyginimu ir prokurorų, kadangi iš esmės pagal Konstituciją prokurorai padeda teisėjams įgyvendinti teisingumą, tai ta koreliacija tarp teisėjų atlyginimų ir prokurorų... Sakykim, vedamos tam tikros paralelės. Kadangi teisėjai turi savo įstatyme nustatę, tai ta paralelė – Prokuratūros įstatyme, bet į tai, ką jūs sako-

te, turėtų būti šituo atveju pažiūrėta sistemiškai, o ne, sakykim, selektyviai, kad tam tikros profesijos atstovai kokiame nors savo atskirame įstatyme. Bet vis tiek bendri vardikliai turi būti surasti. Ačiū.

PIRMININKAS. Klausia Seimo narys P. Gražulis. Ruošiasi K. Glaveckas.

P. GRAŽULIS (TTF). Gerbiamoji pranešėja, aš manau ir Lietuvos žmonės mano, ir net Europos Sąjungos kai kurios institucijos mano, kad mūsų teismų, teisingumo sistemoje trūksta skaidrumo, ne tik operatyvumo, gal čia išspręš dėl operatyvumo, bet trūksta skaidrumo ir nepriklausomumo ikiteisminio tyrimo, taip pat ir teismams. Jūs pati susipažinusi su Europos institucijų pastabomis Lietuvai. Ar sprendžia šitas esmines problemas?

Aš noriu jums paminėti pavyzdį. Seimas praėjusioje kadencijoje savo nutarimu, savo sprendimu kreipėsi, kad būtų pradėti ikiteisminiai tyrimai dėl korupcinių bylų, o atsisako Generalinė prokuratūra tirti. Netiria. Seimas, t. y. selekcionuojamas teisingumas... Ar nereikėtų ieškoti varianto, kad prokuroras, tas specialus prokuroras, būtų visiškai nepriklausomas, o ne generalinis prokuroras jį skirtų specialiajai bylai. Tikrai reikia ieškoti daugiau teisingumo. Dabar valdomas prezidentūros, Prezidentės prokuroras, valdomas prokuroras, skirs specialų prokurorą, ar ne tas pats bus? Ar čia ne kokia nors vaidyba yra?

M. VAINIUTĖ. Dėkui už klausimą. Tikrai atsakydama į jį aš paminėčiau, kad skaidrumo šitas įstatymas tikrai duotų, ir nemanau, kad mes turėtume konkretų įstatymą ar kurią pareigybę sieti su tam tikromis konkrečiomis pavardėmis, nes, sakykim, šiuo atveju arba vienas, arba kitas asmuo pareigas eina, praeis laiko ir, sakykim, šito atvejo nebus. Bet dėl skaidrumo, sakykim, ir tam principui išgryninti, aš manau, kad šitas įstatymas pasitarnautų, nes iš esmės, pavyzdžiui, net ir tas pats atlyginimo nustatymas, kuris būtų šiuo atveju kitais parametrais grindžiamas, negu kuris yra, atsižvelgiant į Darbo kodeksą, gerbiamasis Seimo narys A. Sysas paminėjo, taigi pasitarnautų tam principui, bet, be abejonės, priklauso ir nuo žmonių, kas tas pareigas eis, kam tas statusas bus suteiktas. Šiuo atveju aš tikrai palaikyčiau jūsų nuomonę.

PIRMININKAS. Klausia Seimo narys K. Glaveckas. Ruošiasi K. Starkevičius.

K. GLAVECKAS (LSF). Gerbiamoji pranešėja, kiek suprantu, tas statusas bus suteikiamas institucijoje konkrečiam žmogui?

M. VAINIUTĖ. Taip.

K. GLAVECKAS (LSF). Dabar klausimas toksai. Sakykite, Jungtinėse Amerikos Valstijose specialusis prokuroras paprastai yra skiriamas Kongreso ir paprastai ne žemesniam, prezidentams skiriamas. Kongresmenams ar kam nors kitam tam yra Aukščiausiasis Teismas ir kitos institucijos, specialusis prokuroras nėra daromas. Mes tam tikra prasme prokurorui leidžiame skirti prokurorą. Dabar tas prokuroras, kai bus paskirtas, nuolat tirs visas su korupcija susijusias bylas, ir didelės, ir mažos? Man tas institutas lieka visiškai neaiškus, juo labiau kad, mano supratimu, bandoma dubliuoti Aukščiausiąjį Teismą ir kitas institucijas, kurios nepakankamai dirba tam, kad atskleistų. Bandoma įkurti instituciją, kuri lyg ir būtų bendresnė, bet, išskyrus didelius pinigus, aš nemanau, kad ji ką nors gero duotų. Ačiū.

M. VAINIUTĖ. Dėkui. Abejoti dėl naujo statuso suteikimo nevertėtų, nes, kaip aš jau minėjau, tikslai yra keliami labai kilnūs ir labai reikalingi toje situacijoje. Aš manau, jeigu nebūtų tos situacijos, kokia yra dabar, kad korupcinės bylos būtų nagrinėjamos labai greitai ir operatyviai, aišku, šitas klausimas šiandien nebūtų keliamas. Bet iš to instituto tikimasi pakankamai daug. O dėl kitų valstybių, ką jūs paminėjote, tai čia, aišku, kaip aš ir minėjau, visiško atitikmens kitose šalyse, bent tie rengėjai, kurie į šitą klausimą labiau įsigilinę, negalėtume paralelių išvesti. Bet, aišku, svarstant komitetuose, grįžtant prie to, būtų galima pagalvoti, koks kitas įrankis, ar jo pavaldumą nustatant kiek kitokį, koks tas modelis gali būti parenkamas. Apskritai diskusija ir klausimo kėlimas yra labai laiku ir tinkamas, į kurią pusę pakryps svarstant, jeigu šiandien bus pritarta, tai bus mato. Tiek trumpai. Dėkui.

PIRMININKAS. Klausia Seimo narys K. Starkevičius. Ruošias E. Gentvilas.

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Laba diena. Išsiaiškinome, kad atskiros institucijos nebus, tačiau mane domina, kokio lygio galės skirti prokurorą – ar apylinkės, ar apygardos prokurorą ir kokį statusą jis jam suteiks, ar tas statusas bus jau numatytas įstatyme, ar prokuroro atskiru įsakymu dar bus formuluojama tai konkrečiai bylai?

M. VAINIUTĖ. Labai dėkui už klausimą. Gal atsakydama pakartočiau, kad iš esmės tik vienas straipsnis yra skiriamas įstatyme, kaip ir sakiau, 16¹ straipsnis. Bet visos detalės, kaip bus toliau reglamentuojama, bus generalinio prokuroro nustatyta tam tikroje tvarkoje. Ir daugiau reikės, aišku, teisės aktų, kaip aš minėjau, aiškinamajame rašte ten visas sąrašas išdėliotas, kaip reikės šitą įstatymą įgyvendinti. Eigoje dar tie dalykai bus detalizuoti. Ačiū.

PIRMININKAS. Klausia Seimo narys E. Gentvilas. Ruošiasi D. Gaižauskas.

E. GENTVILAS (LSF). Dėl specialiojo prokuroro. Aš matau kol kas įstatymo tekste, sutinku, kad generalinis prokuroras gal daugiau sudėlios, vieną pranašumą, kad aukštesnysis prokuroras tam specialiajam prokurorui yra ne koks nors apygardos vyriausiasis prokuroras, bet pats generalinis prokuroras. Tam kontekste aš matau vienintelį dalyką, o jūs darote išvadas, kad tyrimai būtų atlikti greičiau ir kokybiškiau, įvedus specialiojo prokuroro statusą. Kaip jūs įžvelgiate, dėl ko staiga pasidarys greičiau ir kokybiškiau? Tarkime, dėl aukštesniojo prokuroro galbūt, bet kaip jūs įsivaizduojate, kas dar galėtų būti suteikta: garantijos, imunitetai ar kažkokios kitokios veikimo procesinės galimybės specialiajam prokurorui negu normaliam prokurorui? Kaip jūs įsivaizduotumėte generalinio prokuroro raštą, įsaka, nustatantį specialiojo prokuroro priskyrimą?

M. VAINIUTĖ. Ačiū už klausimą. Atsakydama į tai, galėčiau ką pasakyti? Be abejonės, tas prokuroras, kuriam tas statusas būtų suteiktas, jis būtų nušalintas nuo kitų bylų. Aš taip įsivaizduoju, galėtų koncentruotis būtent į tą atvejį, kurį jis tiria, ir nebūtų apkrautas kažkokiais kitais pašaliniais darbais, dėl ko, kaip mes labai dažnai matome, kad tie procesai labai išsitiesia. O dėl statuso, tai čia tam pačiame 16¹ straipsnyje. Aš iš esmės pristatydama paminėjau tik gal vieną kitą punktą, bet iš esmės dėl statuso, pavyzdžiui, jam galėtų būti mokama, skiriama tam tikra priemoka, pavyzdžiui, rašo, kuriam jam suteiktas... Toliau, jisai galėtų arba būtų taikomas tam tikras įstatymo straipsnis, gal dabar tiesiog laiko... 4 dalyje yra minima, kokius įgaliojimus turėtų, kurių neturėtų. Be abejonės, skirtųsi statusas nuo kitų prokurorų ir tokiu atveju jis galėtų tas funkcijas, kaip aš ir minėjau, efektyviau įgyvendinti.

PIRMININKAS. Klausia Seimo narys D. Gaižauskas. Ruošiasi V. Kamblevičius.

D. GAIŽAUSKAS (LVŽSF). Ačiū už suteiktą teisę. Išties dėl specialaus prokuroro atsiradimo tai net diskutuoti nereikia, kad jis tikrai reikalingas, ir manau, kad šitas įstatymas tikrai turės nemažai pataisų. Bet man kyla klausimas, kaip įsivaizduojate tą nepriklausomumą, kai skiria generalinis prokuroras, visiškai nekalbama apie imunitetą to specialaus prokuroro.

Kitas dalykas, kokiam laikotarpiui jisai turės tą specialaus prokuroro statusą, nes, mano galva, specialusis prokuroras, jeigu jisai jau pradėtų tirti korupcines arba politines bylas, jis turėtų tirti tik tokias bylas ir tik tam tikrą periodą, laikotarpį, kokiam jam bus suteiktas tas statusas. Kaip jūs galvojate, kokiam laikotarpiui tas statusas bus suteiktas ir ar visiems prokurorams, kiek yra Generalinėje prokuratūroje, ar tik dalis, ar koks padalinys turėtų tirti korupcines bylas?

M. VAINIUTĖ. Ačiū už klausimą. Gal dėl statuso panaikinimo šiuo atveju iš dalies bent jau atsakyčiau į jūsų klausimą, to paties 16¹ straipsnio viena iš dalių, kur yra 6 dalis, pacituosiu: „Specialus statusas panaikinamas prokurorui, kuriam jis suteiktas, prašymu arba paaiškėjus aplinkybėms, dėl kurių prokurorui suteiktas specialus statusas turi būti panaikintas, arba kai specialus statusas tampa nebereikalingas.“ Šita nuostata, manau, tiesiog nustato pradžią, kai jau yra paskirtas tuo specialiuoju prokuroru, to statuso nebetenka... Įvairios aplinkybės. Dėl nepriklausomumo tai turbūt galioja gal tos pačios nuostatos kaip ir visiems prokurorams, ką garantuoja ir Konstitucijos 118 straipsnis. Bet kaip dauguma Seimo narių, kurie klausia, kadangi priklausomybė būtų tik nuo generalinio prokuroro, tai nepriklausomumas, be abejonės, būtų didesnis.

PIRMININKAS. Klausia Seimo narys V. Kamblevičius.

V. KAMBLEVIČIUS (TTF). Ačiū, Pirmininke. Atsiprašau, kadangi mano klausimą uždavė kolega, atsisakau klausimo.

M. VAINIUTĖ. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Dėkojame ministrei, pranešėjai. Ministre, ačiū. Galite atsisėsti.

M. VAINIUTĖ. Labai jums ačiū.

PIRMININKAS. Motyvai už – A. Anušauskas.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiamieji kolegos, iš tikrųjų tiek mūsų partija, tiek, manau, ir kitos buvo į savo rinkimines programas įsirašiusios tam tikras kovos su korupcija priemones,

tarp jų buvo ir specialaus prokuroro statuso suteikimas tam prokurorui, kuris tiria korupcines sudėtingas bylas. Iš pasisakymų galima spręsti, kad dalis politikų norėtų, kad tas specialusis prokuroras pagal jų užsakymą ir grojamą melodiją tirtų tam tikras bylas, kad nurodytų pirštu, ką tirti ir kaip tirti. Aš manau, kad paskyrimas turi būti generalinio prokuroro rankose.

Kaip tai pagreitintų, su efektyvintų darbą? Iš tikrųjų žinoma net keletas priemonių, kaip neįleisti efektyviai dirbti tose bylose, kurios sukelia didelį rezonansą. Pavyzdžiui, tai būna prokurorų nušalinimas, tai gali būti ir prokuroro paaukštinimas, nušalinant nuo tos bylos. Tai gali būti apkrovimas papildomomis mažareikšmėmis bylomis, ištempiant jo turimą darbo laiką ir, be abejonės, perskirstant jį tos reikšmingos bylos nenaudai. Tai ir perdavimas nepatyrusiam prokurorui, tai ir bylos iškėlimas tam pačiam korupcijos bylas tiriančiam prokurorui dėl kokio nors tariamo tarnybinio pažeidimo.

Be abejonės, specialaus statuso suteikimas prokurorams yra susijęs su papildomomis garantijomis. Anksčiau, mes žinome, ir kitos šalys turėjo tokių pavyzdžių, galima prisiminti Italijoje A. di Pjetro atvejį. Bet kokiu atveju aš manau, kad turime pritarti dabartinėje stadijoje šiam įstatymo projektui.

PIRMININKAS. Dėkoju. Motyvai prieš – Seimo narys A. Sysas.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, Pirmininke. Apskritai aš, gerbiamieji kolegos, noriu paklausti, ar mes – valstybė, kurioje yra kažkokia sistema ir kurioje valstybė rūpinasi ne tik teisėjais ir prokurorais, ar mes atskirų institucijų organizacija, kurioje kas kaip sugeba, taip ir tvarkosi? Nes suprantu, kad aiškinimas, kad taip turi teisėjai... bet mūsų teismai ir Teismų įstatymas nėra pavyzdys, mano galva. Tai yra mūsų gėda, nes ten tiek išlygų padaryta vienai žmonių kategorijai, kad kitos gali tik svajoti. Pradedant nuo Konstitucinio Teismo. Aš manau, galvokime, kad Lietuvoje gyvena ir kiti žmonės, kurie nori gauti atlyginimą ir gerai jaustis, o ne tik struktūros, kurios gali priimti kokius nors sprendimus.

Noriu priminti klausdamas, tai ne pirmas kartas, kai ateina ir prokurorai nori atskirai sau reguliuoti socialines garantijas, darbo užmokestį. Visus kartus neperėjo. Aš džiaugiuosi, kad mes matome visumą, kad mes čia, parlamente, turėtume nustatyti atlyginimų dydžius ir kaip jie bus reguliuojami. Mums pasako, kad finansavimas bus atliekamas iš bendrųjų asignavimų. Taip, pirmus metus. Po to laisvai šokis prasideda ir išbalansavimas.

Jau šiandien mūsų darbo apmokėjimo sistema yra pati ydingiausia, nes daugiausia problemų. Mes negalime normaliai su mokytojais susitvarkyti, su valstybės tarnyba, su visomis struktūromis. Ir tokių įstatymų, kur kiekvienas nori atskirai, nori daugiau... Mačiau Valstybės tarnybos projektą: pareigūnui, pavyzdžiui, Seimo kancleriui, siūloma daugiau negu Seimo Pirmininkui. Gal ir neblogai, bet aš manau, kad tai nesistemiška. Todėl aš pasisakau ir balsuoju prieš tokį įstatymą.

PIRMININKAS. Dėkoju. Gerbiamieji kolegos, kadangi svarstome keturis projektus, tai siūlau sakyti motyvus ir toliau. D. Gaižauskas – motyvai už.

D. GAIŽAUSKAS (LVŽSF). Paprašysiu kolegas palaikyti šią įstatymų bent pateikimo pradžią, nes specialaus prokuroro valstybėje jau tikrai seniai reikėjo. Tai rodo ir bylų vilkinimai, ir visi kiti procesai, dėl kurių kyla labai daug klausimų. Todėl tikrai prašau visų palaikyti šioje stadijoje. O kad reikės kokių nors pataisų, tai padarysime vėliau. Tiek.

PIRMININKAS. Motyvai prieš – Seimo narys P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (TTF). Aš manau, kad tai yra tik diskusijų pradžia, ir iš principo aš irgi manyčiau, kad reikalingas nepriklausomas ypatingo prokuroro statusas. Man kyla klausimas: o kodėl tik korupcinėms byloms? O kodėl ne tokioms byloms kaip V. Pociūno nužudymas, kaip VEKS'o lėšų iššvaistymas, kaip kitų energetinių projektų, kurių prokuratūra netiria, pavedimas tirti šitam specialiam prokurorui? Aš manau, kad mes turime padaryti pirmiausia nepriklausomą instituciją. Galbūt būtų variantas, kai Teisės ir teisėtvarkos komitetas teikia Seimui ir Seimas slaptu balsavimu skiria tam tikrai bylai šį prokurorą, kad jis nebūtų nuo generalinio prokuroro priklausomas. Nes, žiūrėkite, generaliniam prokurorui suteikiama teisė skirti. Jei jis sąžiningai tirs bylą, jo statusą generalinis prokuroras gali perduoti kitam prokurorui. Tai kur čia specialiojo prokuroro, nepriklausomo prokuroro, kuris vadovautųsi savo sąžine ir įstatymais, galimybės tą daryti?

Mes turime sukurti teisinę sistemą tikrai nepriklausomą. Aš noriu ponams konservatoriams pasakyti. Ką kalba Europos Sąjungos institucijos apie mūsų teismus, apie mūsų teisėjų skyrimą? Kad tikrai skyrimo tvarka nėra skaidri, kai Prezidentė gali pasirinkti patį paskutinį siūlomą jai kandidatą ir paskirti teisėju. O kiek mes matėme tokių bylų, kurios buvo išspręstos taip, kaip norėjo Prezidentė! Tie teisėjai padarė karjerą. Mes žiūrėkime į visas šitas problemas daug plačiau. Aš galbūt taip pat norėčiau, kad specialaus prokuroro statusą turintis prokuroras išsiaiškintų, kodėl dar šiandien prokuroras I. Mikėlionis dirba Generalinėje prokuratūroje. Daug rašyta apie tai, kaip jis išsuko savo brolių...

PIRMININKAS. Laikas!

P. GRAŽULIS (TTF). ...kuris sukūrė visą PVM grobstymo schemą. Kodėl? Aš tikrai noriu teisingumo, o ne taip, kaip jūs, konservatoriai. Tikrai noriu teisingumo.

PIRMININKAS. Laikas, ačiū už nuomonę!

P. GRAŽULIS (TTF). Nepriklausomo prokuroro, bet...

PIRMININKAS. Nuomonė už – Seimo narys S. Šedbaras.

S. ŠEDBARAS (TS-LKDF). Gerbiamieji kolegos, labai trumpai. Viena dalis šitų pataisų yra dėl to, kad jau seniai reikėjo pataisyti dėl prokurorų tokios, sakyčiau, dar prieš 30 metų buvusios funkcijos – nuosprendžių vykdymo priežiūros, jos jie nevykdo ir tą reikia sutvarkyti. Bet čia yra tik detalė.

O dėl specialaus, vadinkime, prokuroro, tai, ką kolega Petras sako, to neleidžia Konstitucija, tai yra visiškai aišku. Tačiau nepamirškime, kad dar ne taip seniai, turbūt prieš kokius šešerius septynerius metus, Generalinėje prokuratūroje buvo Specialiųjų tyrimų skyrius. Žinoma, jis atliko tam tikrą kitokią funkciją ir kažin ar tai buvo teisingas žingsnis, kad buvo panaikintas. Tai kažkas panašaus būtų dabar siūlomas tas specialus prokuroras, kuris turėtų tam tikrą kitokį statusą prokuratūros sistemoje, tai visiškai atitinka Konstitucijos reikalavimus. Aš manau, papildomos garantijos tam prokurorui, papildomi įgaliojimai tikrai padėtų geriau tirti korupcinius nusikaltimus. Nėra čia kas nors ypač naujo. Tai yra specifiška, bet tai, ką dabar siūlo Teisingumo ministerija, patenka į mūsų Konstitucijos rėmus, bet aš manau, pagerintų prokuratūros veiklą. Siūlau pritarti.

PIRMININKAS. Ačiū. Nuomonės išsakytos. Kviečiu apsispręsti po pateikimo balsuojant už visus keturis projektus.

Balsavo 87 Seimo nariai: už – 75, prieš – 1, susilaikė 11. Po pateikimo pritarta.

Siūlomi komitetai: pagrindinis – Teisės ir teisėtvarkos komitetas, papildomi – Socialinių reikalų ir darbo ir Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetai dėl dviejų projektų. Dėl trečio projekto – Teisės ir teisėtvarkos komitetas ir dėl ketvirto projekto – Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Ar bus kitokių pasiūlymų? Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Siūloma svarstyti šių metų lapkričio 14 dieną.

13.39 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 417 ir 420 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII P-743(2) (svarstymas)

Svarstysime 2 rezervinį klausimą – Administracinių nusižengimų kodekso 417 ir 420 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIII P-743(2). Pranešėjas – Seimo narys S. Šedbaras. Svarstymas.

S. ŠEDBARAS (TS-LKDF). Gerbiamieji kolegos, tai yra projektas, kuriuo švelninama atsakomybė už ištisinės linijos ar mieste, ar užmiestyje kirtimą. Komitetas jį patobulino, šiek tiek pakeitė pirminę redakciją ir 2017 m. liepos, atsiprašau, birželio 5 d. 9 balsavus už, niekam nebalsavus prieš ir niekam nesusilaikius projektui pritarė. Tačiau aš noriu Seimo narius informuoti, kad tuoj pat po komiteto posėdžio buvo gauta Specialiųjų tyrimų tarnybos išvada, buvo atliktas antikorpucinis įvertinimas ir šios išvados komitetas, darydamas savo sprendimą, neįvertino, nes ji buvo gauta vėliau. Ši išvada, aš manau, jūsų kompiuteriuose yra.

PIRMININKAS. Buvo gautas Seimo nario R. Andriškio pasiūlymas, jam iš dalies pritarta. Su jumis tai ir... (*Balsai salėje*) Jūs sutinkate. Motyvai po svarstymo. Motyvai už – Seimo narys S. Jovaiša.

S. JOVAIŠA (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Aš pasisakau už tai, kad ta baudsmė būtų sušvelninta, nes iš tikrųjų ištisinės linijos kirtimo atveju dažniausiai netgi netyčia būna labai dažnai. Jeigu keliuose būtų sustatyti ženklai, kad artėjame prie ištisinės linijos, aš tada suprasčiau, kad tai yra įspėjimas ir tabu ją kirsti. Bet pradedant lenkimą labai dažnu atveju ta linija atsiranda ir jos nekirsti jau neįmanoma. Sugrįžti atgal yra pavojinga, ypač žiemą. Dar įvertinus ir aibę kitų smulkių atveju, manau, kad tikrai reikia atsisakyti tokio per griežto vertinimo. Tuo labiau kad aš tikrai nepažįstu nė vieno vairuotojo, kuris per metus nebūtų bent kartą ar daugiau pažeidęs šios linijos taisyklės. Taigi siūlau kolegoms balsuoti už.

PIRMININKAS. Dėkojame. Nuomonių prieš nėra. Dėl Specialiųjų tyrimų tarnybos išvadų, tikimės, kad komitetas iki priėmimo apsvarstys ir pateiks savo nuomonę. Po svarstymo turime pritarti. Ar galime bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

13.42 val.

Gyvenamosios vietos deklaravimo įstatymo Nr. VIII-840 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-4230 (svarstymas)

Kitas rezervinis klausimas – Gyvenamosios vietos deklaravimo įstatymo 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-4230. Pranešėjas – Seimo narys G. Kindurys.

G. KINDURYS (*LVŽSF*). Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas svarstė Gyvenamosios vietos deklaravimo įstatymo 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą. Priminsiu, kad įstatymo projektu siekiame teisiniame reguliavime įtvirtinti išimtį, kad nustatyto mažiausio naudingo būsto ploto, t. y. 5 kv. metrai asmeniui, reikalavimas nebūtų taikomas būste gyvenantiems šeimos nariams. Tačiau komitetas, atsižvelgdamas į Teisės departamento išvadą, priėmė sprendimą grąžinti įstatymo projektą iniciatoriams tobulinti atsižvelgiant į Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastabas ir Socialinių reikalų ir darbo komitetą, kuris priėmė tokį patį sprendimą.

Pažymėsiu, kad Teisės departamentas nurodė, kad sąvoka „šeimos nariai“ jos papildomai nepaaiškinant, neleistų nustatyti projekto taikymo srities. Šeimos ir šeimos narių sąvokos galiojančiame įstatyme apibrėžiamos skirtingai, todėl neaišku, kokiam asmenų ratui reikėtų taikyti projekto nuostatas, ir iš projekto nuostatų neaišku, kieno šeimos nariai turimi omenyje. Projekte reikėtų nustatyti, kieno šeimos nariams jis taikomas, būsto savininko ar nuomininko, ar būstą gyvenamojoje vietoje jau deklaravusio asmens, ar kito asmens. Be to, nurodė, kad projekte turėtų būti vartojamos įstatymo nuostatos ir sąvokos, jos neturėtų būti keičiamos ir iškraipomos. Pagal keičiamą įstatymą deklaruojama asmenų gyvenamoji vieta, o ne šeimos narių. Gyvenamąją vietą deklaruoja patys, o ne už juos kiti. Siūlome palaikyti Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto poziciją.

PIRMININKAS. Dėkojame. Nuomonių pareikšti niekas neužsirašė. Ar galime bendru sutarimu pritarti komiteto nuomonei? Dėkoju. Pritarta.

Registruojamės. Užsiregistravo 74 Seimo nariai. Rytinis posėdis baigtas. (*Gongas*)

Prašau į mikrofoną, Kęstuti Glaveckai.

K. GLAVECKAS (*LSF*). Gerbiami kolegos, kas yra Lietuvos Respublikos Seimo ir Vengrijos draugystės tarpparlamentinių ryšių grupės nariai, prašome pasilikti, jeigu galite, minutei. Ačiū.

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

III (RUDENS) SESIJOS VAKARINIO POSĖDŽIO NR. 98 STENOGRAMA

2017 m. rugsėjo 19 d.

Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotoja I. DEGUTIENĖ

PIRMININKĖ (I. DEGUTIENĖ, TS-LKDF). Gerbiami kolegos, pradedame rugsėjo 19 dienos vakarinį plenarinį posėdį. (*Gongas*) Registruojamės.

Užsiregistravo 78 Seimo nariai.

15.02 val.

Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1108(2) (svarstymas)

Pirmasis popietinės darbotvarkės klausimas – Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto svarstymas. Kviečiu į tribūną V. Sinkevičių, Ekonomikos komiteto išvada.

V. SINKEVIČIUS (LVŽSF). Gerbiami kolegos, Ekonomikos komitetas svarstė Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymo pakeitimą ir jam vienbalsiai pritarė. Ar eisime per pastabas?

PIRMININKĖ. Ne, tik išvadą. Ačiū. Dabar diskusijoje užsirašė dalyvauti šeši Seimo nariai. Pirmasis turbūt E. Gentvilas, nes frakcijos vardu. Tada K. Glaveckas. E. Gentvilas frakcijos vardu, vadinasi, septynios minutės.

E. GENTVILAS (LSF). Ačiū, gerbiamoji posėdžio pirmininke. Visi suprantame, koks aktualus ir socialiai jautrus klausimas yra šildymo kainos, šildymo lengvatos ir kompensacijos. Visi tai suprantame ir imamės gydyti priežastis, t. y. kaip įvesti lengvatas, kaip jas kompensuoti, kaip perskirstyti pinigus. Liberalams norėtusi pradėti nuo pačios priežasties, kaip ir ką reikia padaryti, kad šildymo kainos būtų mažesnės, kad galbūt nereikėtų taikyti šitų lengvatų, kad nereikėtų tiek pinigų numatyti ir skirti kompensacijoms. Tai seni ir jau kelintą kadenciją liberalų kartojami siūlymai.

Pirmas. Bendras PVM tarifo mažinimas nuo 21 % iki 18 %. Buvo pasaulinė krizė, tuometinė Vyriausybė nutarė kilstelti bendrąjį PVM tarifą nuo 18 iki 21 % pasakydama – kol baigsis pasaulinė krizė. Pasaulinė krizė baigėsi (atrodo, tai visi pripažįstame), tačiau niekas nesiima jokių veiksmų, kad sumažintume visoms prekėms ir paslaugoms bendrąjį PVM tarifą. Šią vasarą premjeras viename interviu paminėjo, kad jis svarstytų laipsnišką bendrojo PVM tarifo mažinimą. Aš tik noriu priminti – jau šitoje Seimo kadencijoje gruodžio mėnesį siūlėme tai padaryti: per trejus metus bendrąjį PVM tarifą nuo 21 % nuleisti iki 18 %. To nepadaryta, bet tai mažintų ir šilumos kainas, lyginant su dabartinėmis, kai taikomas 21 % tarifas.

Kitas dalykas – konkurencijos didinimas šilumos ūkyje. Kai kas ypač kaimiškuose rajonuose šilumos tinklus vadina natūraliomis monopolijomis. Dažnai taip yra susiklostę, tačiau ar mes galime ką nors padaryti, kad įvestume konkurencinius santykius šilumos gamyboje, skatindami alternatyvų atsiradimą? Galime ir privalome tai padaryti. Tuoj ant Seimo narių stalo guls Nacionalinė energetikos strategija, kurioje ir turėtume, ir privalėtume numatyti alternatyvų atsiradimą, kad pats produktas, jo pradinė kaina, t. y. šilumos, tiekiamos gyventojams, būtų gerokai mažesnė, negu yra dabar. Mes turime puikių pavyzdžių kai kuriose savivaldybėse, kuriose konkurencinė kova savivaldybės viduje atvedė prie mažesnių šilumos kainų gyventojams ir nebėra toks aktualus PVM lengvatų taikymas arba kompensacijų mokėjimas.

Trečias dalykas. Turime daugiau investuoti ir skirti lėšų pastatų renovacijai ir kitoms energijos taupymo priemonėms, kad mažiau sunaudotume šilumos ir galėtume vėlgi palengvinti socia-

linę naštą. Tačiau niekas nekalba apie šituos pozityvius dalykus, kaip padaryti, kad pati šiluma būtų pigesnė ir nereikėtų murkdytis šitame chaose ir pelkėje, kurią matome dabar.

Kodėl aš tai vadinu chaosu? Per nepilnus metus mes numatę taikyti keturis skirtingus lengvatinius arba nelengvatinius PVM tarifus centralizuotam šildymui. Metų pradžioje – 9 %, nuo metų vidurio – 21 %, dabar nuo spalio 1 dienos – 9 %, nuo sausio 1 dienos – 15 %. Galvokime, ar tai yra nuosekli politika. Ne, gerbiamieji, tai nėra nuosekli politika. Mano manymu, tai apskritai nėra politika. Mano manymu, tai yra politinis turgus, kai dėl miškų urėdijų reformos reikėjo paramos opozicinės frakcijos, pasirašytas susitarimas. Tai yra politinis turgus, o ne politika. Tai turgus, o ne politika. Kai valdantieji prašo mūsų, kaip opozicinės frakcijos, paramos, mes pasirengę paremti, bet atleiskite, ar mes galime paremti štai tokį blaškymąsi, kur nėra jokio nuoseklaus ėjimo, jokios aiškios užprogramuotos daugiametės krypties?

Viso to mes pasigendame iš pačių valdančiųjų. Kol šiandien yra valdančioji dauguma valstiečiai ir socialdemokratai, susitarkite tarpusavyje, o ne apeliuokite į opoziciją. Aš asmeniškai negaliu palaikyti štai šito strakaliojimo, kuris vyksta, ir aš asmeniškai nepalaikysiu suprasdamas pačios problemos rimtumą, nes jūs glaistote pasekmes visiškai negalvodami apie priežastis, kurios atvedė prie tų dalykų. Tokią politiką aš vadinu *ad hoc* – laikinųjų priemonių taikymo politika, o ne ilgalaikė, nuosekli, brandžia politika.

Pagalvokime, kaip dabar turi elgtis savivaldybės, kurios nuo liepos 1 dienos turi kompensuoti 21 % PVM sukeltas socialines pasekmes. Susiplanuoja metų viduryje, kad štai jau nuo spalio mėnesio mes dabar skirsime kompensacijoms mokėti, nes PVM 21 %. Šast – nuo spalio 1 dienos PVM 9 %. Savivaldybės vėl tada turi keisti savo finansinę biudžetinę politiką, kur dėti sutaupytas lėšas, kaip jas įsisavinti. Galite pasijuokti – tai savivaldybių problema. Atleiskite, tai yra šalies centrinės valdžios problema, kai mes nematome valstybės kaip vientiso organizmo, kuriame egzistuoja centrinės valdžios sprendimai, savivaldybių finansiniai ištekliai ir resursai.

Mes, mano manymu, kartais užsiimame populizmu, negalvodami apie ilgalaikę politiką ir nesuprasdami, kad trumpalaikiai sprendimai, iš esmės niekur nevedantys, sudrumščia visą valstybės mechanizmą.

Taigi dar kartą siūlymai – bendro PVM tarifo mažinimas, per Nacionalinę energetikos strategiją, kurią svarstysime, numatyti ryškų konkurencijos didinimą šilumos gamyboje įvairiose savivaldybėse ir paspartintą daugiabučių namų renovaciją. Štai tokios priemonės yra nuosekli politika, o ne politinis turgus.

PIRMININKĖ. Dabar K. Glaveckas.

K. GLAVECKAS (*LSF*). Pagiriamasis žodis kolegai Eugenijui, iš tikro po Mozės Ciceronui eiti kalbėti labai sunku. Bet ką Eugenijus pasakė, tai yra esminis dalykas, aš tiktai noriu kai kuriuos akcentus uždėti.

PVM lengvata. Mes iš tikro subsidijuojame ne vartotoją, bet gamintoją, tai yra akivaizdu. Tas gamintojo, monopolijų subsidijavimas, kitaip tariant, yra labai negeras dalykas. Jeigu pažiūrėtume į visą ekvilibrio paveikslą Europos Sąjungos, kurioje mes esame, tai tiktai šešios šalys iš esmės subsidijuoja šildymo kainą, ir tas subsidijavimas nevisiškai yra tolygus mūsų subsidijavimui. Pavyzdžiui, ta pati Graikija subsidijuoja 13 %, bet jie gali be šilumos gyventi, nešalta. Galų gale pats aukščiausias subsidijavimas yra Liuksemburge, pačioje turtingiausioje valstybėje, 5 %, faktiškai visur kitur arba mūsų dydis yra (keturiose šalyse), arba visur yra visas tarifas. Tai yra logiška, dar kartą kartoju, vieną kartą subsidijuoti monopoliją nereikia, kad mes padarysime efektyvesnį ūkį.

Be to, visa renovacija, kuri vyksta, taip pat yra subsidija iš kitos pusės, kuri kryžmiškai susikerta, kuri taip pat neskatina to dalyko daryti. Tad mes tam tikra prasme subsidijuodami, šiuo atveju priimdami sumažintą tarifą, nelaimime to, ko siekiame. Siektume mes tada, jeigu subsidijuotume efektyviau vartotoją, tą vartotoją, kuris neturi pajamų. Iš tų 50 % ar kiek žmonių, kurie naudojami, tarkime, tomis šildymo lengvatomis, subsidijas gauna beveik trečdalis ar 20 % ir tikrai nereikalauja tos subsidijos, jiems nereikalinga ta subsidija, bet jie ją gauna automatiškai. O tie žmonės, kurie neturi pinigų, tie negauna arba gauna nepakankamai. Taigi mūsų sprendimas sumažinti subsidijavimą, paramą šildymui, nuo 20 iki 10 yra neblogas dalykas.

Visi sako, kad tam nėra pinigų. Įsivaizduokite, mes šiandien diskutuojame, ne šiandien, kokį mėnesį, du mėnesius, dėl kažkokių 40 mln. eurų. Mes diskutuojame, ginčijamės, siūlome, o biudžetas, kuris ateina ir kuris bus 12 mlrd., ir nacionalinės pajamos, kurios yra 50 mlrd., faktiškai be mūsų dėmesio lieka. Mes mažai skiriame arba neskiriame dėmesio, arba skirsime biudžetui svarstyti 3, 5, 10 valandų, o šitam dviejų ženklų dydžiui mes skiriame didžiausią dėmesį galvodami, kad mes tampame iš tikrųjų geresni žmonės, mes daugiau padedame ir t. t., ir panašiai.

Šiuo požiūriu liberalai yra nuoseklūs ir jie sako: mes savo programoje priėmėme, kad subsidijavimas yra neefektyvus dalykas ir tas subsidijavimo keitimas po naujų metų nuo 9 iki 15 % realiai reikš, kad žmonėms, kurie gauna 15 %, reikš subsidijos padidėjimą nuo 6 iki 8 eurų, kitaip tariant, tie žmonės, kurie gaus kompensaciją už šildymą, per mėnesį vidutiniškai gaus 6–7 eurus, t. y. 15 centų per dieną. Patikėkite, tai nėra didelė, rimta parama. Todėl mes turėtume atsisakyti tos subsidijos, dar kartą inventorizuoti kompensaciją ir padaryti ją daug tikslingesnę – ne bendrą, bet tikslingesnę.

Kas susiję su administravimo išlaidomis, kai mes kalbame, kad labai brangiai tai administruoti kainuos? Tai kam mes investavome milijardus litų arba šimtus milijonų eurų, kad sukurtume visas tas IT technologijas, kurių nenaudojame? Viskas yra absoliučiai prie kiekvieno: registruose, kiek turi pajamų, kiek bankuose turi ir t. t. Labai nesunku nustatyti neturtingą žmogų ir padėti jam pagal programas, kurios veikia momentaliai, ir nereikia tų valdininkų skaičiaus didinti.

Todėl aš galvoju, kad liberalai, laikydamiesi savo programinių nuostatų, iš tikro kalba apie tai, kad nepritars, bent aš nepritarsiu šitai lengvatai. Manau, kad ateityje reikės inventorizuoti dar kartą visą tą sistemą, kurią mes vadiname „socialine parama“. Ačiū.

PIRMININKĖ. A. Butkevičius. Penkios minutės.

A. BUTKEVIČIUS (*LSDPF*). Gerbiama posėdžio pirmininke, gerbiami kolegos, tikrai į penkias minutes tilpsiu. Aš manau, kad Pridėtinės vertės įstatymo 19 straipsnis per visų kadencijų laikotarpius yra dažniausiai svarstomas. O tikriausiai dažniausiai svarstoma dėl to, kad buvo kažkokia politinė mada, pasakyčiau, pratęsti mokesstinę lengvatą arba sumažintą PVM tarifą pusmečiu. Ir praėjusioje kadencijoje nuomonės irgi išsiskirdavo: vieni sakydavo, kad tikrai norint išvengti tų politinių nereikalingų debatų reikėtų priimti įstatymo pataisą arba iki kadencijos pabaigos, arba jos atsisakyti.

Kodėl šita įstatymo pataisa yra reikalinga? Aš manau, jinais reikalinga dėl kelių priežasčių. Pirma – manau, kiekvienas politikas turi vertinti, kad reikalinga pagalba pirmiausia gyventojams, kurių realios pajamos santykinai yra mažos, o pagalba yra galima dviem keliais: per mokesčių sistemą ir per socialinę sistemą, kitų sistemų aš nežinau, kaip galima būtų padėti žmogui sumažinti šeimos biudžeto išlaidas, apmokėti būtinas gyvenime paslaugas. Manau, kad būtų buvę visiškai protinga, jeigu šitas sumažintas, aš taip pavadinčiau, 9 % PVM tarifas būtų buvęs įtvirtintas kaip pastovus kito dydžio tarifas ir apie jį mes nediskutuotume ir jo nesvarstytume.

Dabar kai kada pasigirsta tam tikra spekuliacija, kada yra sakoma, kad kitais metais mes negalėsime finansuoti tam tikrų socialinių programų, jeigu nebus sumažintas PVM tarifas arba nebus tas PVM tarifas padidintas.

Mielieji, pirma taisyklė yra ta, kad Lietuva vadovaujasi Fiskalinės drausmės įstatymu, kuris nustato, kokio dydžio ateinančiais metais nacionalinio biudžeto išlaidos, arba konsoliduoti valstybės finansai, galės didėti lyginant su 2017 metais. Bet, įvertinę pajamų surinkimą, mes matome, kad realus pajamų surinkimas yra netgi didesnis negu ateinančiais metais. Manau, tai mums leidžia didinti valstybės arba nacionalinių ir kitų biudžetų išlaidas. Vadinasi, dalis asignavimų turės būti nukreipta į finansinius rezervus, kad būtų mažinama valstybės skola.

Manau, kad tada mums yra kitas kelias. Žinodami, kad pajamų planas yra įvykdomas, mes galime per fiskalinę politiką padėti žmonėms mažinti šeimos biudžeto, kaip minėjau, išlaidas, apmokėdami už tam tikras paslaugas, sumažindami tarifą. Tada, savaime suprantama, pajamų surinkimas galėtų truputį sumažėti, bet jis nesukeltų jokių fiskalinių problemų mūsų valstybės gyvenime. Ačiū, aš ir pritariu šiai įstatymo pataisai.

PIRMININKĖ. Dėkoju. M. Majauskas frakcijos vardu, septynios minutės.

M. MAJAUSKAS (*TS-LKDF*). Dėkoju, pirmininke. Stengsiuosi tikrai neužimti viso laiko, manau, kad didelė dalis argumentų jau buvo išsakyta. Aš gal pabandyčiau tikrai priminti kelis daly-

kus, kodėl apskritai egzistavo šita lengvata, nes centrinis šildymas yra brangus ir nuo jo negali atsijungti, o namai yra nerenovuoti.

Iš esmės niekas nepasikeitė ir todėl jau turbūt trečią, o gal jau net penktą kartą šioje tribūnoje stoviu kalbėdamas apie poreikį sugražinti arba nustatyti PVM lengvatą šildymui, nes jokių kitų argumentų nėra, kodėl ta lengvata negalėtų toliau galioti, nes šildymas yra nesutvarkytas, atsijungti negalima, o renovacija tokia, kokia jinai turėjo būti, neįvyko. Dabar dažnai girdime argumentus, kad, žiūrėk, ja naudosis turčiai. Taip, dalis žmonių yra turtingų, kurie gyvena daugiabučiuose, ir šia lengvata naudosis, bet absoliuti dauguma žmonių yra vidurinėsios klasės, kurie ir turėtų šita lengvata naudotis. Dabar prisiminkime kitas lengvatas: viešajam transportui, knygoms, vaistams. Visomis tomis lengvatomis taip pat naudojasi žmonės, kurie gauna didesnes pajamas, ir čia mes nematome problemos. Šita lengvata yra ypatinga, nes šita lengvata vienintelė iš visų lengvatų, taikoma reguliuojamam sektoriui. Ką tai reiškia? Reiškia, kad lengvatos pritaikymas 100 % nueina vartotojui, nes jeigu lengvata knygoms, gali būti gamintojams, gali būti distributoriams, gali būti knygynams, lygiai taip pat su vaistais, lygiai taip pat su viešuoju transportu. Šildymo lengvata – tai yra reguliuojamos kainos, kurias nustato, jeigu yra lengvata, visas sutaupymas keliauja gyventojams. Taigi jinai yra pati efektyviausia iš visų galimai taikomų lengvatų.

Dabar siūlymas paversti žmones pašalpiniais, matyt, jau visi sutarėme, kad buvo klaidingas. Vis dėlto jeigu bus nuspręsta grįžti prie anksčiau galiojusios PVM lengvatos, matyt, reikėtų peržiūrėti ir tas ribas, neversti žmonių pašalpiniais, keliauti prie savivaldybės su kepure rankoje, pildyti sutartis ir prašyti pinigų.

Dabar girdėjome taip pat argumentų, ką ir premjeras kelis kartus sakė, čia ir Liberalų frakcijos girdėjome argumentų, kad, žiūrėk, kažkam padidės tik trimis eurai, o gal kažkam tik dešimt eurų. Bet žiūrėkite, mieliaji, trys, dešimt ar 300 eurų – ne apie tai klausimas. Klausimas, ar mes turime moralinį pagrindą augant ekonomikai, atsigauvant ekonomikai didinti mokesčius gyventojams? Aš manau, kad mes neturime pagrindo. Todėl kviečiu pritarti siūlymui sugražinti lengvatą ir pasikalbėti apie tai, kad jinai turėtų būti pratęsta galioti neribotą laiką, tol, kol bus sutvarkyti pagrindiniai argumentai dėl galimybės arba atsijungti, arba nustatyti tokią renovaciją, kuri veiktų, ir (arba) sutvarkyti šildymo tiekimą. Labai ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kviečiu J. Oleką.

J. OLEKAS (LSDPF). Laba diena, gerbiamieji kolegos, gerbiamoji pirmininke! Iš tikrųjų svarstome labai svarbų ir daugelį, turbūt visus Lietuvos gyventojus paliečiantį klausimą, nes vasara eina į pabaigą ir tuoj vėl turėsime šildymo sezoną, tačiau kalbame tik apie dalinį lengvatos pratęsimą. Kalbame apie centrinį šildymą. Štai prieš mane kalbėję kolegės pasakė, kad apie 20 % besinaudojančių centriniu šildymu gal visiškai šitos lengvatos nereikalauja, jie turi pakankamas pajamas. O 50 % tų, kurie nesinaudoja centriniu šildymu, tos lengvatos neturės, jeigu mes ir pratęsimė šią lengvatą. Aš kalbu apie tai, kad ši lengvata galioja tik vienam 50 % apimančiam sektoriui, bet ne visiems Lietuvos žmonėms – tiems, kurie gyvena švaresnėje aplinkoje, tiems, kuriems kūrena kažkas kažkur, o į namus atplaukia šiluma. O tiems žmonėms, kurie nueina pasirinkti malučių Lietuvos miškuose, tiems žmonėms, kurie perka juodą rūkstančią anglį, šios lengvatos nėra, kai tam tikra prasme net ir teršia mūsų aplinką, ir kenkia mūsų sveikatai.

Todėl mes, socialdemokratai, teikiame kitą variantą, kad nuo sausio 1 d. lengvata įsigaliojotų visoms kuro rūšims. Aš manau, kad tai būtų teisinga. Mes turime diskutuoti, koks tas tarifas, koks poveikis. Mes esame pateikę 9 % tarifą visoms kuro rūšims, visam šildymui. Iš tikrųjų, kaip kalbėjo gerbiamasis A. Butkevičius, jaučiame, kad ekonomika auga, galbūt ačiū mūsų verslininkams, mūsų žmonėms, gal ačiū ir dalyvaujantiems Seimo veikloje, mūsų priimtiems sprendimams, kad mes judame į priekį. Ir tų pajamų, kurias surenkame, galbūt išlaidomis paversti negalime dėl mūsų Finansinės drausmės įstatymo, bet truputį mažiau surinkti į mūsų biudžetą ir iš karto padėti žmonėms, ir padėti ne tik Vilniaus didmiesčio žmonėms ar didesniuose centruose gyvenantiems žmonėms... Prieš mane kalbėjęs kolega visą... negalime pasirinkti, renovacija silpnai juda, tai paspartinkime renovaciją. Bet lengvata galioja ne tik name, kuris yra nerenovuotas, bet ir renovuotame name. Sviestas sviestuotas išėina.

Todėl mes manome, kad iš tikrųjų, jeigu kalbame apie lengvatinį tarifą, nes ne vienerius metus dirbu Seime, man atrodo, mes turėtume tarpfrakcinį susitarimą arba parlamentinį susitarimą

pasiekti – palikime šitą sprendimą ilgesniam laikui, o ne kas pusmetį pratęsinėkime. Ir dar kartą pakartosiu, kad socialdemokratų siūlymas yra tą lengvatą padaryti ir kitoms kuro rūšims. Be abejo, išlieka problema dėl to, kad ja pasinaudos ir tie, kuriems jos nereikia, ar tai bus centrinis šildymas, ar galbūt net ir kokios nors kitos rūšys didesniuose namuose. Vėlgi yra labai sisteminis vaitas, t. y. gyventojų pajamų progresiniai mokesčiai. Jeigu mes norime padaryti tokį universalų sprendimą, kurio nereikėtų mums kiekvieną rudenį vėl persvarstyti, aš manau, kad turbūt ir Biudžeto ir finansų komitetas, ir frakcijos turėtume labai aiškiai pasakyti: norint sutvarkyti, norint pagerinti gyvenimą, mums reikia šito bendro susitarimo.

Aš dabar atėjau po pietų pertraukos į Seimo salę iš teatro J. Basanavičiaus gatvėje, kur minima prieš 100 metų įvykusi Vilnius lietuvių konferencija, ten 222 tautos atstovams pavyko susitarti dėl savo siekių. Aš manau, kad galėtų pavykti ir mums, jeigu mes ne per jėgą stumtume vieną ar kitą sprendimą.

O dėl kolegų siūlymo, kad reikės daug kur laukti eilėse, aš manau, kad mes iš tikrųjų daugelį paslaugų galėtume perkelti į elektroninę erdvę, todėl aš siūlau susitarti dėl bendro tarifo visoms rūšims ir dėl bendro išlyginimo, ką turi gauti *biednesnis* ar turtingesnis, naudojant progresinius mokesčius. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkui. Kviečiu A. Kubilių.

A. KUBILIUS (TS-LKDF). Gerbiamieji kolegos, klausimas, atrodo, visiems absoliučiai aiškus ir čia nereikia kalbėti nei apie Vilniaus Seimą, nei apie kitus dalykus, nes, atrodo, visi sutariame, kad iš tikrųjų ta lengvata turi likti. Aš neaiškinsiu visų priežasčių, čia labai gerai pasisakė mano jaunas kolega M. Majauskas, viską išaiškino, bet aš noriu iškelti paprastą klausimą, į kurį aš taip ir negirdžiu atsakymo. Kodėl šitas įstatymas su 9 % lengvata, kurį dabar skubiai priiminėjame, kodėl jis galios tik iki sausio 1 dienos? Ar man gali paaiškinti kas nors, ar premjeras, ar finansų ministras, kodėl yra planuojama, bent jau pradiniam variante, nuo sausio 1 dienos įvesti kažkokį naują 15 % tarifą, o dabar paaiškėja, kad premjeras apskritai nežino, koks bus procentas po to, nes sako, Seimas pats turėtų apsispręsti? Tai mes turime Vyriausybę, ar socialdemokratai taip išvedė iš pusiausvyros Vyriausybę, kad jau nieko premjeras nebegali pasakyti?

Aš žinau vienintelę priežastį, kodėl premjeras pradėjo kalbėti apie 15 % – ogi dėl tokio premjeriško užsispyrimo, kad būtų kitaip, negu pasiūlė konservatoriai ir iš dalies *socdemai*, nes konservatoriai ir *socdemai* siūlė 9 %, tai premjeras pasakė, o va bus kitaip, todėl dabar svarstysime visi sušilę, ar reikia Lietuvoje įvesti naują 15 % tarifą. Anksčiau buvo aiški logika – yra 18 % tarifas, pagrindinis, padidintas iki 21 % laikinai, nežinau, kada tas laikinai baigsis, gal kai mes grįšime į valdžią, tai galima būtų greičiau tą pasiekti, bet antras tarifas, lengvatinis – 9 %, per pusę, dar mažesnis – 5 %. Pasakykite man, kokia logika įvesti naują 15 % tarifą ir kam? Šilumai lieka tikrai, kaip suprantame iš premjero, ir taip pat viešbučiams.

Mielieji kolegos, aš tikrai manau, kad premjeras gali rasti kitų būdų, kaip įrodyti, kad jis yra ambicingas vyras ir ambicingas premjeras, bet netampyti šito mokesčių reikalo į visus šonus, ir nesuprasi, dėl kokių priežasčių ir dėl kokios logikos.

Mano siūlymas, arba šiandien priimame iš karto įstatymą su pataisa, kad 9 % lieka galioti visą laiką, arba jeigu dar nesame tam pasiruošę, nėra pasiruošusi valdanti dauguma, aš siūlau ketvirtadienį priimti specialų nutarimą, kuriame būtų rekomenduota Vyriausybei palikti 9 % tarifą, jo nekaitaloti, nekelti ir kitoms grupėms iki 15 %. Aš žinau premjero manevrą – atnešti biudžeto projektą, kuriame būtų įrašytas jo 15 % tarifas bent dviem sritim, ir po to, kai Seimas pradės svarstyti, kad yra neišmintinga šildymui taikyti 15 %, bus aiškinama, kad jau viskas yra suskaičiuota biudžeto išlaidose ir, mielieji Seimo nariai, jūs tada turėsite atrasti 20 mln., kam nukirpti išlaidas.

Aš siūlau nežaisti šitų žaidimų. Jeigu visi sutariame, kad turi likti lengvata ir nėra jokių priežasčių, kodėl reikėtų keisti jos dydį, tą įtvirtinti jau šiandien ir pasakyti labai aiškiai Vyriausybei, kuri iki šiol nežino, koks turėtų būti tarifas, kad tarifas turės likti 9 %. Labai ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkui. Diskusijos baigtos. Dabar vėl į tribūną kviečiu V. Sinkevičių, nors yra tik du įstatymo straipsniai, tačiau dėl 1 straipsnio yra grupės Seimo narių registruota pataisa. Dabar norėčiau suteikti žodį G. Landsbergiui ar M. Majauskui? M. Majauskas pristatys pataisą.

M. MAJAUSKAS (*TS-LKDF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiamieji, tuos argumentus jau išsakėme ne vieną kartą. Šiuo metu pateiktas įstatymo projektas sugražina pridėtinės vertės mokestio lengvatą šildymui keliems mėnesiams. Pateikta 40 Seimo narių pataisa nustato šildymo lengvatos galiojimą neribotam laikotarpiui.

Aš tikrai nuoširdžiai nesuprantu, kodėl mes turėtume laikyti žmones nežinioje, patvirtindami lengvatą vos keliems mėnesiams. Kas per tuos kelis mėnesius pasikeis? Renovuosime tūkstančius namų? Leisime žmonėms staiga atsijungti? Sutvarkysime šildymą taip, kad šildymas būtų pigus? Kas pasikeis? Aš manau, kad niekas nepasikeis, todėl mes turėtume nustatyti šildymo lengvatos tarifą tokį, kad jis galėtų galioti neribotą laikotarpį arba iki tol, kol bus sutvarkyti tie dalykai, apie kuriuos šiandien kalbėjo ir pats premjeras, apie ką kalbėjo Lietuvos Respublikos Prezidentė ir ką mes girdėjome čia iš Seimo narių. Ir aš manau, kad turime užbaigti tuos žaidimus laikyti žmones nežinioje. Todėl kviečiu palaikyti šią pataisą, registruotą 40 Seimo narių. Labai ačiū.

PIRMININKĖ. Komiteto nuomonė.

V. SINKEVIČIUS (*LVŽSF*). Komiteto nuomonė – nepritari. Siūlome pritarti iniciatorių pateiktam įstatymo projektui be pakeitimų.

PIRMININKĖ. Dėkui. Dabar vienas už, kitas prieš pataisą. Mykolai, jūs negalite kalbėti už pataisą. Kas kalba už pataisą? J. Razma. Prašom.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Gerbiamieji kolegos, aš kviečiu tikrai nejuokinti ir neerzinti mūsų žmonių. Jeigu liktų taip, kaip pagrindiniame projekte, trims mėnesiams ta 9 % PVM lengvata centriniam šildymui, tai kaip logiškai paaiškinti, kas po tų trijų mėnesių iš esmės pasikeis, kad, kaip sako Vyriausybė, tą lengvatą reikėtų mažinti iki 15 %. O dar nežinia, ar Europos Komisijoje tą 15 % pavyks įtvirtinti. Kiekvieną lengvatą, kai subręsta tam sąlygos, galima paimti ir panaikinti.

Mes šiuo atveju ir siūlome, kad būtų ta lengvata įteisinta, nenurodant konkretaus termino. O kai matysime, kai susidarys objektyvios aplinkybės, tiesiog bus galima spręsti dėl jos panaikinimo.

Kviečiu palaikyti siūlymą. Biudžetui čia tikrai nėra kokia nors ypatinga našta. Žinant, kad jeigu lengvata būtų ryškesnė, kaip yra mūsų siūlyme, tai ir tų žmonių, kurie kreiptųsi kompensacijų, būtų kur kas mažiau. Kitas, ir turėdamas teisę į tam tikrą kompensaciją, galbūt ir nesikreiptų. Jo sąskaita būtų su lengvata šiek tiek mažesnė.

PIRMININKĖ. E. Gentvilas – prieš.

E. GENTVILAS (*LSF*). Akivaizdu, kad liepos 11 dieną pasirašė, pasakė kalbas, valstiečiai ir konservatoriai susitarė, o pasirodo, vėl nieko nesusitarė. Šiandien atsiranda įvairūs pasiūlymai ir iš valstiečių pusės nėra aiškumo, kas bus po naujųjų. Konservatoriai siūlo nuolatinį išsaugojimą. Liepos 11 dienos susitarimas dėl miškų urėdijos reformos parėmimo, deja, neturi nuoseklaus tęsinio.

Iš vienos pusės, aš vertinu ir gerbiu konservatorių siūlymą, nes tai yra strategija, tai yra ilgalaikis projektas, kur konservatoriai siūlo nuolatos turėti šitą lengvatą. Tai yra geriau negu tas chaosas, apie kurį teko kalbėti iš tribūnos, kai šokinėjama nuo vienokio tarifo prie kitokio. Noriu prisiminti praėjusių metų biudžeto svarstymo išvakares, kai tuometinė finansų ministrė siūlė vienaip, tuometinis premjeras pasiūlė kitaip, frakcija parėmė vieną iš tų pusių, taigi nuoseklumo nebuvo. Čia konservatoriai bent jau nuosekliai pasisako – eikime į tolimą ateitį su 9 %.

Tačiau aš nepritariu tam 9 % įtvirtinimui. Galų gale ir mūsų rinkimų programoje 2016 metais buvo pasakymas – atisakyti PVM lengvatos. Beje, tą patį siūlė valstiečiai ir žalieji savo rinkimų programoje, nustatant adekvatų kompensavimo mechanizmą. Aš manyčiau, kad šiandien nereikia žaisti su šita lengvata, o reikia tobulinti kompensavimo mechanizmą, kuris buvo priimtas iki liepos 1 dienos. Štai čia tikrai yra rezervų, ir pažiūrėkime, kaip užtikrinti žmonėms, kurie moka per brangiai pagal savo kišenę, kompensuoti jiems tuos socialinius, finansinius praradimus.

PIRMININKĖ. Dėkui. Ir dar Ministras Pirmininkas S. Skvernelis.

S. SKVERNELIS (*LVŽSF*). Ačiū. Gerbiamieji kolegos, matyt, mes ginčijamės dėl to, kas nelabai mus ir skiria. Vyriausybė šiandien turi galimybes, todėl ir teikia tokį įstatymo projektą dėl PVM lengvatos 9 % gražinimo. Kodėl 9 %? Todėl, kad mes turime vieną iš dviejų lengvatinių tarifų 9 %. Tikrai nebus taip, kad jeigu dabar būtų pritarta pataisai tęsti neribotą laiką, vis tiek mums gruodžio mėnesį reikės šitoje salėje turėti tokias pačias diskusijas.

Gerbiamasis buvęs Ministras Pirmininkas A. Kubilius pasakė, kaip čia Vyriausybė ruošiasi elgtis ir pastatyti prieš faktą. Tikrai taip nesiruošia elgtis. Kadangi mes kalbame apie mokesčių sistemos tobulinimą ir tai liečia naujus lengvatinius tarifus, tai yra irgi politinio apsisprendimo reikalas ir reikia žiūrėti plačiau, ne tik į 9 % arba ne tik į centrinį šildymą. Mes šiandien ieškome galimybių, analizuojame situaciją, kaip būtų galima išplėsti bazę, kalbant apie visą šilumos tiekimą, nesvarbu, ar tu centrinį šildymą turi, ar kitokiais būdais šildaisi. Taip, techniškai sudėtinga, bet mes to ieškome.

Kitas momentas, nepamirškime, yra viešbučių lengvata, vaistų, pabrėžiu, lengvata, keleivių pervežimo lengvata. Tai yra susiję klausimai, kaip mes apsispręsime dėl tarifų. Palikti *status quo*, kad mes pasakome, tik dėl šildymo sprendžiame, o visų kitų mūsų visuomenei aktualių problemų nematome, tai nėra gerai. Mes šiandien bet koku atveju galime ginčytis, ar nuolatos, ar trims mėnesiams, šiandien finansų yra trims mėnesiams, bet bet koku atveju mes gruodį turėsime šitoje salėje priimti sprendimus iš esmės.

Todėl aš siūlau tikrai šiandien palaikyti Vyriausybės sprendimą ir ramiai apsispręsti po to diskusijose dėl kitų metų biudžeto ir naujų galimų lengvatinių tarifų. Jeigu mes nuspręsime, kad Lietuvai reikia turėti tuos pačius 9, 5 ir 21, bus vieni sprendimai. Mes siūlome 15, kur šiandien yra projekte, bet vėlgi mūsų apsisprendimo reikalas yra, kas pateks į 15, kas pateks į 5 %, tai irgi palies labai didelę dalį mūsų visuomenės.

Dar noriu priminti, gerbiamieji kolegos, mes čia priėmėme sprendimą dėl 10 % kompensavimo ribos, jeigu susijusios su šildymu šeimos ūkio pajamos. Taip? Mes visi priėmėme ir mes nekeičiame šitos ribos. Tai atsiranda dar galimybių tikrai pasinaudoti, pašalinti mokesstinį spaudimą. Dar daugiau, dauguma žmonių, kurie norės pasinaudoti šita lengvata, turės galimybę tai padaryti neišeidami iš savo namų, t. y. elektroniniu būdu. Taigi aš tikrai nematau čia ginčo, viskas daroma dėl tos sunkesnės naštos sumažinimo mūsų gyventojams, tai siūlau paremti, pritarti Vyriausybės teikiamam projektui. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Gerbiamasis Kęstuti, aš dabar negaliu suteikti jums žodžio, nes mes dabar turime balsuoti dėl pataisos.

Taigi balsuojame. Kas pritariate Seimo narių, jas pristatė M. Majauskas, pataisoms, balsuojate už, kas turite kitą nuomonę, balsuojate prieš arba susilaikote.

Balsavo 110 Seimo narių: už – 39, prieš – 39, susilaikė 32. Pataisai nepritarta.

Motyvai dėl 1 straipsnio. Vienas už, vienas prieš. Motyvai dėl 1 straipsnio. Replika po balsavimo. Prašom – G. Landsbergis.

G. LANDSBERGIS (TS-LKDF). Aš tik labai labai trumputę repliką. Žiūriu pirmiausia į gerbiamus socialdemokratų, kurie dabar kaip tik svarsto ir nori apsispręsti dėl būsimos koalicijos ir viena iš sąlygų, kuria jie liktų būsimoje ar esamoje koalicijoje, buvo kaip tik iškelta PVM lengvata šildymui. Tai šiandien, gerbiamieji, jūs padarėte, kad žmonės nežinos, kokia jų yra lengvata vidury šildymo sezono. Aš noriu, kad tai būtų labai aiškiai pasakyta, kad valstiečiai liko sąžiningi. Bet socialdemokratai padarė, kad žmonės nežinotų, kokia bus šildymo kaina vidury šildymo sezono.

PIRMININKĖ. K. Glaveckas – replika po balsavimo.

K. GLAVECKAS (LSF). Gerbiamieji kolegos, iš tikro biudžeto perteklius, apie kurį čia kalbama ir visą laiką motyvuojama, kad yra pinigų, yra dabartinio momento dalykas. Kad jis rytoj bus ir kitais metais, akivaizdu, kad gali taip ir nebūti. Todėl remtis tuo, kad yra biudžete pinigų, gana sudėtingas arba rizikingas dalykas. Todėl kad tų siūlymų dėl pinigų padidinimo su biudžetu ateis mažiausiai už milijardą eurų ir visi remsis tuo, kad buvo pasakyta, kad pinigų rezerve yra, kad iš tikro pinigų surinkta. Todėl manau, kad reiktų atsakingiau vartoti tuos terminus kaip „pinigų yra“. Iš tikro pagal visus įstatymus, pagal Biudžeto sandaros ir Fiskalinės drausmės, mes turėtume skolas dengti. Bet tegul – naudojame einamiesiems dalykams, bet tada vis tiek reikia apriboti tą dalyką. Ačiū.

PIRMININKĖ. P. Gražulis – replika.

P. GRAŽULIS (TTF). Gerbiamieji Seimo nariai, aš manau, kad iš pradžių buvo Vyriausybės žengtas tikrai gana geras žingsnis socialinio teisingumo linkme, kad tie, kurių pajamos yra didelės, turėtų visus mokesčius, tarp jų ir visą PVM. Bet Vyriausybė nori surasti geresnį variantą ir

prašo pertraukos iki Naujųjų metų, gal tai bus 15, gal 7 ar 9 % ir gal vis dėlto išdiskutuos, suras patį geriausią variantą. Bet toks, koks yra šiuo metu modelis, yra socialiai neatsakingas ir neteisingas. Todėl aš manau, pertrauka iki Naujųjų metų yra logiška ir lauksime naujo išdiskutuoto sprendimo.

PIRMININKĖ. Gerbiamieji kolegos, balsuojame po svarstymo dėl viso Pridėtinės vertės mokestio įstatymo 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto. Po svarstymo už – M. Majauskas.

M. MAJAUSKAS (*TS-LKDF*). Gerbiamieji, ruoškimės, žiema artėja! Patvirtinkime greičiau šildymo lengvatą. (*Šurmulys salėje*) Sudėkime kardus ir baikime pagaliau žaisti tuos sostų karus.

PIRMININKĖ. K. Glaveckas – prieš. Karas tęsiasi.

K. GLAVECKAS (*LSF*). Iš mano kolegos Mykolo paagitavimo tai, aišku, sunku rasti kokius nors girdimus visų ausims, o ne tik skrandžiams, motyvus, kad bus iš tikro gerai. Mes, liberalai, išliekame prie tos pačios pozicijos, kad lengvata iš tikro neatliks tų funkcijų, neatliks tų funkcijų, apie kurias dabar mes kalbame. Todėl aš manau, kad ta korekcija galėjo būti padaryta, bet visiškai kitoje srityje, tai yra ne PVM lengvatų. Nes ateis PVM klausimai, pamatysite, biudžete prasižės žuvies, sviesto, pieno lengvatos, kiaulienos lengvatos ir kitos lengvatos, ir ką tada jūs pasakysite? Kad pinigų biudžete yra ir kad mes galime tą lengvatą padaryti? Lenkai turi 5 %, mes – 21 %. Malkom, pavyzdžiui, kodėl žmonės, kurie kūrena malkom, neturės galimybės gauti kompensacijos? Tie, kas kūrena, tarkime, anglimi arba džiovintu mėšlu kūrena. O ką daryti? Žmonės kūrena mėšlu ir neturi lengvatos. Tai palaukime, tai neskriauskime tų žmonių tada. O vien tik ta dalis, kuri prie centrinio šildymo prisijungusi, iš jos dalis yra ir turtingų žmonių, tai neduokime jiems kompensacijos. Manau, kad liberalų yra nuosekli pozicija ir jie nekimba ant visų populistinių kabliukų. Ačiū.

PIRMININKĖ. Na, o dabar balsuojame. Kas pritariate po svarstymo projektui, balsuojate už, kas turite kitą nuomonę, balsuojate prieš arba susilaikote.

Balsavo 117 Seimo narių: už – 107, prieš – 4, susilaikė 6. Po svarstymo Pridėtinės vertės mokestio įstatymo Nr. IX-751 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui pritarta.

15.46 val.

Visuomenės informavimo įstatymo Nr. I-1418 2 ir 34 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIII-396 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1064 (pateikimas)

Darbotvarkės 2-2 klausimas – Visuomenės informavimo įstatymo Nr. I-1418 2 ir 34 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIII-396 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1064. Priešėjas – L. Kasčiūnas. Pateikimas. Kol ateina L. Kasčiūnas, replika po balsavimo – J. Liesys.

J. LIESYS (*LSF*). Ačiū, pirmininke. Aš noriu pasakyti, kad savivaldybės dabar padėkos, matyt, nes pirma buvo skirtas kompensavimas iš savivaldybės biudžeto. Mes davėme funkcijas, bet neskyrėme biudžeto ir neskyrėme lėšų tam. Nežinau, kaip pasielgs dabar savivaldybės, nes jos turėjo padengti 21 %, dabar gavo 9 %. Šioje vietoje, manau, tikrai žiema artėja, reikia pinigų suskaičiuoti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. L. Kasčiūnas. Prašom pristatyti.

L. KASČIŪNAS (*TS-LKDF*). Gerbiama pirmininke, gerbiamieji kolegos, aš labai trumpai apie priežastis, kodėl esu čia, prieš jus. Iš tikrųjų atėjau su dar viena Visuomenės informavimo įstatymo pataisa. Turbūt gerai atsimenate, kad praeitą sesiją mes priėmėme įstatymo pataisą, pagal kurią 90 % visuose retransliuotojų paketuose turėtų sudaryti programos Europos Sąjungos oficialiomis kalbomis. Priėmėme tokią nuostatą, Prezidentė ją pasirašė. Tas įstatymas turėtų įsigalioti lapkričio 1 dieną. Tačiau, priėmus įstatymą, apsižiūrėjome, kad tame straipsnyje dar liko viena tokia nuostata, kuri, mano ir daugelio kitų mūsų požiūriu, sukuria tam tikrą landą, kaip galima įeiti į mūsų informacinę erdvę. Aš turiu galvoje tai, kad šiandieniam mūsų Visuomenės informavimo įstatyme oficialioms Europos Sąjungos kalboms yra prilyginamos ir tos programos, kurios yra neoficialiomis Europos Sąjungos kalbomis, bet yra pagamintos Europos Sąjungos viduje, valstybėje narėje. Kad būtų aiškiau, aš sukūriau tokį hipotetinį pavyzdį, kuris viską labai gražiai paaiškintų, kas būtų įmanoma pagal dabar galiojančią tvarką.

Poną D. Kiseliovą puikiai žinote, ar ne? Tai yra Rusijos propagandistas. Tai dabar jeigu jis, netgi jam nereikėtų važiuoti į Europos Sąjungos šalis, padarytų savo laidą „Vesti Nedeli“ Maskvoje, persiųstų ją, pavyzdžiui, į Bulgariją, į Latviją ir ten kas nors atliktų montavimo darbus, tai jau pagal šitą mūsų šiuo metu galiojantį įstatymą būtų prilyginta Europos Sąjungos oficialių kalbų statusui. Tai jūs galite įsivaizduoti, kad ta laida galėtų būti rodoma rusiškai, nes ji neva būtų pagaminta Europos Sąjungos valstybėse narėse.

Todėl labai trumpai, ką aš siūlau padaryti šia pataisa. Tiesiog išbraukti tą nuostatą, kuri leidžia ir palieka šią landą, tai yra išbraukti, kur yra prilyginama Europos Sąjungos oficialioms kalboms transliuojamos produkcijos. Programos neoficialiomis Europos Sąjungos kalbomis, kurios yra sukurtos kitoje valstybėje narėje. Išbraukę mes iš esmės sutvarkome ir įtvirtiname visus reikalingus saugiklius šiame kontekste. Iš tikrųjų labai svarbu, kad mes padarytume tai greičiau, nes įstatymas įsigalios lapkričio 1 dieną, tai mes dar turime galimybę greitai suspėti ir tas įstatymas įsigalios be jokių papildomų pataisymų.

Labai ačiū už dėmesį, kol kas tiek ir norėjau pasakyti. Esu pasirengęs atsakyti į klausimus. Ačiū.

PIRMININKĖ. Ačiū. Jūsų nori klausyti septyni Seimo nariai. Pirmasis – V. Kernagis.

V. KERNAGIS (TS-LKDF). Dėkui posėdžio pirmininkei. Aš norėjau paklausti. Dėl šio įstatymo projekto yra gauta Teisės departamento išvada, kurioje sakoma, kad šis įstatymo projektas yra nederinamas su Europos Sąjungos teise. Ir po keturių dienų yra gauta Europos teisės departamento išvada, kurioje sakoma, kad pastabų dėl šio įstatymo neturime. Tai kurioje vietoje čia yra prasilenkta su logika?

L. KASČIŪNAS (TS-LKDF). Aš pirmiausia vadovaujuosi, aišku, Europos teisės departamento išvada. Jis iš esmės žiūri, koks yra santykis su Audiovizualinių paslaugų direktyva, kuri iš principo mums reglamentuoja, sukuria tikrus mūsų Visuomenės informavimo įstatymo teisinius rėmus. Išvada yra labai aiški, kad neprieštaruoja, atitinka visas Europos Sąjungos teisės normas ir visas direktyvas, o tai yra be galo svarbu.

Aš esu girdėjęs, ten turbūt daug žodžių „draudimas, „cenzūra“. Mielieji, čia apie tai nėra jokios kalbos, nėra visiškai jokios kalbos apie tai. Tai yra kalba, norint surasti, užkimšti tam tikras skylės, tam tikras praėjimo galimybes priešiškaip propagandai. Kai vartojame žodžius „žodžio laisvė“, reikėtų turėti galvoje, kad propaganda nėra žodžio laisvė. Ponas D. Kiseliovas su savo laida – tai nėra žodžio laisvė ir informacijos laisvė, tai yra propaganda. Mes turime, na, kiek mums leidžia Europos Sąjungos teisė, susitvarkyti taip, kad nebūtų jokių galimybių manipuliuoti tomis visokiomis išlygomis. Taigi aš tiesiog drąsiai, matydamas tą išvadą, galiu pasakyti, kad tai, ką aš siūlau, visiškai atitinka Europos Sąjungos teisę. Ačiū.

PIRMININKĖ. Klausyti minutė, atsakyti – dvi. Klausia Ž. Pavilionis.

Ž. PAVILIONIS (TS-LKDF). Labai ačiū. Laurynai, aš suprantu, kad jūs ne tik siekiate sumažinti propagandinės produkcijos vartojimą, bet taip pat reikia tikėtis, kad tai padidins ir europinės produkcijos vartojimą mūsų televizijoje, ko faktiškai siekia visi Europos Sąjungos teisės aktai.

L. KASČIŪNAS (TS-LKDF). Iš tiesų čia daugiau kalbame mes apie kalbas, oficialias Europos Sąjungos kalbas, negu apie kilmę. Apie kilmę mes diskutavome šiek tiek kitais atvejais. Tai irgi reguliuoja mūsų Visuomenės informavimo įstatymas, bet čia yra truputį kita sritis. Šiuo atveju kalbame apie tai, kad kuo daugiau bus mūsų viešojoje erdvėje Europos Sąjungos oficialių kalbų, tarp jų ir mūsų valstybinė kalba, tuo mes daugiau būsimė integruoti į Europos Sąjungos informacinę erdvę. Šia prasme taip, tuo įstatymu, šiomis pataisomis mes siekiame būtent tokių tikslų. Ačiū.

PIRMININKĖ. Klausia L. Balsys.

L. BALSYS (MSNG). Gerbiamasis pranešėjau, malonu girdėti jūsų siūlymą, tačiau aš beveik tris dešimtmečius dirbau žiniasklaidoje, esu susidūręs su cenzūra ir Komunistų partijos kontrole. Jūs esate gana jaunas ir nepanašus į partorgą, bet jūsų retorika veda prie to, kad jūs siūlote įvesti cenzūrą. Kovoti su propaganda ir su D. Kiseliovo laidomis reikia ne draudimais, o keliant nacionalinės žiniasklaidos profesionalumą ir suteikiant objektyvius faktus. Tai sakau ne vien aš, tai sakė V. Štainmajeris, kai lankėsi Lietuvoje, ir jūs tą puikiai žinote. Jeigu mes esame demokratinė visuomenė, mes turime investuoti būtent į tai, ką aš sakau, o ne į draudimus, nes kitaip mes grįšime prie cenzūros. Ar jums taip neatrodo, kad atrodo truputį panašus į partorgą?

L. KASČIŪNAS (*TS-LKDF*). Labai ačiū, gerbiamas Linai, jums už tokį įdomų užsuktą klausimą, bet aš jau bandžiau atsakyti prieš tai ir pasakysiu dar kartelį. Propagandą reikia skirti nuo žodžio ir informacijos laisvės. Deja, gyvename tokiu laikotarpiu, kai Kremlius išmoko žaisti pagal liberalios demokratijos žaidimo taisykles. Tai yra įsteigiamos įvairios televizijos, jų filialai Europos Sąjungos valstybėse narėse ir tam tikrą Rusijos propagandinę žinutę bandoma pateikti kaip kitokią nuomonę apeliuojant į žodžio ir informacijos laisvę.

Aš visiškai su jumis sutinku, kad reikia ugdyti, reikia stiprinti medijų raštingumą, stiprinti kritinį mąstymą ir kitus svarbius dalykus. Nesiginčiju, visiškai pritariu. Bet yra tam tikrų landų, kurių nereikia palikti, jas reikia tiesiog paimti ir sutvarkyti. Šiuo atveju, aš manau, yra visiška landa, kaip ir pavyzdys su D. Kiseliovu.

Gerbiamas Linai, aš jūsų taip pat galiu paklausti, ar jūs, gindamas tokiu būdu žodžio laisvę, neatidarote pernelyg plačiai durų priešiška Rusijos propagandai? Aš nenoriu jūsų vadinti Rusijos propagandistu, aš tikrai netikiu, kad taip yra, to tikrai nėra, bet tada mes ir apsispręskime debatuoti pakankamai oriai. Aš tik sakau, kad ta išlyga, kuri dabar yra įstatyme, atidaro duris manipuliacijoms, ir mes visi kartu tas duris tiesiog uždarykime. Čia nekalbame nei apie draudimus, čia kalbame apie tam tikros išlygos panaikinimą, ir viskas. Ačiū.

PIRMININKĖ. P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (*TTF*). Gerbiamasis pranešėjau, esate jaunas politikas, bet kai jūs teikėte šį įstatymą, aš prisiminiau sovietmetį, kada buvo draudžiama klausytis Vatikano radijo stotį, Amerikos balsą, Laisvąją Europą. Buvo priimta įstatymu, buvo draudžiama, kad negirdėtume propagandos iš Vakarų. Bet žmonės klausėsi, nešiodavo radiją, buvo trukdymai, paleisti įvairiausi trukdžiai, bet vis tiek žinodavome, ką kalba Vakarų radijo stotys.

Antras dalykas. Žiūrėkite, jūs pats dvejus metus gąsdinote, kad per „Zapad“ pratybas Lietuvą užpuls rusai. Neužpuolė. Kaip kovoti su jūsų propaganda? Ar jūs nepasiūlysite kokio nors įstatymo?

Kitas dalykas. Aš trečią klausimą jums užduodu. Šiais metais lankiausi Kaliningrado srityje. Ten visi laikraščiai – kaip Lietuvoje sunku gyventi. Ne rusiški straipsniai, iš „Delfi.ru“, iš visur kitur atspausdinta, kaip lietuviai bėga iš Lietuvos, kaip važiuoja į Lenkiją apsipirkti, kaip lietuviai negali gyventi Lietuvoje. Ir man rusai sako, kaip jūs ten galite gyventi, Jėzau, vaikeli mano! Ar jūs galvojate, kaip uždrausti šitą propagandą, kuri rusų tautos atžvilgiu Kaliningrade niekina mūsų tautiečius? Jie nerašo savo straipsnių, jie spausdina iš mūsų portalų, kaip Lietuvoje neįmanoma gyventi.

L. KASČIŪNAS (*TS-LKDF*). Gerbiamas Petrai, kartais į jūsų komentarus ir atsakymų nereikia, bet aš tiesiog pasakysiu, kad Laisvosios Europos radijo, „Amerikos balso“, Vatikano radijo aš neįginčiau su pono D. Kiseliovo propagandiniais produktais. Aš manau, kad tai yra tiesiog neko-
rektiška.

Dažnai mes sulaukiame klausimų, kuo skiriasi Vakarų propaganda nuo Rytų. Be abejo, ir Vakaruose yra propagandinių dalykų, bet žiūrėkite, koks esminis skirtumas. Vakaruose, jeigu tu žiūri CNN ir tau nepatinka liberali linija, gali perjungti kanalą paspaudęs pultelį, gali įsijungti „Fox News“ ir turėti konservatyvų pasaulio matymą. O jūs pabandykite tą patį perjungti Rusijoje. Jūs perjungsitė kanalą ir gausitė tą pačią propagandinę žinutę. Čia ir yra esminis skirtumas – Vakaruose galima rinktis, mielas Petrai, o Rytuose rinktis negalima. (*Balsai salėje*) Ačiū.

PIRMININKĖ. Be triukšmo, be triukšmo prašome! Klausia A. Sysas.

A. SYSAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiama pirmininke. Aktyvių komjaunuolių visados būdavo, viskas čia gerai, be jų neapsieisime. Bet mano klausimas jums iš jūsų paaiškinimų. Jeigu ponas D. Kiseliovas parengs laidą anglų kalba, nusiųs ją į Rygą ir sumontuos, tai kaip jūs ją tada uždrausite? Ar ne paprasčiau būtų surašyti žurnalistų pavardes, kurių reportažai ir laidos neturėtų prasiskverbti kaip elektros energija iš Baltarusijos būsimos elektros stoties į Lietuvą?

L. KASČIŪNAS (*TS-LKDF*). Mielas Algirdai, pirmiausia dėl komjaunuolio. Tai aš gal tik pasakysiu vieną labai paprastą dalyką. Aš turbūt kitaip nei jūs balsavau už rezoliuciją, kuri siūlo Komunistų partiją paskelbti nusikalstama organizacija. Tai čia yra labai svarbus dalykas.

Kitas dalykas. Taip, be abejo, mes turime rimtai kalbėti ir apie mūsų informacinę erdvę, ir apie jos apsaugą, ir apie kilmės dalykus. Be abejo, D. Kiseliovas gali patekti įvairiu būdu. Štai mes turime, pavyzdžiui, Rusijos televiziją (RT), kuri yra įsisteigusi Skandinavijoje ir savo propagandines žinutes transliuoja kaip Vakarų žiniasklaida. Tai mes galvokime, kaip saugotis, stiprinkime imunitetą, tą reikia daryti.

Pavyzdžiui, ką reiškia išjungti, mielas Algirdai? Aš jūsų paklausu – šešiolikta, kelinta kadencija jūs Seime? Kiek sukūrėte alternatyvių informacinių kanalų, kad būtų galima?.. Aš aštuntas mėnuo Seime ir ką nors bandau daryti šioje srityje, ar ne, o jūs manęs nuolatos klausiate tų pačių klausimų. O kokia alternatyva? Kur atidarėte lietuviškam produktui? Kur paskatinote mūsų televiziją?

PIRMININKĖ. Laikas, laikas, laikas!

L. KASČIŪNAS (TS-LKDF). Taigi, mano mielieji, prieš kritikuodami pažiūrėkime, ką esame nuveikę. Ačiū. (*Balsai salėje*)

PIRMININKĖ. Paskutinė klausia I. Rozova. Dar kartą: klausti – minutė, atsakyti – dvi.

I. ROZOVA (LLRA-KŠSF). Ačiū. Gerbiamasis pranešėjau, perskaičiau jūsų projektą ir prisimaniau vieną žinomą toki rusų filmą, bet aš cituosiu lietuviškai: „Ką tu gali padaryti už pinigus? – Už pinigus aš galiu padaryti viską.“

Aš skaitau jūsų projektą, kuriame parašyta, kad šis reikalavimas netaikomas už papildomą mokestį platinamiems televizijos programų paketams. Jums neatrodo, kad tai kvepia veidmainyste? Vadinasi, kad už pinigus galima kentėti ir propagandą?

L. KASČIŪNAS (TS-LKDF). Ne. Ponia, matote, ten yra kalbama apie tokias informacines ir žinių laidas, ir kitus dalykus. Čia ne tai, ką jūs turite galvoje. Aš tikrai nemanau, kad čia už pinigus galėtum turėti viską, ką norėsi. Aš tikiuosi, kad mes pagaliau sukursime sistemą Lietuvoje, ir ponas D. Kiseliovas Lietuvoje negalės šeimininkauti. Labai ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkui pranešėjui.

Dabar vienas už, vienas prieš. Už – R. Morkūnaitė-Mikulėnienė.

R. MORKŪNAITĖ-MIKULĖNIENĖ (TS-LKDF). Visi labai kažkaip įsijaudrinę komentuoja šią įstatymo pasiūlymą, tačiau aš bent tiek, kiek aš suprantu (o, manau, suprantu teisingai), kad iš esmės čia nekalbama apie cenzūrą. Čia yra kalbama apie tai, kad turi būti Europos Sąjungoje sukurta produkcija, jeigu tai yra ne Europos Sąjungos kalba, kad tai turi būti įgarsinama arba subtitruojama lietuviškai. Tai yra esminis skirtumas ir čia nereikia kelti bangų dėl kažkokios cenzūros. Aš manau, kad mūsų piliečiai turi teisę suprasti, kas ir kaip yra sakoma. Aš palaikau šią projektą ir kviečiu jus taip pat nesivadovauti čia sukeltomis kai kurių emocijomis, bet racionaliai pasižiūrėti.

PIRMININKĖ. Dėkui. S. Gentvilas – prieš.

S. GENTVILAS (LSF). Gerbiama Radvile, jeigu tai būtų tiktai kalbos klausimas, mes turėtume didžiulius, kad lietuviai yra daugiausia užsienio kalbų mokanti tauta Europoje. Mes kaip tik turėtume atverti galimybes girdėti ir klausytis skirtingomis kalbomis retransliuojamas žiniasklaidos programas. Bet, man atrodo, šitas įstatymas yra nutaikytas prieš galimybių mažinimą. Aš suprantu Lietuvą, kuri yra susidūrusi su srautu propagandos, kurią Laurynas dažnai bando paveikti prieš. Pavyzdžiui, lygiai taip pat Didžioji Britanija ar Vakarų Europa susiduria su radikaliu islamu, kuris transliuoja laidas, bet jie nekalba apie tai, kad arabų kalba turėtų sudaryti tiktai 10 % visos žiniasklaidos priemonių ir programų.

Taigi, kol iš tikrųjų egzistuoja tokios draudikiškos iniciatyvos, aš džiaugiuosi, kad mes, liberalai, esame čia, parlamente, ir turime galimybę kalbėti apie tai, kad žiūrėtume kitaip. Žiūrėkime į žmones, kurie gali skirti juodą ir baltą, gali skirti propagandą ir nepropagandą. Mes žiūrime į žmogų, kuris yra racionalus ir suprantantis, bet su visomis galimybėmis išgirsti tiesą ir melą. Tad leiskime mūsų tautai vystytis ne prievaizdoje, bet laisvėje. Tad kviečiu pasisakyti prieš.

PIRMININKĖ. Taigi balsuojame. Kas po pateikimo pritariate įstatymo projektui, balsuojate už, kas turite kitą nuomonę, balsuojate prieš arba susilaikote.

Balsavo 104 Seimo nariai: už – 49, prieš – 14, susilaikė 41. Po pateikimo nepritarta.

Taigi dabar alternatyviai siūlau balsuoti. Kas už tai, kad įstatymą tobulintume, balsuojate už, o tie, kurie už tai, kad atmestume, balsuojate prieš.

Balsavo 105 Seimo nariai: už – 67, prieš – 38. Projektas gražinamas iniciatoriams tobulinti.

Replika po balsavimo – R. Juknevičienė.

R. JUKNEVIČIENĖ (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, šito projekto atmetimas net nesvarščius, net neleidus pateikti, manau, tikrai yra labai didelė klaida, nes mes čia kalbame ne apie žiniasklaidą. Reikia labai aiškiai nusistatyti terminologiją – mes kalbame apie ginklą. Rusijos informacinis karas yra vykdomas ginklais, tik jie yra modernūs ginklai. Apie tai labai atvirai yra pasakęs Rusijos Federacijos gynybos ministras. Jis yra pasakęs, kad jų televizorius, spauda yra ginklas, kurį jie dabar atrado, ir tas ginklas yra skirtas naikinti žmonių smegenis. Tai yra masinis smegenų naikinimo ginklas.

Mes šiandien pasiklydome tarp trijų pušų net nesvarstę Seime dalykų, dėl kurių galėjome ir pataisyti įstatymo projektą, jeigu kam nors netiko. Taigi manau, kad laimėtas tam tikras hibridinio karo mūšis, nežinau, kieno šiandien Seime. Aš labai kviesčiau Seimo vadovybę, valdančiąsias frakcijas ir tuos, kurie balsavo prieš, pergaltoti, teikti kitą projektą, nes tai iš tikrųjų bus priimta kaip tam tikra to masinio naikinimo ginklo priemonė ir jūsų smegenims. Labai ačiū. (*Balsai salėje*)

PIRMININKĖ. P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (*TTF*). Gerbiami Seimo nariai, iš tikro propaganda yra ginklas. Prisimenant sovietmetį, tikrai buvo didžiulė propaganda ir gal 90 % žmonių tikėjo, kad žemėje galime sukurti rojų. Taip pat ta propaganda patikėjusi ir R. Juknevičienė tapo komjaunuole. Aš nebuvau komjaunuolis – manęs ta propaganda nepaveikė. Mane šiandien taip pat rusiška propaganda neveikia. Žinau, kad Ukraina užpulta, kad Krymas atimtas. Manęs jokia propaganda neveikia. Dėl tų silpnų žmonių, kurie pasiduoda tokiai propagandai, gal ir reikėtų priimti įstatymą, o buvo tokių žmonių, kad taip pasidavė komunistinei propagandai, kad patys pradėjo dėstyti marksizmą-leninizmą, pūsti jaunimui miglą, kad sukursime žemėje rojų. Man atrodo, kad su propaganda reikia kovoti antipropaganda, aiškinti per mūsų visuomenės kanalus apie tą propagandą, kurią skleidžia Rusija.

Gerbiamieji, man atrodo, kad Lietuvoje yra pavojingesnė konservatorių propaganda. Kaip su ja kovoti? Kas valdo lietuvišką žiniasklaidą, kai visos žiniasklaidos kaip į vienus vartus? Sovietmečiu tai buvo GLAVLIT'as, buvo Komunistų partija, KGB. Kas dabar valdo? Kas dar be konservatorių valdo žiniasklaidą? Nežinau. Čia yra klausimas, į kurį labai sunku rasti atsakymą. (*Balsai salėje*)

PIRMININKĖ. Šitą temą baigėme.

Dabar dėl vedimo tvarkos – Seimo Pirmininkas. Prašau.

16.08 val.

Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1108(2) (priėmimas)

V. PRANCKIETIS. Gerbiami kolegos, kadangi labai darniai balsavome dėl vieno klausimo, norėčiau kreiptis į Seimą sakydamas, kad 107 balsavo už, 4 – prieš, 6 susilaikė dėl pridėtinės vertės mokesčio, todėl noriu pasiūlyti Seimui šiandien ir baigti šią procedūrą ypatingos skubos tvarka. (*Balsai salėje*)

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, ar galime pritarti Seimo Pirmininko siūlymui ypatingos skubos tvarka priimti šį įstatymą? (*Balsai salėje*) Nereikia balsuoti? Vienbalsiai. Dėkoju.

Įstatymas iš dviejų straipsnių. 1 straipsnis. Pritarta bendru sutarimu. 2 straipsnis. Pritarta.

Dėl viso įstatymo projekto keturi – už, keturi – prieš. (*Balsai salėje*) Aš tuoj turiu pažiūrėti, ar yra... Nėra užsirašiusių kalbėti.

Balsuojame. Kas pritariate įstatymo projektui, balsuojate už, kas turite kitą nuomonę, balsuojate prieš arba susilaikote.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 105 Seimo nariai: už – 97, prieš – 2, susilaikė 6. Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo 19 straipsnio pakeitimo įstatymas priimtas. (*Gongas*)

16.09 val.

Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-866 (pateikimas)

Popietinės darbotvarkės 2-3 klausimas – Sveikatos draudimo įstatymo 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto pateikimas. Kviečiu V. Ačienę pateikti.

V. AČIENĖ (LVŽSF). Gerbiami kolegos, šiuo pakeitimu noriu pakeisti... Tai yra Lietuvos Respublikos sveikatos draudimo įstatymo 17 straipsnio 15 dalyje yra nustatyta, kad „fiziniai asmenys, kurie, vykdydami individualią veiklą, gyventojų pajamų mokestį nuo individualios veiklos pajamų sumoka įsigydami verslo liudijimus, kas mėnesį moka 9 % minimaliosios mėnesinės algos, galiojančios mėnesio, už kurį mokama įmoka, paskutinę dieną, dydžio privalomojo sveikatos draudimo įmokas“. Išlygos yra padarytos asmenims, kurie yra nurodyti šio įstatymo 6 straipsnio 4 dalyje ir šio įstatymo 1 dalies 1 ir 2 punktuose bei 2 dalyje.

Kaip žinome, pagal verslo liudijimą veikiantiems asmenims yra griežtai nustatytos veiklos. Pagal dabar galiojančią redakciją reikėtų, kad asmuo, jau vykdamas individualią veiklą pagal verslo liudijimą ir mokantis mokesčius, ketindamas užsiimti kita gretima veikla taip pat pagal verslo liudijimą nors ir penkioms dienoms, turi mokėti nustatyto dydžio įmoką už visą mėnesį, o ne už laikotarpį, kuriam prašo išduoti verslo liudijimą. Tai yra, jeigu prašome 5 dienoms, vis tiek yra privaloma mokėti už visą mėnesį. Toks šio pakeitimo tikslas, kad jeigu asmuo vykdo individualią veiklą ir moka nustatyto dydžio mokestį, tai už kitą individualią veiklą jam reikėtų mokėti mokesčius priklausomai nuo to laikotarpio, kokiam yra įsigyjamas verslo liudijimas.

Pakeitimas skambėtų taip: „Fiziniai asmenys, kurie, vykdydami individualią veiklą, gyventojų pajamų mokestį nuo individualios veiklos pajamų sumoka įsigydami verslo liudijimus, kas mėnesį moka 9 % minimaliosios mėnesinės algos, galiojančios mėnesio, už kurį mokama įmoka, paskutinę dieną, dydžio privalomojo sveikatos draudimo įmokas. Proporcingai išduoto verslo liudijimo galiojimo laikotarpiui įmokos skaičiuojamos asmenims, nurodytiems šio įstatymo 6 straipsnio 4 dalyje; nurodytiems šio įstatymo 17 straipsnio 1 dalies 1 ir 2 punktuose ir 2 dalyje; taip pat vykdomiems individualią veiklą pagal verslo liudijimą, už kurią jau yra mokamos nustatyto dydžio įmokos.“ Tai tiek, nežinau, ar aiškiai papasakojau, bet esmė yra tokia.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Turėsite proga atsakyti į klausimus. Klausia R. Martinėlis.

R. MARTINĖLIS (LVŽSF). Ačiū, pirmininke. Norėčiau dėl verslo liudijimo, tai čia proporcingai laikui visai logiška būtų, o kaip dėl su individualios veiklos pažymomis dirbančiųjų?

V. AČIENĖ (LVŽSF). Kaip žinote, individuali veikla yra vykdoma dviem būdais, tai yra pagal individualios veiklos pažymą ir pagal verslo liudijimus. Asmenims, kurie vykdo individualią veiklą pagal individualios veiklos pažymą, nėra taip griežtai apribojamos veiklos, jie gali pasirinkti keletą veiklų, tuo tarpu pagal verslo liudijimus yra kitaip – verslo liudijimas išduodamas atskirai kiekvienai veiklai. Tai toks...

PIRMININKĖ. Klausia E. Pupinis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Iš tiesų čia ir Teisės departamentas sako, kad biudžeto įplaukos gali mažėti. Tai nemanote... Aišku, siūlo gauti Vyriausybės išvadą. Bet maždaug kokios ribos galėtų būti, ar yra paskaičiuota, kokios galimybės, maksimaliai ir minimaliai gali būti netektys, juo labiau kad jos pakliūna į savivaldybių biudžetus? Čia vėlgi mes priimame tam tikrus sprendimus be jokio aptarimo su Savivaldybių asociacija ir kuo kompensuojamos bus lėšos? Ačiū.

V. AČIENĖ (LVŽSF). Tokio paskaičiavimo... Aš nemanau, kad tai būtų ženkliai netektis biudžetui, nes įmokos būtų mokamos, tiksliai galbūt būtų atkurtas vadinamasis teisingumas, kad įmoka būtų mokama už tą laikotarpį, kokiam yra išduotas verslo liudijimas. Aš kalbu jau apie kitą verslo liudijimą, jeigu žmogus turi, vykdo kelias veiklas, už vieną moka pastovius mokesčius, ir jeigu jam reikia nuvežti į parodą savo ar kokius nors gaminius, jam reikia dviem savaitėms, maksimumas savaitei, tai už tą laikotarpį ir mokėtų. Tai čia toks kaip teisingumo atkūrimas.

PIRMININKĖ. Klausia A. Matulas.

A. MATULAS (TS-LKDF). Gerbiama kolege, gal jūs vis dėlto domėjotės ir gal galite patikslinti, kiek PSDF biudžetas gali netekti pajamų?

V. AČIENĖ (*LVŽSF*). Nedaug, žinokite, na, tokio tikslaus paskaičiavimo aš nedariau, dabar jums neatsakysiu, bet aš žinau, kad tai yra problema, nes yra stengiamasi apeiti šitą dalyką ir tiesiog nelegaliai dirbama. Tai dėl to, jeigu tai būtų aiškiai reglamentuota, tiesiog žmonėms būtų lengviau.

PIRMININKĖ. Klausia V. Rinkevičius.

V. RINKEVIČIUS. (*LVŽSF*). Ačiū. Mano klausimą beveik paklausė. Koks čia būtų balansas tarp prarastų biudžeto pajamų ir paramos smulkiajam verslui? Kas čia daugiau išloštų ir kur mes čia rastume tą teigiamą vietą?

V. AČIENĖ (*LVŽSF*). Teigiama vieta visų pirma, kad galbūt būtų atkurtas tam tikras teisingumas. Jeigu man reikia verslo liudijimo dviem savaitėms, tai aš už jį ir užsimoku, juo labiau kad tai yra gretima veikla, o ne pagrindinė veikla, tai aš užmoku už tą laikotarpį, kuriuo aš tiksliai naudojuosi. Aišku, būtų daugiau aiškumo ir būtų mažiau nepasitenkinimo, tokio, koks dabar yra visuomenėje.

PIRMININKĖ. Klausia A. Sysas.

A. SYSAS (*LSDPF*). Ačiū, pirmininke. Gerbiama kolege, ar jums teko rengiant šitas pataisas konsultuotis su finansininkais? Noriu priminti, kad Lietuvoje mokesčių sistema sukonstruota principu, kad mes mokesčių įmokas mokame nuo pajamų, ne nuo žmogaus gaunamų pajamų, o visos pajamos yra tiesiogiai susietos (...). Tai jūs dabar siūlote tik vienai grupei daryti išlygą? Kuo yra blogesnės kitos grupės, kurios gali turėti pajamų iš kelių šaltinių ir už visas mokės sveikatos draudimą?

V. AČIENĖ (*LVŽSF*). Jūs ir atsakėte į klausimą, viskas yra paskaičiuota nuo pajamų. Verslo liudijimas yra ne nuo pajamų, yra aiškiai apibrėžta, kaip ir dabar skamba, vienu žodžiu, moka 9 % minimalios mėnesinės algos, galiojančios mėnesį, už kurį mokama įmoka, tai nėra nuo pajamų, tai yra konkreti suma, kuri yra nustatyta.

PIRMININKĖ. Klausia I. Šimonytė.

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Čia neišvengiamai tokio pobūdžio pakeitimai yra susiję su tuo pseudodraudimu sveikatos sistemoje, kurį mes čia žaidžiame pastaruosius 20 metų. Bet kitos grupės, kurios, jeigu turi verslo liudijimą, yra atleistos nuo mokėjimo už visą mėnesį, yra tos grupės, už kurias kas mėnesį yra mokamos įmokos, tai yra samdomi darbuotojai arba valstybės lėšomis draudžiami asmenys. Individualią veiklą vykdydantys asmenys sveikatos draudimo įmoką moka tada, kada deklaruoja pajamas, jas susiskaičiuoja, apskaičiuoja savo veiklos pelną ir toliau susimoka sveikatos draudimą. Kaip jūs užtikrinsite, kad šitie žmonės kiekvieną mėnesį sumokėtų 9 % nuo minimalios mėnesio algos, kad jie turėtų teisę į sveikatos priežiūros paslaugas, jeigu jie mokės tik už kelias dienas?

V. AČIENĖ (*LVŽSF*). Aš ir sakau, kolege, kad dabar tie, kurie turi verslo liudijimus, ir moka kiekvieną mėnesį sistemingai 9 %, taip? Čia kalbama, kai šalia turimo verslo liudijimo jiems reikia dar vieno verslo liudijimo trumpam laikotarpiui. Aš siūlau, kad ta šalia, gretima veikla, kurios prašoma tikrai trumpam laikotarpiui, 15 dienų, kad būtų už tą 15 dienų paraleliai skaičiuojama verslo galiojimo laikotarpiui. Čia yra gretima veikla šalia jau vykdomos veiklos. O pats mokėjimo principas turėtų būti toks analogiškas, koks galioja dabar, tikrai už laikotarpį.

PIRMININKĖ. Dėkoju, kolege, jūs atsakėte į visų klausimus. Vienas už, vienas prieš. R. Šarnickas – už.

R. ŠARNICKAS (*LVŽSF*). Kviečiu šitam įstatymui po pateikimo bent iš dalies pritarti, vis tiek turėsime laiko tobulinti ir svarstyti. Iš esmės tai yra socialiai teisinga kitų mokėtojų atžvilgiu.

PIRMININKĖ. I. Šimonytė – prieš.

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Aš negalėčiau pritarti siūlomam įstatymo projektui, nes, kaip gerbiama kolegė Vida dabar atsakinėjo į mano klausimą, tai arba jinai neskaitė savo įstatymo projekto, arba įstatymo projekte parašyta ne tai, kas buvo norėta parašyti, todėl, kad išimtis yra numatoma visiems asmenims, vykdydantiems individualią veiklą. Tai gali būti ir tie asmenys, kurie vykdo individualią veiklą išsiėmę vadinamąją pažymą, už juos taip pat mokamos nustatyto dydžio įmokos, tačiau metų pabaigoje. Bet kuriuo atveju tas įstatymo projektas, kuris yra pateiktas, nevisiškai yra tas, apie ką kalba projekto iniciatorės. Net jeigu Seimas šiam projektui pritartų, tai tikslinimas to įstatymo projekto yra neišvengiamas. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Balsuojame. Kas po pateikimo pritariate, balsuojate už, kas turite kitą nuomonę, balsuojate prieš arba susilaikote.

Balsavo 93 Seimo nariai: už – 69, prieš – 2, susilaikė 22. Po pateikimo pritariama. Pagrindinis komitetas – Sveikatos reikalų komitetas. Numatomas svarstymas lapkričio 23 dieną.

Replika po balsavimo – A. Salamakinas.

A. SALAMAKINAS (LSDPF). Gerbiamoji pirmininke, Statutas numato, kad ar tai yra išlaidos, ar pajamos, vis tiek reikia Vyriausybės išvados. Siūlau, kad būtų Vyriausybės išvada.

PIRMININKĖ. Ar galime pritari siūlymui, kad reikia Vyriausybės išvados? (*Balsai salėje*) Gerbiamasis S. Jakeliūnas.

S. JAKELIŪNAS (LVŽSF). Kadangi kalbama apie verslo mokesčius, ir Vyriausybės siūlymai, ir mūsų diskusijos yra susijusios su biudžeto ir finansų dalykais, mokestine sistema ir viešaisiais finansais, kaip papildomą komitetą, bent jau kaip papildomą šiuo atveju, siūlau Biudžeto ir finansų komitetą. Ir dėl kitų klausimų, kurie bus šiandien svarstomi.

PIRMININKĖ. Gerbiamieji kolegos, prašome pirmiausia Vyriausybės išvados. Ir papildomas komitetas – Biudžeto ir finansų komitetas. Ar pritariate šioms siūlymams? Pritariate. Dėkoju.

16.22 val.

Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-867 (pateikimas)

Vėl Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto pateikimas. A. Dumbrava.

A. DUMBRAVA (TTF). Ačiū, gerbiamoji pirmininke. Mielieji kolegos, labai trumpai noriu pristatyti įstatymo pataisą. Esmė yra ta, kad nuo 2016 m. rugsėjo 30 d. įsigaliojus Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo pensijų įstatymo tam tikrų straipsnių pataisoms, teisė gauti valstybinę socialinio draudimo pensiją nebesaistoma nuolatinio gyvenimo Lietuvos Respublikoje sąlyga, t. y. ją gauti gali ir gyvenantys Lietuvos Respublikoje užsieniečiai, nesantys Lietuvos nuolatiniais gyventojais. Pavyzdžiui, turintys laikiną leidimą gyventi Lietuvoje. Šiuo metu tokių gyventojų Lietuvoje yra 91 žmogus. Esmė yra ta, kad žmogus, tik atvykęs į Lietuvą ir gavęs leidimą laikinai gyventi Lietuvoje, gauna Lietuvos įstatymų nustatyta tvarka lietuvišką pensiją, tačiau jis nėra draudžiamas sveikatos draudimu. Mano siūlymas yra papildyti ir pakeisti 6 straipsnio 1 dalies 2 punktą ir jį išdėstyti taip, kad „leidimą laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje turintys užsieniečiai, kurie dirba Lietuvos Respublikoje arba kurie dirbo Lietuvos Respublikoje ne trumpiau kaip šešis mėnesius ir yra įsiregistravę Lietuvos Respublikos teritorinėse darbo biržose kaip bedarbiai bei nepilnamečiai jų šeimos nariai arba kurie gauna šio straipsnio 4 dalies 1 punkte nurodytas išmokas“. O tos išmokos yra tai, kad apdraustaisiais, kurie draudžiami valstybės lėšomis, tas 4 straipsnio 1 punktas ir sako, apdraustaisiais, kurie apdraudžiami valstybės lėšomis arba už kuriuos mokamos sveikatos draudimo įmokos pagal šio įstatymo tam tikrus straipsnius, laikomi asmenys, gyvenantys Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka ir gaunantys bet kurios rūšies pensiją ar šalpos kompensaciją. Jie gauna pensiją, vadinasi, jie turėtų būti draudžiami sveikatos draudimu. Labai ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju pranešėjui. Klausia R. Martinėlis.

R. MARTINĖLIS (LVŽSF). Ačiū, pirmininke. Noriu paklausti, kadangi bus draudžiami valstybės lėšomis, kiek tai kainuos biudžetui?

A. DUMBRAVA (TTF). Mano paskaičiavimais, kainuotų apie 50–60 tūkst. eurų.

PIRMININKĖ. A. Matulas.

A. MATULAS (TS-LKDF). Gerbiamasis kolega, dabar išeina taip, kad žmogus, įgijęs teisę į pensiją, bet gyvena kitoje šalyje...

A. DUMBRAVA (TTF). Nes gyvena pas mus, Lietuvoje.

PIRMININKĖ. Atsiprašau, tegul paklausia, jūs paskui atsakysite.

A. DUMBRAVA (TTF). Atsiprašau.

A. MATULAS (TS-LKDF). Nežinau, bet man kyla abejonių, ar žmogus, kuris negyvena Lietuvoje, vien dėl to, kad gauna pensiją, socialinę išmoką, galėtų pretenduoti į draudimą. Man atrodo,

tokių žmonių atsiras daug daugiau tada, ir ne tik kitose šalyse gyvenančių, bet ar tai nebus taikoma, pavyzdžiui, žmonėms, kurie dabar išvykę Lietuvos piliečiai ir gyvena kitur, bet gauna išmokas? Jeigu jie deklaruoja, jie neturi teisės į sveikatos draudimą.

A. DUMBRAVA (TTF). Aš tikrai nelabai supratau klausimo, atsiprašau. Bet vis tiek yra žmonių, kurie atvažiuoja pas savo vaikus, tarkim, kurie gyvena Lietuvoje, galbūt jie po kurio laiko taps nuolatiniais, gaus leidimą nuolat gyventi Lietuvoje arba taps Lietuvos Respublikos piliečiais. Dabar gi jie yra pakabinti, jie neprašė tos lietuviškos pensijos, tiesiog tokie yra įstatymai, tarpvalstybiniai susitarimai, kad kai tik atvažiuoji į Lietuvą, iš karto gauni tą pensiją. Dabar išeina toks nesutarimas, tu pensiją gauni, bet nedraudžiamas draudimu. Kitur tu gydytis negali išvažiuoti todėl, kad tu gauni lietuvišką pensiją, suprantate, jie sako, tu turi Lietuvoje gauti draudimą gydytis ir jie... Arba tada mes turime atimti iš jų lietuvišką pensiją, nesuteikti lietuviškos pensijos ir jie tada kažkur, kur tos šalies piliečiai yra, ten jie gautų ir sveikatos draudimą. Dabar išeina taip, kad žmonės tiesiog pakabinti, jiems nesuteikiamas sveikatos draudimas. Aš nežinau, ar tikrai būtų kokia nors priežastis važiuoti į Lietuvą, nes Lietuvos pensija tikrai nėra kažin kokia didelė, kad jie čia visi pasirinktų tą Lietuvą kaip...

PIRMININKĖ. Dėkoju, kolega, atsakėte į visus klausimus. Norinčių kalbėti dėl viso projekto nėra. Balsuojame. Kas po pateikimo pritariate Sveikatos draudimo įstatymo 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui, balsuojate už, kas turite kitą nuomonę, balsuojate prieš arba susilaikote.

Balsavo 86 Seimo nariai: už – 58, prieš nėra, susilaikė 28. Po pateikimo prirta. Pagrindinis komitetas – Sveikatos reikalų komitetas, papildomas – Biudžeto ir finansų komitetas. Ir lygiai taip pat prašome Vyriausybės išvados, nes reikia numatyti pinigus. Ar galite prirtarti tam? (*Balsai salėje*) Prirtarta. Dėkoju.

16.27 val.

Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-987 (pateikimas)

Dar vienas Sveikatos draudimo įstatymo, tik jau dabar 10 straipsnio, pakeitimo įstatymo projektas. Pateikimas. Kviečiu R. Tamašuniene.

R. TAMAŠUNIENĖ (LLRA-KŠSF). Ačiū, gerbiamoji pirmininke. Mielieji kolegos, teikiame Sveikatos draudimo įstatymo 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą ir siūlome papildyti 10 straipsnį dar viena dalimi – įtraukti asmenį, sulaukusį 75 metų amžiaus, kompensuojant 100 % ambulatoriniam gydymui skirtų kompensuojamųjų vaistų. Susidaręs skirtumas tarp bazinės kainos ir pirkimo kainos siūlomas kompensuoti iš Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto lėšų Vyriausybės nustatyta tvarka. Be abejo, tai būtų pasiūlymas, skirtas mūsų senjorams, kurie vartoja nuolatinis jiems gerą sveikatos būklę palaikančius vaistus. Manau, jie nusipelno, kad jie vis dėlto būtų kompensuojami valstybės, ir skirti tą vaistams skiriamą savo šeimos biudžeto dalį kitiems labai svarbiems jų gyvenimo poreikiams. Tuo pagerinti gyvenimo kokybę. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju pranešėjai. Klausia R. Martinėlis.

R. MARTINĖLIS (LVŽSF). Ačiū, pirmininke. Norėčiau pasakyti, kad jau yra registruotas projektas dėl 80 metų amžiaus ir dabar tik būtų įdomu, kiek biudžetui kainuotų jūsų 75 metų amžiaus pasiūlymas ir ar čia nereikėtų Vyriausybės išvados?

R. TAMAŠUNIENĖ (LLRA-KŠSF). Be abejo, tai kainuos valstybei, bet vis dėlto aš manau, kad čia yra požiūrio klausimas. Visą savo darbingą gyvenimą žmonės mokėjo į Privalomąjį sveikatos draudimo fondą lėšas ir netekę darbingumo, sulaukę senatvės jie turėtų galimybę pasinaudoti tuo, ką sumokėjo per savo darbingą amžių. Mūsų skaičiavimais, tai kainuotų, tiksliai pasakyti negaliu, bet paskaičiavome, kad kainuotų apie 5 mln. eurų per metus. Turime duomenis, kiek bazinės kainos yra kompensuojama vaistų ir medicinos priemonių. Kodėl teikiame dėl 75 metų šitą įstatymą? Todėl, kad manome, kad 80 metų yra šiek tiek diskriminacinis įstatymas, nes vyrai dažniausiai nesulaukia to amžiaus ir nespės pasinaudoti mūsų labai gera lengvata, bet truputį pavėluota, nes Lietuvoje vidutinė gyvenimo trukmė yra 74,7 mėnesiai. Moterys, sulaukusios 65 metų, gyvena dar apie 20 metų, tuo tarpu vyrai tik 14 metų. Todėl galvojame, kad vis dėlto būtų visiems lygesnis mūsų pasiūlymas.

PIRMININKĖ. Klausia A. Vinkus.

A. VINKUS (*LSDPF*). Gerbiamoji kolege, labai ačiū, kad rūpinatės vyrais, iš tiesų jais reikia pasirūpinti, nes vidutinė vyrų gyvenimo trukmė, kiek žinau, 74 metai. Nepritarti jums irgi negaliu, tai sveikintina, tačiau manau, kad tas įstatymas kaip alternatyvus, suprantu, tam pateiktam, nes taip konstatuoja ir Seimo Teisės departamentas. Manau, kad vis tiek reikės Vyriausybės išvados. Vyriausybė priims sprendimą, aš tikiuosi, su rekomendacija mums, Seimui, kaip apsispręsti. Linkiu sėkmės.

R. TAMAŠUNIENĖ (*LLRA-KŠSF*). Aš manau, kad abu projektai bus sujungti ir Vyriausybės išvada atsižvelgs tiek į vieną teikiamą projektą, tiek į kitą. Vis dėlto galvoju, kad mūsų Sveikatos apsaugos ministerijos tarnautojai taip pat akcentuos vidutinę amžiaus trukmę ir galimybę dar pratęsti mūsų senjorų gyvenimo trukmę. Mūsų gyvenimo ilgėjimas – taip pat vienas iš demografinių rodiklių.

PIRMININKĖ. Klausia V. Vingrienė.

V. VINGRIENĖ (*LVŽSF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiamoji pranešėja, ką tik kalbėjome apie diskriminaciją ir nediskriminaciją tam tikrais klausimais, bet aš išties išvelgiu čia diskriminaciją todėl, kad kompensacija tik nuo 75 metų amžiaus. O jūs ką tik minėjote, kad vyrų vidutinė trukmė 64 metai. Taigi žmonės, visą gyvenimą mokėję įmokas, nepasinaudos šita lengvata. Aš manyčiau, kad mes turėtume žiūrėti į tai, kad išėję į pensiją nuo 65 metų, gaudami pensines išmokas, jie taip pat turėtų turėti vienodas lengvatas, nes tame amžiaus tarpsnyje tarp 65–75 metų jie lieka kaip ir nuskriausti tokiu atveju. O visi, na ne visi, dalis sergančiųjų yra ir nuo 60 metų. Manychiau, kad išėjus į pensiją ir reikėtų gauti tas lengvatas.

R. TAMAŠUNIENĖ (*LLRA-KŠSF*). Labai ačiū jums už klausimą. Mūsų vizija į priekį – galėtume galvoti apie tai, tačiau medicina ir sveiko gyvenimo būdo propagavimas taip pat turi teigiamą įtaką amžiaus ilgėjimui. Ir dažniausiai žmonės, sulaukę pensinio amžiaus, dar būna darbingi ir gaudami pensiją dirba, ir gana sėkmingai dirba. Vis dėlto ta kategorija virš 70 iš tikrųjų yra tas laikas, kai mūsų organizmas reikalauja vis daugiau papildomų priemonių gerai sveikatai palaikyti. Galvojame, kad toks sprendimas būtų racionaliausias.

PIRMININKĖ. A. Matulas.

A. MATULAS (*TS-LKDF*). Gerbiamoji kolege, aš suprantu, kad mes turime siekti, kad, pavyzdžiui, jeigu vaistas kompensuojamas šimtu procentu, žmogui sergant kokia pavojinga lėtine liga, kada reikia pastoviai vartoti vaistus, turi būti kompensuojama be priemokų, ką jūs vienu variantu ir siūlote, tai turi būti mūsų siekiamybė. Bet, mano manymu, šiuo įstatymo projektu jūs tik padidinate atskirtį ir neteisybę, nes kuo kaltas žmogus, kuriam 50 metų ir serga liga, dėl kurios reikia nuolatos vartoti vaistus, mokėti priemokas, ir jisai neturi pajamų arba jo pajamos mažesnės negu žmogaus, kuris išdirbo, turi stažą ir gauna pensiją? Ar nemanote, kad vis dėlto Privalomasis sveikatos draudimo fondas, kur dabar yra 19 kategorijų žmonių grupių, kurios turi lengvatas, vis dėlto nėra socialinių problemų sprendimų fondas?

R. TAMAŠUNIENĖ (*LLRA-KŠSF*). Ačiū. Jūs paminėjote, kad žmonės, sulaukę 50, dažniausiai dirba ir jų pajamos yra šiek tiek kitokios negu senatvės pensija. Tuo tarpu virš 70 metų – tai yra amžius, kada iš tikrųjų atsisakoma darbinės veiklos ir gaunama išskirtinai tik pensija. Padengti visas būtinas gyvenimo išlaidas (komunalinės paslaugos, maisto prekės ir vartojami vaistai) sudaro nemažą to žmogaus dienos ar mėnesio krepšelio dalį, ir būtent šitai amžiaus grupei reikėtų skirti deramą dėmesį. Tuo tarpu 50 metų, jūs dabar replikuojate iš vietos, jei jis nedirba, tuomet gauna socialines išmokas ir t. t. Mes turime paskatinti, kad vis dėlto 50 metų nėra tas amžius, kada žmogus negalėtų būti naudingas visuomenei ir dirbti, mano įsitikinimu.

PIRMININKĖ. Ir D. Kaminskas.

D. KAMINSKAS (*LVŽSF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiamoji kolege, vis dėlto lyginant tuos du projektus, kur 80 metų ir jūsų teikiamas, jūsų teikiamas projektas apima didesnę žmonių apimtį. Jūsų numatyta, kad PSDF biudžeto pareikalaut tik 5 mln., tuo tarpu mūsų skaičiavimu, ką mes klausėme su ligonių kasomis, mažesnei apimčiai, t. y. 80, buvo paskaičiuota 10 mln. Iš kur toks?.. Kaip jūs sugebėjote sumažinti didesnei?..

R. TAMAŠUNIENĖ (*LLRA-KŠSF*). Labai paprastai – pasikeitus valiutai. Jūsų nustatyta litais, o mano eurais. Taip, aš pasitikrinau.

PIRMININKĖ. Dėkoju, kolege, atsakėte į visus klausimus.

R. TAMAŠUNIENĖ (LLRA-KŠSF). Ačiū. Labai prašau palaikyti po pateikimo.

PIRMININKĖ. J. Olekas nori kalbėti už.

J. OLEKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamoji posėdžio pirmininke. Aš galvoju, gerai, kad rūpinamės pacientais, ypač vyresniais, bet daugiau kreipčiausi į Seimo vadovybę pažiūrėti, kaip mes dirbame. Įstatymas dėl tokio pakeitimo jau buvo užregistruotas. Čia yra dėl to įstatymo vietoj 80 metų – 75 metai. Mano nuomone, mes turėtume svarstyti abu įstatymus ir rinktis, ką galime padaryti, nes jau kelintą kartą, ne tik šiuo atveju, atsiranda naujas įstatymas, kuris analogiškas užregistruotam ir kaip pataisa. Po pritarimo, aš manau, pritarkime, bet šiaip dėl mūsų bendro darbo pagerinimo tikrai turėtume susitarti, kad tokių dalykų nebūtų, nes nekorektiška kai kurių bičiulių, mūsų kolegų atžvilgiu, kai taip esame padarę. Ačiū.

PIRMININKĖ. Balsuojame. Kas pritariate po pateikimo Sveikatos draudimo įstatymo 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui, balsuojate už, kas turite kitą nuomonę, balsuojate prieš arba susilaikote.

Balsavo 87 Seimo nariai: už – 79, prieš nėra, susilaikė 8. Pritarta po pateikimo. Pagrindinis komitetas – Sveikatos reikalų komitetas, papildomas – Biudžeto ir finansų komitetas. Prašome Vyriausybės išvados kaip ir dėl kitų Sveikatos draudimo įstatymo straipsnių pakeitimų. Svarstymas numatomas lapkričio 23 dieną.

16.39 val.

Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 2, 26, 30, 31, 33, 34, 39 straipsnių ir V skyriaus pavadinimo pakeitimo, 36 ir 37 straipsnių pripažinimo netekusiais galios ir Įstatymo papildymo 34¹, 34² ir 34³ straipsniais įstatymo projektas Nr. XIII P-793(3) (pateikimas)

Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 2, 26, 30, 31, 33, 34, 39 straipsnių ir V skyriaus pavadinimo pakeitimo, 36 ir 37 straipsnių pripažinimo netekusiais galios ir įstatymo papildymo 34¹, 34² ir 34³ straipsniais įstatymo projekto pateikimas.

Kviečiu R. Šalaševičiūtę.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (LSDPF). Gerbiama posėdžio pirmininke, gerbiami kolegos, šio įstatymo projektu siekiama įtvirtinti, kad sveikatos priežiūros įstaigoms, vaistinėms, teikiančioms sveikatos priežiūrą, kompensuojamoms iš Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto lėšų, pažeidusioms sveikatos priežiūros paslaugų teikimo ir jų išlaidų apmokėjimo PSDF biudžeto lėšomis reikalavimus, vaistų, medicinos pagalbos priemonių skyrimo, išdavimo reikalavimus, kiltų ne civilinė atsakomybė iš sutarčių, sudarytų su teritorinėmis ligonių kasomis, bet administracinė atsakomybė, nustatyta įstatyme. Noriu atkreipti dėmesį, kad šiuo metu tiek Vilniaus apygardos administracinis teismas, tiek Vyriausiasis administracinis teismas jau faktiškai yra suformavę praktiką, kad būtent tokia atsakomybė ir turėtų atsirasti įstaigoms, vaistinėms, nesilaikančioms įstatymų reikalavimų.

Valstybinė ligonių kasa prie Sveikatos apsaugos ministerijos ir teritorinės ligonių kasos yra privalomai sveikatos draudimą vykdančios institucijos, todėl privalo užtikrinti, kad privalomuoju sveikatos draudimu apdraustiems asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimas, vaistų, medicinos pagalbos priemonių skyrimas, išdavimas atitiktų teisės aktuose nustatytus reikalavimus, tačiau šiuo metu pagal galiojančius Sveikatos draudimo įstatymą, Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymą, Sveikatos sistemos įstatymą, Valstybinė ligonių kasa ir teritorinės ligonių kasos, atliekančios valstybinę sveikatinimo veiklos kontrolę, nustatančios pažeidimus, neturi įgaliojimų sveikatos priežiūros įstaigoms, vaistinėms taikyti jokių priemonių. Galimas tik išpėjimas dėl įstaigos ar vaistinės veiklos trūkumo.

Atkreipiu dėmesį, kad teritorinių ligonių kasų priimti sprendimai yra viešojo administravimo subjekto priimti individualūs administraciniai aktai, tokie, kokie yra privalomi ūkio subjektui, įstaigai, vaistinei, kurią tikrina. Šiuo metu teritorinės ligonių kasos ir įstaigos sutartyse įrašoma tik netesybos. Todėl įstaigoms kyla tik sutartinė atsakomybė, dėl ko abi šalys lygiomis teisėmis sprendžia ginčą bendros kompetencijos teisme, o to neturėtų būti.

Įstatymo projektu siūloma nustatyti, kokias konkrečias poveikio priemones gali taikyti Valstybinė ligonių kasa ir teritorinės ligonių kasos. Siūloma nustatyti, kokias ekonomines sankcijas, baudas jos gali taikyti sveikatos priežiūros įstaigoms. Taikytinų poveikio priemonių skyrimo ir jų vykdymo tvarka siekiama įtvirtinti sveikatos priežiūros įstaigų, vaistinių, vykdančių privalomąjį sveikatos draudimą, atsakomybę už teisės aktų pažeidimus.

Atkreipiu dėmesį, kad pagal Lietuvos Respublikos alkoholio kontrolės įstatymą, Viešųjų pirkimų įstatymą, Konkurencijos įstatymą, Vartojimo kreditų įstatymą, Finansinių ataskaitų įstatymą ir daugumą kitų įstatymų yra nustatytos baudos, ir priima sprendimus būtent įstaigos, vykdančios subjekto priežiūros teises. Todėl aš manau, kad Valstybinė ligonių kasa turėtų turėti teisę taikyti ir baudas.

Įstatymo projekte yra patikslintas TLK sudaromų sutarčių objektas. Įstatymo projektas taip pat papildo TLK ir VLK funkcijas, suteikiantis teisę taikyti poveikio priemones po kontrolės procedūrų, nustato baudų dydžio skyrimo ir įvykdymo tvarką. Be to, projektu naikinami du straipsniai. Yra naikinama Medicininio audito komisija, kuri faktiškai niekada nevykdė jokios veiklos, ir naikinama Taikinimo komisija, kurios sprendimai nėra privalomi teritorinėms ligonių kasoms kaip viešojo administravimo subjektams, todėl tie, kurie kreipiasi į Taikinimo komisiją, yra klaidinami.

Manome, kad Valstybinė ligonių kasa ir teritorinės ligonių kasos gali ir privalo turėti valdinius įgaliojimus, nes tik šioms institucijoms yra suteikti įgaliojimai įgyvendinti privalomąjį sveikatos draudimą. Atkreipiu dėmesį, kad ligonių kasos yra Lietuvos apdrausitojo garantas, kad, jam prireikus gydymo, bus suteikta valstybės laiduojama nemokama sveikatos priežiūra, ir todėl dauguma pažeidimų yra susiję su iš pacientų imamomis neteisėtomis priemokomis ir kitais pažeidimais, kai būtent pacientai nukenčia finansiškai.

Dar noriu atkreipti dėmesį į tai, kad per 2016 metus, nors patikrinta buvo tik 2 % asmens sveikatos priežiūros įstaigų ir vaistinių, žala valstybei, t. y. Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžetui, buvo nustatyta beveik milijonas eurų – 686,7 tūkst. eurų. Galiu atkreipti dėmesį, kad taikytų baudų skaičius buvo nemažas: Vilniaus teritorinė ligonių kasa taikė 1 tūkst. 450 eurų baudų, Kauno – 1 tūkst. 740 eurų, Panevėžio TLK – 2 tūkst. 610 eurų ir t. t. Baudų buvo išieškota, nes yra ap sunkintas išieškojimas, tik 8 tūkst. 990 eurų.

Aš manau, kad paciento naudai mes tikrai turėtume pritarti šio įstatymo projektui. Atkreipiu dėmesį ir į tai, kad šiandien mes svarstome jau trečiąjį variantą, nes visus tris kartus buvo atsižvelgta į Teisės departamento išvadas ir šiandieninis projektas visiškai atitinka Teisės departamento pareikštas pastabas ir pataisytas pagal jų reikalavimus.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia R. Martinėlis.

R. MARTINĖLIS (LVŽSF). Ačiū, pirmininke. Aš galvoju, ar nemanote, kad TLK neturėtų būti ta institucija, kuri vienašališkai spręstų dėl baudų. Turėtų būti derybos su sutarties šalių objektais ir žala, žalos atlyginimas ir baudų skyrimas yra du skirtingi objektai. Galbūt santyčiai tarp valstybinio sektoriaus daugiausia yra ir ta žala PSDF biudžetui paprastai yra padaroma nepiktybiško dokumentų tvarkymo, sakykime, klaidų atveju. Aš manau, kad gal čia baudos išvis neturėtų būti taikomos, o būtų tik atlyginama žala PSDF biudžetui.

Ir noriu jūsų dar paklausti dėl 9 punkto, kur yra rašoma, kad sprendimo apskundimas nesustabdo jo vykdymo. Tai ar jūs galvojate, kad čia yra labai teisinga formuluotė?

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (LSDPF). Pirma aš mėginsiu atsakyti jums dėl žalos atlyginimo. Turbūt jūs supratote iš aiškinamojo rašto, kad apskritai mes turime kalbėti, kaip yra padaroma žala, tai yra žala, tai, ką prarado pacientas ir apskritai prarado Privalomojo sveikatos draudimo fondas. Žala yra išieškoma būtent bendros kompetencijos teismuose per ieškinius, ir teritorinės ligonių kasos faktiškai geranoriškai beveik... Labai nedaug, nedidelis procentas gydymo įstaigų atlygina padarytą žalą, todėl sukasi teismų karuselė.

Numatytos baudos (ten yra trys kategorijos baudų) apima padarytą žalą, kad būtų atlyginta žala per baudas, plius kiekvienu skirtingu atveju yra pridėta skirtingas dydis, priklausomai nuo baudos padaryto pažeidimo. Šiuo metu, į ką noriu atkreipti dėmesį, tos baudos, kurias skiria teritorinės ligonių kasos (jos yra įgaliosos kai kuriais atvejais skirti baudas ir labai konkrečiai yra įvardinti pažeidimai Administracinių bylų teisenos įstatyme), šios baudos nukeliauja į valstybės biudžetą. Todėl Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžetas, iš kurio visi apdraustieji turi

gauti nemokamas paslaugas, išskyrus tada, kada pats pasirenka mokamas paslaugas pagal atskirus kriterijus, biudžetas šiomis lėšomis nepasipildo.

Todėl esminis momentas yra tas, kad suteiktume teisę, kaip ir kitoms, aš paminėjau daugelį įstatymų, kuriems...

PIRMININKĖ. Gerbiama pranešėja, jūs labai ilgai kalbate.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (LSDPF). Aš labai noriu aiškiai atsakyti, nes...

PIRMININKĖ. Bet Seime yra reglamentas.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (LSDPF). Gerai, viskas.

PIRMININKĖ. Jūs, atsakydama į klausimą, galite kalbėti tik dvi minutes.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (LSDPF). Supratau.

PIRMININKĖ. Yra kitų norinčių klausti.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (LSDPF). Ačiū.

PIRMININKĖ. Klausia A. Norkienė.

A. NORKIENĖ (LVŽSF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiama pranešėja, sakykite, jūs manote, kad yra poreikis griežčiau ir konkrečiau reglamentuoti teritorinių ligonių kasų ir Valstybinės ligonių kasos įgaliojimus? Ar manote, kad šiuo metu tie įgaliojimai yra nepakankami ir gal tiesiog turite duomenų, kad yra daug sveikatos priežiūros įstaigų, vadinamųjų pažeidėjų, ar ta situacija nėra pakankamai kontroliuojama? Kokia jūsų nuomonė?

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (LSDPF). Rengiant projektą buvo remiamasi teismų praktika, kaip minėjau, kur aiškiai nurodoma, kad tai yra administracinis aktas, turi būti administracinis aktas, turi būti įteisintas įstatyme, nes dabar net administraciniai teismai negali priimti tinkamų sprendimų, nes įstatymu nėra reglamentuota, o sutartyse neįvardijama viskas, kas turėtų atsirasti. Iš tikrųjų baudų sumas, kiek skyrė ir kokia žala padaryta, aš jums įvardijau. Nemanau, kad visos įstaigos, ypač gydymo įstaigos ir vaistinės, piktybiškai elgiasi. Iš tikrųjų turbūt ne, bet ne visada vienu ar kitu momentu galbūt net žinoma ar tiesiog nėra suinteresuotumo laikytis teisės akto reikalavimų ir užtikrinti tokias paslaugas, kokias pacientas turėtų gauti.

PIRMININKĖ. Klausia A. Matulas.

A. MATULAS (TS-LKDF). Gerbiama ministre... Šiuo metu mes su kolega R. Žemaitaičiu esame apskundę Vyriausiajam administraciniam teismui kai kuriuos Ligonų kasų vadovo įsakymus, ministro įsakymus dėl galimybės išieškoti, nustatyti tam tikras žalas, skirti baudas. Teismas įvyko ir nuosprendį skelbs spalio 5 dieną. Ar nemanote, kad vis dėlto jeigu ir bus pritarta po pateikimo, reikėtų laukti ir tada bus aiškiau, kokia praktika mums čia reikėtų vadovautis, kaip jūs manote?

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (LSDPF). Gerbiamas kolega, mes kaip tik ir kalbėjome, kad mano projekto rengimo metu teismų praktikoje ir buvo viena iš bylų, t. y. jūsų byla, jūsų kreipimasis. Mano žiniomis, yra įvardijama būtent ta pati problema, kad nėra įstatymo, yra sutartys, o pagal tas sutartis, kas yra numatyta, išieškoti žalą faktiškai yra nerealu. Tikrai buvo pasiremta ir jūsų su kolega R. Žemaitaičiu ieškinio pareiškimu.

PIRMININKĖ. Ir A. Armonaitė.

A. ARMONAITĖ (LSF). Gerbiama kolege, dėkoju už išsamų pristatymą. Aš noriu galbūt papildyti R. Martinėlio klausimą, manau, ne visai užteko laiko atsakyti ir tų argumentų norėtusi išgirsti daugiau dėl nuostatos, kuri yra šiame projekte, jog sprendimo apskundimas nesustabdo jo vykdymo, jeigu teismas nenustato kitaip, jog skundas nesustabdo vykdymo. Gal galėtumėte tiksliau pasakyti argumentus, kodėl yra įdėta tokia nuostata? Dėkoju.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (LSDPF). Iš principo tai yra tokia bendra nuostata, kuria kaip teisine priemone yra naudojamosi, tačiau, kaip matote iš įstatymo projekto, vykdymas turi gana ilgus terminus. Gali vykdyti net iki šešių mėnesių, o esant aplinkybėms vykdymas gali būti pratęsiamas. Todėl manau, kad toks reglamentavimas yra teisingas įvertinant teritorinių ligonių kasų vykdomą veiklą ir įvertinant tai, kad Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžetas turi turėti tas lėšas, kurias valstybė skiria, ir jos turi būti naudojamos racionaliai ir ekonomiškai.

PIRMININKĖ. Ačiū. Jūs atsakėte į visus klausimus. Motyvai dėl viso. J. Olekas – už.

J. OLEKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiami kolegos, iš tikrųjų mes čia susiduriame su dviem problemomis. Viena, kai yra padarytos kokios nors žalos privalomajam sveikatos

biudžetui, na, iš pacientų paimant tam tikrus mokėjimus ar kitus dalykus, ką, man atrodo, tikrai reikia sutvarkyti, kad taip nebūtų. Kita vertus, kartais medikai labai geranoriškai padaro daugiau, negu jiems šiuo metu leidžia egzistuojančios tvarkos, ir po to iš jų bandoma išieškoti Valstybinės ligonių kasos arba Privalomojo sveikatos draudimo fondo nuostolius. Aš manau, kad visi tie dalykai turėtų būti reglamentuojami ne kokiais nors kitais sprendimais, bet įstatymu, ir čia tie variantai yra siūlomi.

Dėl to, ką mūsų kolega A. Matulas sako, kad galbūt teismo sprendimas bus vienoks ar kitoks ir jis darys įtaką mūsų galutiniam sprendimui. Aišku, tai yra labai svarbu, todėl aš siūlau dabar po pateikimo pritarti, bet jo svarstymo stadijos ir priėmimo nevykdyti, kol neturėsime galutinio teismo sprendimo. Tada mes galėsime apsispręsti turėdami omeny, ką teismas nusprendė. O šiandien po pateikimo kviečiu pritarti.

PIRMININKĖ. A. Matulas – prieš.

A. MATULAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, aš nesu prieš, bet užsirašiau, kadangi niekas nebuvo užsirašęs, ir išsakysiu motyvus, kodėl šią problemą reikia spręsti kompleksiskai. Pavyzdžiui, ligonių kasa išieško baudas iš šeimos gydytojo, kuris, sakykime, išrašė būtiną receptą, dėl kurio žmogui tikriausia gręstų pavojus gyvybei. Pavyzdžiui, po gydytojo kardiologo konsultacijos leista skirti trim mėnesiams tam tikrus vaistus ir po trijų mėnesių šeimos gydytojas siūnčia pakartotinai į kardiologo konsultaciją, o jį užrašo konsultacijai po dviejų mėnesių. Per tuos du tarpus šeimos gydytojas, gelbėdamas žmogaus gyvybę, išrašo tą receptą, ir ligonių kasa pripažįsta, kad yra padaryta žala, ir išieško iš šeimos gydytojo. Yra kitų aplinkybių. Pavyzdžiui, žinome, kad įkainiai yra nerealūs. Kodėl šiandien įstaigos klimpsta į finansines skolas, ypač mažosios įstaigos, rajonų ligoninės, dėl ko privačios įstaigos ima papildomą priemonę? Todėl, kad įkainiai yra visiškai nerealūs.

Manau, kad reikia kompleksiskai, kolegos, spręsti šią problemą, atsisakyti daugybės nereikalingų biurokratinių suvaržymų, nenormalių suvaržymų, dėl ko šeimos gydytojai ir kiti medikai negali gydyti savarankiškai pacientų, turi rašyti pigiausią vaistą, turi skirti vaistą trim mėnesiams ar šešiem mėnesiams, nors mato, kad yra efektas, ir jis vis tiek privalo siųsti konsultacijai. Teisybės dėlei reikia pasakyti, kad ne šitos ministerijos vadovybės dauguma suvaržymų yra įvesta, bet nusistovėjo tokia praktika, kad per kelias kadencijas tų suvaržymų yra labai daug, ir reikia išbiurokratinti tą sistemą.

Aš tikrai nesu prieš, kolegos, bet dar kartą sakau, kad šią problemą reikia spręsti kompleksiskai. Vien tik suteikę įstatymu teisę nustatyti baudas ir išieškoti žalas, mes tiesiog kai kurias įstaigas priversime bankrutuoti arba privačias neteikti paslaugų.

PIRMININKĖ. Balsuojame.

Balsavo 71 Seimo narys: už – 55, prieš nėra, susilaikė 16. Po pateikimo pritarta.

Pagrindinis komitetas – Sveikatos reikalų komitetas. Numatomas svarstymas lapkričio 23 dieną. Papildomas – Biudžeto ir finansų komitetas. Pritariate?

Noriu atsiklausti gerbiamosios R. Šalasevičiūtės, ar jums neatrodo, kad čia reiktų Vyriausybės išvados? (*Balsai salėje*) Bet čia būtų įdomi ir Sveikatos apsaugos ministerijos pozicija. (*Balsai salėje*) Ar sutinkate, kad turėtų būti Vyriausybės išvada? Dėkui. Prašau. S. Jakeliūnas.

S. JAKELIŪNAS (LVŽSF). Tai nėra vis dėlto daugiau su finansais, tai daugiau techniniai dalykai, manau, kad Biudžeto ir finansų komiteto šiuo atveju nebūtina kaip papildomo.

PIRMININKĖ. Biudžeto ir finansų komitetas atsisako. (*Balsai salėje*) Tai pritariame, jeigu komitetas mano, kad jiems nereikia. Gerai. Tada lieka tik Vyriausybės išvada. Dėkoju.

Dar vienas... Prašau. A. Armonaitė.

A. ARMONAITĖ (LSF). Aš siūlyčiau kaip papildomą komitetą įtraukti Teisės ir teisėtvarkos komitetą, nes čia yra kalbama apie baudas, apie teisinį reguliavimą, ir kai kurias nuostatas iš tikrųjų, manau, būtų prasminga įvertinti. Aš nežinau, ką pats komitetas galvoja, bet taip iš pirmo žvilgsnio atrodo.

PIRMININKĖ. Gerbiamas J. Sabatauskas purto galvą, kad nereikia. Ar aš teisingai suprantu? Aš manau, kad jeigu bus Sveikatos apsaugos ministerijos ir Vyriausybės išvada, ta išvada ir bus kompetentinga, ir mes galėsime čia, Seime, apsispręsti. Gal iš tikrųjų nereikia Teisės ir teisėtvarkos komiteto? Jūs reikalaujate, gerbiama Aušrine, balsuoti? Gal Seimas nori? Ar norite, kad būtų

Teisės ir teisėtvarkos komitetas, kaip papildomas komitetas, svarstant šį klausimą? Komiteto pirmininkas nemato prasmės. Gerai. Tada šį klausimą baigėme.

17.01 val.

Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo Nr. I-1367 2, 10, 16, 20, 27 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-3579(3) (pateikimas)

Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo 2, 10, 16, 20, 27 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto pateikimas. A. Matulas.

A. MATULAS (TS-LKDF). Gerbiama pirmininke, gerbiami kolegos, antrą kartą bandau teikti pataisytą įstatymo projektą. Vienas iš sveikatos reformos tikslų – optimizuoti įstaigų, ypač stacionarinių įstaigų, tinklą, geriau valdyti pacientų srautus. Mano manymu, tai būtų galima efektyviau padaryti, jeigu įstaigos steigėju, dalininku galėtų būti ne tik savivaldybė, Sveikatos apsaugos ministerija arba valstybė ir Sveikatos apsaugos ministerija su aukštosiomis mokyklomis, bet ir savivaldybės kartu su valstybe arba Sveikatos apsaugos ministerija. To nori keletas rajonų. Pavyzdžiui, Kupiškio ligoninė nori prisijungti. Žinau, savivaldybė yra išreiškusi norą prisijungti prie Panevėžio ligoninės ir įgyti tam tikras dalininko teises. Tai būtų labai racionalu, sumažėtų savarankiškų stacionarinių įstaigų ir būtų galima labai gražiai reguliuoti pacientų srautus: atlikus sudėtingesnes procedūras, operacijas Panevėžio ligoninėje, pabaigti gydymą būtų galima perkelti į savo filialą, o, pavyzdžiui, Kupiškio žmonės, Kupiškio savivaldybė turėtų tam tikras teises svarstant klausimą dėl paslaugų, dėl kitų dalykų.

Aš prašyčiau jūsų pritarti po pateikimo ir paprašyti Vyriausybės nuomonės, nes iš esmės tai labai padėtų ir būtų netgi efektyvesnė priemonė, negu iki šiol buvę surengti keturi restruktūrizavimo etapai. Noriu pasakyti, kad tai įvyktų savanoriškumo pagrindu, jeigu pritartų savivaldybių taryba ir jeigu pritartų Vyriausybė savo nutarimu.

PIRMININKĖ. Klausia R. Martinėlis.

R. MARTINĖLIS (LVŽSF). Ačiū, pirmininke. Iš principo pasiūlymas yra labai geras ir aš tikrai pritariu jam. Tikrai aš turiu vieną tokią abejonę dėl santykio. Kokiu santykiu steigėjai būtų, sakykime, savivaldybė ir ministerija arba tarp savivaldybių, nes įstaigos yra skirtingo lygio? Atitinkamai, kaip jūs minėjote, Panevėžys ir Kupiškis, jie, kiek aš žinau, ir dabar nesutaria. Jie nori 50 su 50 – Kupiškis, o Panevėžys, kad jų dalis būtų didesnė, kad jie sprendimus priimtų, nes jų ir darbo apimtys, ir struktūra, ir įstaiga didesnė. Aš norėčiau pasiklausti, ar nereikėtų į įstatymo projektą įrašyti santykio? Kadangi ir dabar, kai savivaldybės turi 100 %, tai iš principo strateginių sprendimų niekas čia negali priimti. Jeigu bus 50 su 50, irgi čia sprendimų niekas nepriims. Bus eilinė pato situacija. Koks jūsų pamąstymas šita tema?

A. MATULAS (TS-LKDF). Galima galvoti, bet aš manau, kad turėtų būti santykis atsižvelgiant į turimą turtą arba suteiktų paslaugų skaičių ir panašiai. Neturėtų, matyt, maža įstaiga turėti tokias pačias teises, kaip ir sakiau, pavyzdžiui, Panevėžio variantas. Bet šiuo atveju viskas vyktų savanoriškumo pagrindu. Jeigu Kupiškio savivaldybė norėtų išsaugoti ligoninę, norėtų turėti tinkamą paslaugų srautą, slaugos, geriatrijos, kitų paslaugų, ji akivaizdžiai tai užsitikrintų, nes šandien išties savivaldybės, kai kurios stacionarinės įstaigos susiduria su problema, kad dėl mažėjančio gyventojų skaičiaus tiesiog tų paslaugų neįvykdo. Dabar sako – kelkit atlyginimus ir panašiai, bet yra objektyvios priežastys, nes srautas mažėja ir jos tų paslaugų nesuteikia, tų pinigų nepaima. Čia, manau, būtų labai tinkamas variantas Lietuvai optimizuoti įstaigų tinklą.

PIRMININKĖ. Klausia A. Vinkus. Nematyti. D. Kaminskas.

D. KAMINSKAS (LVŽSF). Ačiū, gerbiama kolege. Gerbiamas kolega, norėčiau išgirsti apskritai jūsų požiūrį į tai, jeigu, sakysim, antro lygio gydymo įstaigos būtų apskritai dvigubo pavaldumo, tai valstybės ir savivaldybių. Kaip minėjo gerbiamas R. Martinėlis, būtent tas santykis, koks iš tikrųjų jis turėtų būti?

A. MATULAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, atkūrus valstybę, buvo tokia strategija, kad stacionarinių įstaigų steigėju negalėjo būti savivaldybė. Tai yra turėjo būti apskritys arba valstybė, Sveikatos apsaugos ministerija. Deja, keičiantis politiniams vėjams, ministrams, kurie keičiasi lygiai

kas metai ir penki mėnesiai, atsitiko taip, kad steigėju tapo ir savivaldybės. Tokiu atveju optimizuoti įstaigų tinklą pasidarė labai sudėtinga. Kiekviena savivaldybė... Žiūrėkite, kad ir ta pati Klaipėdos universitetinė ligoninė, kuri yra savivaldybės lygio, o teikia aukšto trečiojo lygio paslaugas. Ar tai yra normalu? Įstatymas iš esmės to neleidžia. Čia atsirastų galimybė išlaikyti tą įstaigą ir savivaldybėms, bet kartu steigėju galėtų būti būtent Sveikatos apsaugos ministerija ir tada mes teisiškai lyg ir galėtume pateisinti. Jeigu jūs pateiksite siūlymą, kad visų rajonų įstaigų steigėjas būtų tik valstybė, kaip jūs sakėte, dvigubas pavaldumas... Bet tai vėlgi būtų atsisakoma savanoriškumo principo. Aš manau, kad čia politiškai būtų didelis skandalas. Mes šiandien kelių įstaigų steigėjų negalime įtikinti, kad perduotų įstaigas ministerijos pavaldumui. Tai geranoriškai praeitą kadenciją atliko tik Kauno savivaldybė. Manau, kad tai yra geras žingsnis, nes savivaldybės turi rūpintis visuomenės sveikata, pirmine sveikatos priežiūra. Bet jeigu jūs tai ryšitės daryti, būsite šaunuolis.

PIRMININKĖ. Klausia P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (TTF). Gerbiamas pranešėjau, man kyla mintis, ar jūs nemanytumėte, kad taip pat galima daryti reorganizaciją, ypač mažesnėse savivaldybėse, kad, pavyzdžiui, yra pirminės sveikatos priežiūros centrai – poliklinika ir ligoninė, sujungti administravimą, padaryti vieną įstaigą, pavaldžią savivaldybei? Sumažėtų administracinių resursų, užtektų vieno vyriausiojo gydytojo, vieno vyriausiojo buhalterio ir panašiai. Čia savivaldybė tokiu atveju galėtų taupyti lėšas. Kaip jūs matytumėte? Čia gal nėra visiškai susiję su projektu, bet jeigu būtų leista savivaldybėms sujungti poliklinikas su ligoninėmis ir padaryti vieną administraciją, vieną valdymą?

A. MATULAS (TS-LKDF). Išties, kolegos, aš daug galėčiau pasakoti, dėl ko buvo atskirti lygiai ir jų valdymas. Iš esmės tai buvo padaryta teisingai, bet dabar, 28 nepriklausomos Lietuvos metais, akivaizdu, kad situacija pasikeitė ir būtų galima daryti – leisti sujungti įstaigas, jeigu būtų patvirtintas ir įteisintas mažosios ligoninės statusas. Ta prasme, kad rajonų ligoninių, kurių dabar jau yra, atrodo, 12 ar 14, kurios teikia tiktai slaugos, palaikomojo gydymo, terapines paslaugas, įtvirtinti mažosios ligoninės statusą ir tokiu būdu būtų galima jungti valdymą, leisti įstaigoms jungtis su pirminės sveikatos priežiūros. Kitokiu atveju, jeigu įstaigos teikia antro lygio daugiaprofilines paslaugas, be abejonės, sujungus įstaigas pacientų srautas visada bus užtikrintas, nes ir kai aš dirbau vyriausiuoju gydytoju prieš daug metų...

PIRMININKĖ. Kolega, trumpinkite atsakymą.

A. MATULAS (TS-LKDF). Baigiu. Darbą pradėdavau nuo to – klausdavau ligoninės, ar jūs pacientų turite pakankamai, sako, ne, mažai, tada atsisuki į pavaduotoją poliklinikai ir sakai, kad šiandien būtų tų ligonių tiek, kiek reikia. Yra variantas, jeigu įstaiga įgyja mažosios ligoninės statusą su mišriu finansavimu, tokiu būdu valdymą sujungti galima. Tai mano nuomonė.

PIRMININKĖ. Klausia R. Šalaševičiūtė.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (LSDPF). Gerbiamas kolega, jūs neįvardijote teikdamas projektą, kad faktiškai jau yra taip dirbančių įstaigų – Skuodo ligoninė kaip filialas Klaipėdos respublikinės. Tikrai daug tokių įstaigų buvo pareiškusios norą dar man dirbant ministre, todėl aš tikrai pritarsiu projektui, nes tai yra neišvengiama ir būtina.

Man būtų labai įdomu išgirsti jūsų nuomonę. Jūs jau porą kartų sakėte apie optimizavimą. Kiek iš tikrųjų tai galėtų, aš manyčiau, teigiamai paveikti ketvirtąjį asmens sveikatos priežiūros įstaigų pertvarkos etapą? Mes susidūrėme su skyrių uždarymu, faktiškai uždaroma, ir su kitais tokiais veiksniais, dėl kurių savivaldybių gydymo įstaigos nėra labai patenkintos.

A. MATULAS (TS-LKDF). Gerbiama ministre, jūs visiškai teisi, aš to nepasakiau, nes *de facto* veikia Skuodo, Akmenės savivaldybių, tiek Klaipėdos jūrininkų ligoninė, tiek dabar nepamenu, buvusi apskrities ligoninė, kaip dabar jinai vadinasi, jinai jau iš esmės integravosi.

Ir dar viena problema labai efektyviai išsprendžiama – kiekvieną dieną vyksta mikroautobusiukas su gydytojais konsultantais, atrodo, į Skuodą. Tokiu būdu žmonėms yra prieinamos kitų specialistų paslaugos, nes didžioji įstaiga savo filialu suinteresuota, tas paslaugas suteikti arčiau žmonių ir vietoje.

Dėl ketvirto etapo aš noriu pasakyti, kolegos, kad skyrių uždarymas jokio finansinio efekto neduoda. Prieš tai dirbo keli ministrai, kurie sakė, čia milijonus sutaupysime. Ta paslauga vis tiek

kitoje įstaigoje turi būti suteikta. O efektą gali duoti tiktai arba įstaigų stambinimas, arba įstaigų uždarymas. Jeigu kas nors išdrįsite pasakyti, kurią įstaigą galima uždaryti, vėlgi būsite šaunuo-liai, bet įvesti tokio savanoriškumo variantą, kai protingai mažinančios savivaldybės nori išsaugoti savo stacionarines paslaugas ir sujungti su stambesne įstaiga, išties pasitarnautų, kad ketvirtas restruktūrizacijos etapas įvyktų efektyviau.

PIRMININKĖ. V. Kamblevičius.

V. KAMBLEVIČIUS (TTF). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas kolega, jūs paminėjote gerą Kupiškio ir Panevėžio pavyzdį, panašiai kaip kalbėjo R. Šalaševičiūtė. Kiek daugiau tokių Respublikoje skyrių norėtų pasiekti tokiu pavyzdžiu kaip Kupiškio ir Panevėžio?

Bet aš dar noriu jūsų paklausti, o kaip tada regioninė politika?

A. MATULAS (TS-LKDF). Kiek tokių rajonų savivaldybių būtų, aš šiuo metu nežinau. Manau, kad gerai išaiškinus, jeigu mes priimtume įstatymą, gerai pasišnekėjus, išaiškinus tą situaciją, atsirastų norinčių daugiau. O čia būtent ir yra regioninė politika, nes pažiūrėkite Kupiškio atvejį. Paslaugų mažėja, atlyginimai apie 990 vidutinis popieriuje medikams, nes neturi ką gydyti, visi išvyksta kažkur kitur. Tai šiuo atveju būtų gelbėjama ligoninė, nes Panevėžys, kuriame teikiamos aukštesnio, aukšto lygio paslaugos, atlikus sudėtingą operaciją ar diagnozavus sudėtingą ligą, kurios reikalingas ilgesnis gydymas, žmogų gydytis perkeltų į savo filialą ir ten būtų užtikrinamas tolesnis sekimas, gydymas. Tokiu būdu įstaiga Kupiškio ligoninė išliktų ir užsidirbtų pajamas, ir galėtų pakelti atlyginimą, mano manymu.

PIRMININKĖ. Dėkui, jūs atsakėte į visus klausimus. Gerbiamas J. Olekas nori kalbėti už. Prašau.

J. OLEKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Aš iš tikrųjų noriu pasidžiaugti, kad kai kurie geri pavyzdžiai užkrečia. Čia buvo minėta bent pora savivaldybių, kurios priėmė sprendimus maždaug prieš 13–14 metų. Tuo metu man teko dirbti Sveikatos apsaugos ministerijoje, aš atsi-menu tą sprendimų priėmimo nelengvą kelią. Manau, kad atidaryti tokią teisinę galimybę mes tikrai turime, privalome, nes kažkada buvo galvojama, kad galbūt ligoninės bus pavaldžios apskritims, bet dabar apskričių administracijų nebeliko, tai reikia suteikti galimybę tokiam savarankiškam susijungimui. Kaip kolega sakė, čia nėra tos įstaigos dingimas. Iš tikrųjų yra galimybė tai įstaigai išsilaikyti, tobulėti ir suteikti paslaugas arčiau gyvenamos žmogui vietos.

Siūlau po pateikimo pritarti. Ten yra Teisės departamentui klausimų dėl juridinių dalykų, kaip valstybė, ne įstaigos... Aš manau, kad svarstant toliau įstatymo projektą tuos dalykus bus galima pataisyti.

PIRMININKĖ. Balsuojame. Balsavo 73 Seimo nariai: už – 72, prieš nėra, susilaikė 1. Po pateikimo pritarta. Pagrindinis komitetas – Sveikatos reikalų komitetas. Numatomas svarstymas gruodžio 5 dieną.

17.16 val.

Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo Nr. I-1367 5 ir 59 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-4838 (pateikimas)

Toliau – Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo 5 ir 59 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas. Pateikimas. Kviečiu V. Gailių.

V. GAILIUS (LSF). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, Seimo Antikorupcijos komisijos vardu (pasirašė 12 praėjusios kadencijos komisijos narių) teikiu Lietuvos Respublikos sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektą, kurį paskatino parengti bendradarbiavimas su Sveikatos apsaugos ministerija, tiesiogiai su projekto rengėja Valstybine akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tarnyba prie Sveikatos apsaugos ministerijos.

Bendradarbiaujant su komisija, tiriant sudėtingą situaciją įstaigose, teikiančiose ortopedijos paslaugas, kurios, komisijos tyrimo metu nustatyta, galėjo piktnaudžiauti savo veikloje... Šiuo projektu, keičiant Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo 5 ir 59 straipsnius, siekiama įteisinti galimybę išskirtiniais atvejais, kai yra realus pavojus pacientams, pažeidžiamas viešasis interesas,

nedelsiant sustabdyti asmens priežiūros įstaigai išduotos licencijos, suteikiančios įstaigai teisę teikti priežiūros paslaugas, galiojimą, taip pat laikinai sustabdyti visų tam tikrų įstaigos paslaugų, teikiamų asmens sveikatos priežiūros įstaigose, teikimą.

Aš, be jokios abejonės, pasitikiu Sveikatos apsaugos ministerijos specialistais, tačiau manau, kad šitam projektui galbūt dėl pasikeitusios situacijos ir grėsmių visoms sveikatos priežiūros įstaigoms... Logiška, kad šitas reguliavimas galimas ir kitoms sveikatos priežiūros įstaigoms, ne tik mūsų komisijos tyrimo objektui. Tai įstaigos, teikiančios ortopedijos paslaugas, ne visos, o tos, kurios naudojosi ir piktnaudžiavo šitom teisėm. Manau, kad Vyriausybė įvertintų šį projektą pateikdama savo išvadą, o aš pasirengęs atsakyti į jūsų klausimus.

PIRMININKĖ. Dėkoju pranešėjui. Klausia R. Martinėlis.

R. MARTINĖLIS (LVŽSF). Ačiū, pirmininke. Pranešėjas gana išsamiai paaiškino situaciją, tikrai situacija yra gana tokia grėsminga. Bet aš norėčiau paklausti, galbūt galėtų būti tikrai dalies paslaugų teikimo sustabdymas, nes tai labai jautri situacija? Sakykime, įstaigose, kurios daugiaprofilinės yra, o, sakykime, užsiimantys ortopedine veikla daugiau dirba vienoje tokioje kryptyje, kur viešąjį interesą pažeidžia. Ar nebūtų toks pamąstymas apie tai, kad dalies licencijos stabdymas?

V. GAILIUS (LSF). Aš manau, kad svarstyti tokį projektą reikia, nes iniciatyva ateina iš akreditavimo tarnybos, kurios veikla iš tikrųjų teikia optimizmo. Jūs, gydytojai, turbūt geriau žinote šitą sritį, ir svarstant komitete ar Vyriausybės išvadoje turbūt galėtų atsirasti toks reguliavimas, apie kurį jūs kalbate. Aš nesu šios srities specialistas, todėl su jumis diskutuoti man būtų labai sudėtinga, daktare.

PIRMININKĖ. Klausia R. Martinėlis. Atsiprašau, A. Matulas.

A. MATULAS (TS-LKDF). Gerbiamasis kolega, prieš tai svarstėme įstatymo projektą, pritarėme po pateikimo, kad įteisintume galimybę bausti įstaigas, išieškoti žalą. Dabar nuo naujų metų įsigalios įstatymas, pagal kurį įstaigos iš esmės finansiškai nukentės, jeigu nebus suteikta paslauga laiku – per mėnesį ar panašiai. Dabar jūs siūlote griežtą variantą nutraukti, sustabdyti licenciją. Ar nemanote, kad įstaigoms, kurios gauna už paslaugas atlygį, balas, įkainis yra nerealus, vis dėlto pradės bankrutuoti ir negalės išlaikyti tų pacientų? Kaip techniškai jūs įsivaizduojate: licenciją sustabdu, tris mėnesius niekas nedirba, kur tie srautai dės? Kaip tai praktiškai, jūs įsivaizduojate, galėtų įvykti?

V. GAILIUS (LSF). Ačiū už klausimą. Aš, jeigu galima, jūsų, kaip šitos srities profesionalo, paklausu, o ką daryti, jeigu įstaiga savo veiksmais pažeidžia viešąjį interesą ir jeigu dėl jos veiksmų gresia... žmonių gyvybei ir sveikatai? Mes komisijoje matėme atvejų, kai ortopediniai bateliai ar priemonės atskirų specialistų išrašomos kas dvi minutes arba kai tie ortopediniai bateliai dalinami darželiuose visiems iš eilės, pasinaudojus kokiais nors neskaidriais ryšiais su tos įstaigos vadovais. Kalbama apie kritines situacijas, kai veikla gresia... sveikatai, gyvybei ir (ar) šiurkščiai pažeidžiamas viešasis interesas, tik tais atvejais. Labai aiškus imperatyvas. Kitais atvejais turbūt jūsų klausimas yra tikslus.

PIRMININKĖ. Ar jau atsakėte? Dėkoju. Klausia D. Kaminskas.

D. KAMINSKAS (LVŽSF). Ačiū, gerbiamoji pirmininke. Faktiškai apibendrinimas tiek gerbiamojo R. Martinėlio, tiek A. Matulo klausimo iš tikrųjų ir būtų: į tą situaciją reikėtų žiūrėti kompleksškai, kad būtų stabdyta tik ta dalis, kuri yra pavojinga, nes, kaip ir gerbiamasis Antanas sakė, faktiškai, jeigu mes sustabdysime visos įstaigos licenciją, tikrai nukentės ir tie patys dirbantys žmonės, ir pacientai. Todėl iš tikrųjų reikėtų ne visos, bet tik dalies licencijos.

V. GAILIUS (LSF). Ačiū, daktare.

D. KAMINSKAS (LVŽSF). Mano manymu, kad tik taip būtų galima.

V. GAILIUS (LSF). Ir tik tais atvejais, kai yra grėsmė.

D. KAMINSKAS (LVŽSF). Bet tik tai daliai licencijos, nes, sakysime, jeigu yra daugiaprofilinė, tai ne tik ortopedija ar ten chirurgija, ar ten akušerija, ar ten terapija, bet atitinkamos dalies tikrai. Jeigu ten neatitiko, tik šitai, yra stabdoma. O įstaiga turėtų dirbti toliau savo darbą, gydyti žmones.

V. GAILIUS (LSF). Sutinku su jumis ir, manau, svarstymo stadijoje šitie pakeitimai yra galimi. Ačiū už pastabą.

PIRMININKĖ. Dėkoju pranešėjui, atsakėte į visus klausimus. Dabar po pateikimo vienas – už, vienas – prieš. R. Martinėlis – už.

R. MARTINĖLIS (LVŽSF). Ačiū, pirmininke. Aš kviečiu visus pritarti pateikimui. Ir tikrai yra čia gera idėja, tikrai yra saugumas pacientams, o svarstymo eigoje bus galima tikrai tam tikras pataisas siūlyti. Siūlau visiems pritarti.

PIRMININKĖ. L. Matkevičienė – prieš.

L. MATKEVIČIENĖ (LVŽSF). Aš tikrai kolegoms siūlyčiau nepritari, nes nė viena įstaiga, kuri yra licencijuota, ir, tarkim, įvyksta kokia nors nelaimė, aš imu, tarkim, gerai, rentgeno vamzdis ar kas nors sugedo, kurio remontas užtruktų ilgiau nei mėnesį, ką tai reiškia per 30 dienų? Tai nė viena įstaiga, nė vienos įstaigos asmens sveikatos priežiūros vadovas tikrai niekada nenori pacientui blogo ir jisai teikia tą paslaugą ieškodamas kiek įmanoma išspręsti tą problemą. Aš suprantu, kad mes žiūrime kaip politikai, tačiau mes tikrai atsižvelkime į žmogų, į jų teikiamas asmens sveikatos paslaugas.

PIRMININKĖ. Balsuojame. Kas pritariate po pateikimo Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo 5 ir 59 straipsnių pakeitimo įstatymo projektui, balsuojate už, kas turite kitą nuomonę, balsuojate prieš arba susilaikote.

Balsavo 69 Seimo nariai: už – 57, prieš – 1, susilaikė 11. Po pateikimo pritaria. Pagrindinis komitetas – Sveikatos reikalų komitetas. Numatomas svarstymas gruodžio 5 dieną.

17.26 val.

Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-110 10 ir 22 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-1068(2) (pateikimas)

Ir paskutinis šios darbotvarkės klausimas – Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo 10 ir 22 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto pateikimas. M. Navickienė.

Klausiate, kodėl nėra prieš tai? V. Simulikas atsiėmė kitą Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo projektą.

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). Gerbiamieji kolegos, noriu pasidžiaugti, kad šiai idėjai ir įstatymo projektui pavyko surinkti net 47 Seimo narių parašus ir sulaukti palaikymo. Tikiu, kad idėja yra laiku ir reikalinga. Na, o pats įstatymo turinys yra susijęs su tuo, kad norėčiau suteikti, jums padedant ir remiant, Lietuvos šeimoms, auginančioms vaikus, daugiau galimybių rinktis, kaip jiems susiplanuoti vaiko priežiūros atostogas. Mes jau žengėme vieną žingsnį ir įtvirtinome galimybę seneliams, dirbantiems seneliams, pasiimti nedarbingumo pažymėjimą tuomet, kai vaikai serga. Mano siūlymas būtų, kad šeimos, sutarusios su seneliais, galėtų dalintis ir vaiko priežiūros atostogų terminu. Juo labiau kad mūsų mokesstinė sistema šiandien yra tokia, kad iki pat pensinio amžiaus dirbantys žmonės moka „Sodros“ įmokas, ligos ir motinystės, tačiau jau aišku, kad biologinių savo vaikų susilaukti negali. Tas principas, kad jaunos šeimos nori greičiau sugrįžti į darbo rinką nei po dvejų metų, sutarus su dirbančiais seneliais, galėtų būti atostogų laiko pasiskirstymas.

Mano supratimu, Lietuvoje ir šiaip mes turime gana tvirtą tradiciją, kad šeiminiai ryšiai yra gana glaudūs, ir senelių pagalba auginant vaikus dažnai ir šiaip yra naudojama, tas yra labai gražu ir gerai, tačiau ilgėjant pensiniam amžiui suderinti darbo ir anūkų priežiūros įsipareigojimus dirbantiems seneliams taip pat darosi vis sunkiau. Mano supratimu, šis įstatymo projektas didintų ir savitarpio pagalbą tarp kartų ir šeimoje, o kartu ir suteiktų galimybę šeimoms didesnę laisvę pasirinkti, kaip jie norėtų rūpintis savo vaiku, kol jam sukaks dveji, treji metai. Taip pat noriu pabrėžti, kad šitas projektas buvo derintas ir su „Sodros“ vadovu, buvo patvirtinimas, kad papildomų išlaidų „Sodrai“ ir mūsų biudžetui papildomos naštos neturėtų kilti. Taip pat šį projektą remia daugelis asociacijų, nevyriausybių organizacijų, kurios susiduria su šeimų problematika. Tikiuosi ir jūsų, gerbiamieji Seimo nariai, palaikymo.

PIRMININKĖ. Dėkui už pristatymą. Klausia R. J. Dagys.

R. J. DAGYS (TS-LKDF). Gerbiamoji kolege, jūs kalbate apie antruosius metus šiame projekte, kai ta 40 % pašalpa... Ar apie pirmuosius metus? Būtų patikslinimas. Klausimas: jūs tokiu savo siūlymu iš esmės išplečiate šeimos sąvoką, ne tik tėvas ir motina, bet ir seneliai? Teisingai supratau?

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). Įstatyme nėra apibrėžtas terminas, nuo kada seneliai galėtų pakeisti tėvus vaiko priežiūros atostogose, manau, kad tai būtų šeimų susitarimo klausimas. Mano

įstatymo siūlyme apskritai yra įtvirtinama tokia galimybė. Jokiu būdu ne prievolė, bet galimybė susitarti ir rasti bendrą sutarimą šeimoje, kas tuo metu, kai auga vaikas, turi geresnes galimybes ar aplinkybes juo pasirūpinti.

PIRMININKĖ. Klausia R. Šarknickas.

R. ŠARKNICKAS (*LVŽSF*). Šiandien rytą visi vieningai balsavome už Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymą. Ir aš į visa tai žiūriu kompleksiskai – kažkuria prasme mes toliau tęsiame vaikų reformą, ir labai dėkoju už pateiktą tikrai gerą įstatymą. Svarbiausia, kad šiuo įstatymo projektu nebus pažeidžiamos ir vaiko teisės, kadangi jis vis tiek būtų prižiūrimas artimiausioje aplinkoje – mylinčių žmonių, senelių. Dėkoju už gerą projektą.

M. NAVICKIENĖ (*TS-LKDF*). Aš tik trumpą komentarą norėčiau pasakyti. Taip, mano supratimu, kad tie tėvai, kurie nori grįžti į darbo rinką, geriau sutarus vaikus paliktų seneliams, dirbančiams seneliams, negu samdomai auklei, nes tas šeiminių ryšys liktų tvirtesnis.

PIRMININKĖ. Klausia E. Pupinis.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Gerbiamoji kolege, jūs paminėjote ir palyginote, kad nedarbiniamo lapelį gaus ir dirbantis senelis, jeigu jis tuo metu prižiūrės vaikus, suprantama, kadangi jis tuo metu nedirbs, pagal aną įstatymą. Šiuo metu socialinę išmoką suprantame kaip tam tikrą paramą, negaunant jokių pajamų. Iš tikrųjų kaip bus su seneliais? Kurie dirba, tai viskas aišku – jie iš esmės turės nedirbti ir gauti socialinę išmoką. Kaip su seneliais, kurie yra pensininkai? Iš tikrųjų jie gaus... Pagal V. Simuliko atsiimtą įstatymą negalima gauti kokių nors dviejų išmokų. Kaip bus su seneliais pensininkais, ar jie gaus ir pensiją, ir išmoką? Ačiū.

M. NAVICKIENĖ (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiamasis kolega. Mano įstatymo projektas liečia tik dirbančius senelius, kol kas nekalbame apie tai, kaip galėtume su pensinio amžiaus žmonėmis integruoti. Šis projektas liečia tik dirbančius senelius.

PIRMININKĖ. Klausia A. Sysas.

A. SYSAS (*LSDPF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Du klausimėliai. Vienas, ar turite kitų Europos Sąjungos valstybių pavyzdžių, kur tokios nuostatos yra įteisintos? Ir antra, kaip jūs manote, kaip čia padidės emocinis vaiko ir motinos ar tėvo ryšys, kai vaiką iki dvejų metų prižiūrės seneliai?

M. NAVICKIENĖ (*TS-LKDF*). Atsakymas į pirmą klausimą būtų, kad nesirėmiau jokia praktika, rėmiausi Lietuvos gyventojų kylančiais poreikiais. O į antrą klausimą norėčiau atsakyti lygiai taip pat klausimu. Įdomu, koks mažo vaiko emocinis ryšys su tėvais būna tada, kai jie nuolat stresuoja ir negali suderinti darbo ir šeimos įsipareigojimų, negali sau leisti pasamdyti auklės ir neturi galimybės sulaukti paramos iš savo artimiausių žmonių? Mano supratimu, šiandien, besikeičiant tiek darbo rinkai, tiek žmonių poreikiams taip pat neprarasti profesinės karjeros galimybių, mes turime galvoti apie tai, kad vaiko emocinis ryšys turi būti su šeima, o seneliai yra lygiai tokia pati šeima, ir kur kas artimesni ryšiai yra šeimoje, negu samdant svetimus žmones, kurie šiandien padeda tas problemas spręsti. Aš manau, mes turėtume atsisakyti tokio stereotipinio požiūrio ir galvoti apie tai, kas iš tiesų yra geriausia vaikams. Svarbiausia, kad tų vaikų būtų ir jų būtų kuo daugiau.

PIRMININKĖ. Klausia V. Vingrienė.

V. VINGRIENĖ (*LVŽSF*). Dėkoju, gerbiamoji posėdžio pirmininke. Gerbiamoji pranešėja, dabar čia kalbame tikrai apie lygių galimybių užtikrinimą ir kad vaikai neprarastų ryšio su tėvais, tėvai neprarastų profesinės karjeros galimybių. Aš siūlyčiau galbūt eiti dar toliau, ne vien tik seneliams suteikiant galimybę pasinaudoti vaiko priežiūros atostogomis, bet galbūt mes galėtume eiti skandinavišku keliu ir įteisinti vienodas atostogas, tai yra pasidalinimą tėvų dalimis. Ne taip, kad nebūtų, kaip pas mus dažnai yra, kad moteris iškrenta iš darbo rinkos dvejiems metams ir tikrai praranda profesinę kvalifikaciją, karjeros galimybes. Gal mes galėtume įteisinti, kad motina ir tėvas pasidalintų lygiomis dalimis?

M. NAVICKIENĖ (*TS-LKDF*). Gerbiamoji kolege, tikrai pritarčiau jūsų požiūriui, čia jau kalbama apie pareigų ir atsakomybių pasidalinimą tarp vyro ir žmonos auginant vaikus. Tikrai sutikčiau, man patinka Švedijos pavyzdys, kada vaiko priežiūros atostogas, rodos, iki 3 mėnesių gali paimti išskirtinai tik tėtis, ir tikrai labai rimtai svarstau teikti tokį siūlymą.

PIRMININKĖ. Gerbiamosios kolegės, aš priversta įsikišti į jūsų klausimą ir atsakymą. Ta sistema Lietuvoje veikia jau bent dešimt metų, kad antrais metais galima dalintis, ar tėvas, ar motina

ima atostogas ir gauna 40 % išmokos nuo savo darbinių pajamų. Taigi šita problema Lietuvoje yra seniai išspręsta.

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). Čia šiek tiek apie kitą aspektą kalbama. Kalbama apie tai, kad vaiko priežiūros atostogas pirmais ir antrais metais galėtų pasiimti išskirtinai tik tėtis, arba nepasiimtų nė vienas iš šeimos narių. Čia šiek tiek kitas principas būtų, apie kurį kalba kolegė. (*Balsai salėje*)

PIRMININKĖ. Gerai. Paskutinis J. Sabatauskas.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū. Aš finansiniu apsektu norėjau užduoti klausimą. Jeigu seneliai yra nedirbantys, kaip bus skaičiuojama vaiko priežiūros atostogų išmoka?

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). Aš dar kartą noriu atkreipti gerbiamųjų Seimo narių dėmesį į tai, kad šis įstatymo projektas liečia išskirtinai tik dirbančius ir „Sodros“ įmokas mokančius asmenis, tai yra senelius, kurie turi darbo santykius arba individualią veiklą. Šis įstatymas neliečia tų, kurie nedirba.

PIRMININKĖ. Tai reiškia nedirbančių senelių diskriminaciją.

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). Kol kas siūlymas liečia tik dirbančius senelius.

PIRMININKĖ. Gerai. Ačiū pranešėjai, jūs atsakėte į visus klausimus. Dabar vienas už, vienas prieš. R. Šarknickas – už. (*Balsai salėje*)

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). A. Kubilius pasiūlė balsuoti už. Palaikykime.

PIRMININKĖ. A. Sysas nori prieš.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Prateisiu jūsų mintį, galbūt humoro forma apie diskriminaciją pagyvenusių, arba vyresnio amžiaus žmonių – pirma reikėjo užauginti savo vaikus, o dabar dar reikės jiems užauginti ir anūkus. Iš vienos pusės, gal ir gerai, aš pats turiu tris anūkus, žadama, ir daugiau bus, viskas gerai. Bet reaguojant į tai, ką mes darome – mes iškreipiame socialinio draudimo sistemą ir klimpstame toliau.

Gerbiamoji pirmininke, kada jūs kalbėjote, kad antraisiais metais apie 40 %, tai čia neišspręsta problema, čia yra problema sudaryta, dėl kurios kiekvienais metais Valstybės kontrolė parašo pastabą, kad tai prieštarauja Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 2 straipsnio nuostatai, kad praradusiam žmogui reikia kompensuoti pajamas. Šiuo atveju tai yra negeras pavyzdys ir dėl to mes turime 3 mlrd. skolą, nes ypač vaiko priežiūros, ligos ir motinystės draudimas yra nesubalansuotas. Pajamos yra žymiai mažesnės negu išlaidos. Kadangi visi kalba, kad labai norime grįžti į rinką, tikrai reikia palaikyti idėją, kad reikia trumpinti vaiko priežiūros atostogas, daryti taip, kaip Skandinavijoje, kad pasirinktinai tėvas ir mama po keturis mėnesius ir keturi pasirinktinai. Tada mes būsimė europiečiais, todėl aš tikrai negaliu pritarti šitam siūlymui.

PIRMININKĖ. Gerbiamieji kolegos, kadangi bus dar daug norinčių kalbėti, tai pirma gal balsuojame, apsisprendžiame, o po to bus replika po balsavimo. Balsuojame. (*Balsai salėje*) Kalbėjo jau, klausyti reikia.

Balsavo 68 Seimo nariai: už – 49, prieš – 3, susilaikė 16. Pritarta po pateikimo. Pagrindinis komitetas – Socialinių reikalų ir darbo komitetas. Svarstymas numatomas lapkričio 14 dieną. Replika po balsavimo – A. Sysas.

A. SYSAS (LSDPF). Prašau Vyriausybės išvados.

PIRMININKĖ. Ar pritariate, kad reikia Vyriausybės išvados? Balsuojame. Kas už tai, kad būtų pritarta siūlymui dėl Vyriausybės išvados?

Balsavo 67: už – 42, prieš – 13, susilaikė 12. Seimas prašo Vyriausybės išvados.

M. Navickienė – replika po balsavimo.

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). Gerbiamieji kolegos, tikrai norėjau padėkoti visiems už palaikymą. Manau, kad yra geras žingsnis ir gera žinia Lietuvos šeimoms. Man gal šiek tiek gaila, kad komiteto pirmininkas šiandien jau kelintą įstatymo projektą svarstant nueina į techninius ir administracinius dalykus, vis tai koks nors „Sodros“ surinkimo klausimas ar kiti dalykai. Man yra keista. Nes turėtų su tokia patirtimi būti aišku, kad nei „Sodros“ biudžetas nuo to nukentės, nei kokie nors kiti biudžeto netekimai rasis. O skepsis dėl to, kad čia seneliai privalės ką nors daryti, irgi yra visai nepagrįstas, nes šeimos rinksis tą kelią, kuris jiems yra geresnis ir patogesnis, ir jokio privalomumo čia nebus. Tikrai dar kartą dėkoju visiems palaikiusiems ir tikiuosi, kad šis projektas bus galutinai patvirtintas. Ačiū.

PIRMININKĖ. A. Sysas.

A. SYSAS (*LSDPF*). Ačiū, pirmininke. Miela Monika, džiaugiuosi, bet turėkime omeny, kad medžiai, tai yra „Sodros“ pinigai ant medžių neauga. Ir 3 mlrd. skolos, kuri šiandien „Sodros“ yra, didžiąją dalį jos sudarė būtent vaiko priežiūros išmokos. Jos yra gerokai didesnės, negu mes surenkame, ir kol mes šito nesuprasime, tas deficitas tik didės. Ir mes po to kalbame, kad mes turime mažiausias pensijas, mažiausias kitas išmokas. Mes turime subalansuoti biudžetą. Mes siūlome išlaidas didesnes, negu gauname pajamas. Tokių stebuklų nebūna. Aš suprantu, kad mes norime būti geri visiems. Būkime! Bet būkime neperžengdami proto ribų. Todėl aš, kaip komiteto pirmininkas, turiu matyti ne tik vaikus, bet turiu matyti ir senelius, pensininkus, ligonius, mamytės, kurios eina dekretinių atostogų. Komiteto nariai turi matyti tą. Labai blogai, kad mato tik komiteto pirmininkas, lyg jis didžiausias priešas čia.

PIRMININKĖ. R. J. Dagys.

R. J. DAGYS (*TS-LKDF*). Gerbiamieji kolegos, mes pritarėme po pateikimo. Problema yra svarstyti, bet aš tikrai nesu tas, kuris mano, kad čia viskas vienareikšmiškai gerai arba vienareikšmiškai blogai. Jei mes norime pereiti prie tokio mechanizmo, tai mes turime keisti Socialinio draudimo įstatymo pačią esmę, nes mes faktiškai pereiname prie pašalpinio būdo. Mokame pašalpa šeimai, nesvarbu, kas ką daro. Iš tikrųjų taip yra.

Kitas dalykas, priimant Ligos ir motinystės įstatymą vienas iš pagrindinių dalykų, dėl ko mes jį priėmėme, buvo tai, kad leistume sukurti tą gyvąjį ryšį, kaip ponias I. Degutienė kadaise pristatė, tarp moters, tarp mamos ir vaiko, tarp tėčio ir vaiko. Vaiko auginimas nebuvo nelaimė, užgriuvusi šeima, o tai buvo džiaugsmas, užgriuvęs šeima, atitinkamai suteikiant galimybes vaiką auginti.

Tai aš siūlau labai rimtai tą klausimą svarstyti. Dėl antrų metų aš problemos nematau, nes tai yra vis tiek ar taip, ar taip – žmonės jau nedirba, prie vaiko nebūna. Bet dėl pirmų metų mes turėtume gerai padiskutuoti arba tada keisti iš principo visą šį įstatymą, nes jis tikrai jau ne toks, kokį mes priėmėme. Bet su tuo susiję dar nemažai įstatymų, kurie paremti draudiminiu principu netektų pajamų, susijusių su vaiko ir tėvo dalyvavimu auginant vaiką.

PIRMININKĖ. A. Kubilius.

A. KUBILIUS (*TS-LKDF*). Aš, kaip senelis, noriu pasakyti. Kodėl jūs galvojate, kad senelio dalyvavimas auginant vaiką yra kažkoks nusikaltimas vaikui, šeimai ar dar kam nors? Mielieji, aš tikrai manau, kad įstatymas yra teisingas, padedantis jaunuoms šeimoms ir, gerbiamas Sysai, nieko papildomai nekainuojantis. Nes jeigu vaikas auga ir kas nors paima atostogų, ar motina, ar tėvas, ar senelis, tai tie pinigai nėra jokie didesni. Lygiai taip pat, jeigu vaikas serga ir tą vaiką prižiūri ar mama, ar tėvas, ar senelis, tai tie pinigai vis tiek yra tokie pat.

PIRMININKĖ. A. Sysas dar replikuos.

A. SYSAS (*LSDPF*). Gerbiamasis Andriau, aš galėčiau pacituoti jūsų žodžius, pasakytus 2007 metais, kai mes priėmėme šitą įstatymą ir buvo iki trejų metų. Jūs sakėte: „Ei, jūs, socialdemokratai, sutvarkykite Sysą. Pinigų tiek daug, o jis čia vienas balsuoja prieš atostogas iki trejų metų.“ Ar užmiršote, ką po to padarėte? Ar užmiršote, kaip atkeitėme trejus metus? Lygiai tą patį dabar jūs darote, tą pačią klaidą. Jūs nesimokote iš savo klaidų.

PIRMININKĖ. Man atrodo, kiekvienas liekame prie savo nuomonės ir tą nuomonę išreiškėme balsuodami.

Daugiau klausimų šiandien darbotvarkėje nėra. Taigi, gerbiamieji kolegos, registruojamės.

Užsiregistravo 70 Seimo narių. Taigi 2017 m. rugsėjo 19 d. vakarinis plenarinis posėdis baigtas. (*Gongas*) Gero vakaro.

PAVARDŽIŲ RODYKLĖ

- Ačienė Vida 54, 55
Andrikis Rimas 12, 40
Anušauskas Arvydas 38
Armonaitė Aušrinė 61, 62
- Balsys Linas 50
Bartkevičius Kęstutis 12
Baškienė Rima 7, 12, 25, 26, 30, 31
Butkevičius Algirdas 44, 45
- Čimbaras Petras 12, 23, 24
Čmilytė-Nielsen Viktorija 8
- Dagys Rimantas Jonas 10, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 21, 22, 28, 29, 67, 70
Degutienė Irena 25, 26, 42, 70
Dumbrava Algimantas 12, 56, 57
Džiugelis Justas 32, 33
- Gailius Vitalijus 65, 66
Gaižauskas Dainius 38, 39
Gentvilas Eugenijus 25, 37, 38, 42, 47
Gentvilas Simonas 52
Giačas Juozas 24
Gieda Kęstutis 24
Giedraitis Saulius 24
Glaveckas Kęstutis 37, 41, 42, 43, 48, 49
Gražulis Petras 36, 37, 39, 40, 48, 51, 53, 64
- Imbrasas Juozas 12
- Jakeliūnas Stasys 56, 62
Jedinskij Zbignev 12
Jegorovas Nikolajus 24
Jovaiša Eugenijus 12, 33
Jovaiša Sergejus 12, 40, 41
Juknevičienė Rasa 19, 53
- Kaltenis Rolandas 24
Kamblevičius Vytautas 12, 38, 65
Kaminskas Darius 12, 17, 58, 63, 66
Karbauskis Ramūnas 12
Kasčiūnas Laurynas 12, 49, 50, 51, 52
Kernagis Vytautas 50
Kindurys Gintautas 8, 17, 18, 22, 41
Kiseliovas Dmitrijus (Kiseliou Dmitrij) 50, 51, 52
Kravčionok Vanda 12
Krivičiaus Ramūnas 23
Kubilius Andrius 46, 48, 69, 70
- Landsbergis Gabrielius 46, 48
Liesys Jonas 49
- Mackevič Michal 12
Majauskas Mykolas 8, 9, 20, 25, 26, 28, 29, 30, 31, 44, 46, 47, 48, 49
Marcinkevičius Justinas 9
Martinėlis Raimundas 12, 35, 54, 56, 57, 60, 61, 63, 66, 67
Matkevičienė Laimutė 67
Matulas Antanas 54, 56, 58, 61, 62, 63, 64, 65, 66
Mikėlionis Irmantas 40
Morkūnaitė-Mikulėnienė Radvilė 32, 52
- Narkevič Jaroslav 12
Navickienė Monika 9, 10, 12, 17, 18, 19, 26, 31, 32, 67, 68, 69
Norkienė Aušrinė 35, 61
- Olekas Juozas 45, 59, 61, 65
Olševski Česlav 12
- Pakamoris Mindaugas 24
Pavilionis Žygmantas 50
Pjetro Antonio di (Pietro Antonio di) 39
Pociūnas Vytautas 39
Pranckietis Viktoras 7, 23, 53
Pūkas Kęstutis 12
Pupinis Edmundas 12, 54, 68
Puteikis Naglis 17
- Rastenis Vytautas 7
Razma Jurgis 47
Rinkevičius Viktoras 12, 35, 36, 55
Rozova Irina 12, 52
- Sabatauskas Julius 8, 33, 62, 69
Salamakinas Algimantas 32, 56
Saudargas Paulius 12
Simulik Valerijus 67, 68
Sinkevičius Virginijus 42, 46, 47
Sysas Algirdas 7, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 29, 30, 36, 37, 39, 51, 55, 68, 69, 70
Skardžiuvienė Agneta 32
Skvernelis Saulius 47
Stanjuvienė Levutė 31
Starkevičius Kazys 12, 37
- Šakalienė Dovilė 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 21
Šalaševičiūtė Rimantė 16, 17, 19, 33, 59, 60, 61, 62, 64, 65
Šapoka Vilius 30
Šarknickas Robertas 8, 19, 55, 68, 69
Šedbaras Stasys 12, 40
Šimonytė Ingrida 25, 30, 31, 55

Širinskienė Agnė 12, 14

Štainmajeris Frankas Valteris (Steinmeier Frank Walter) 50

Talmontas Bronius 24

Talmont Leonard 12

Tamašunienė Rita 57, 58, 59

Tomilinas Tomas 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19

Tumėnas Stasys 12

Urbšys Povilas 12, 17, 22

Vainiutė Milda 34, 35, 36, 37, 38

Vareikis Egidijus 12

Vingrienė Virginija 35, 58, 68

Vinkus Antanas 58, 63

Žemaitaitis Remigijus 12, 30, 31, 61

Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarija
Gedimino pr. 53, 01109 Vilnius
Tel. (8 5) 239 6060, faks. (8 5) 239 6289, el. p. *priim@lrs.lt*
Interneto puslapis *www.lrs.lt*